

Laporan Ketua Audit Negara

PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI DAN
PENGURUSAN KEWANGAN JABATAN/AGENSI

NEGERI SEMBILAN

TAHUN 2010

DEWAN UNDANGAN NEGERI SEMBILAN

JABATAN AUDIT NEGARA
MALAYSIA

LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA

**PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI DAN
PENGURUSAN KEWANGAN JABATAN/AGENSI
NEGERI SEMBILAN
TAHUN 2010**

**JABATAN AUDIT NEGARA
MALAYSIA**

KANDUNGAN

PERKARA	MUKA SURAT
KATA PENDAHULUAN	vii
INTISARI LAPORAN	xiii
BAHAGIAN I - PENGESAHAN PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI SEMBILAN BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2010	
Pendahuluan	3
Objektif Dan Kaedah Pengauditan	3
Pengesahan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan Bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2010	4
BAHAGIAN II - ANALISIS KEWANGAN KERAJAAN NEGERI	
Prestasi Kewangan	7
Kedudukan Kewangan Kerajaan Negeri	7
Wang Tunai	9
Pelaburan	11
Akaun Hasil Disatukan	12
Akaun Pinjaman Disatukan	19
Akaun Amanah Disatukan	19
Penerimaan Dan Pembayaran Wang Tunai	30
Akaun Memorandum	31
Rumusan Dan Syor Audit	38
BAHAGIAN III - RANCANGAN PEMBANGUNAN KERAJAAN NEGERI	
Pencapaian Pelaksanaan Projek Pembangunan RMKe-9	41
Rumusan	43
BAHAGIAN IV - PENCAPAIAN PENGURUSAN KEWANGAN JABATAN/ AGENSI NEGERI	
Latar Belakang	47
Penambahbaikan Pengurusan Kewangan Oleh Jabatan/Agensi Kerajaan Negeri	47
Pelaksanaan Indeks Akauntabiliti	49
Objektif Pengauditan	50
Skop Dan Kaedah Pengauditan	50
Kawalan Utama	50
Penemuan Audit	60
Syor Audit	64

PERKARA	MUKA SURAT
Pemeriksaan Audit Mengejut	65
Pendahuluan	65
Penemuan Audit	66
BAHAGIAN V - PENYERAHAN, PENGESAHAN, PEMBENTANGAN PENYATA KEWANGAN DAN PRESTASI KEWANGAN AGENSI NEGERI	
Pendahuluan	71
Pengauditan Penyata Kewangan	71
Kedudukan Penyerahan Penyata Kewangan	72
Pengesahan Penyata Kewangan	73
Pembentangan Penyata Kewangan	73
Prestasi Kewangan	74
Rumusan Dan Syor Audit	77
BAHAGIAN VI - PEMBENTANGAN LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA DAN MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG AWAM NEGERI	
Pembentangan Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri	81
Mesyuarat Jawatankuasa Kira-kira Wang Awam Negeri	81
PENUTUP	85
LAMPIRAN	
I Sijil Ketua Audit Negara	89
II Lembaran Imbangan	90
III Penyata Penerimaan Dan Pembayaran Wang Tunai	91
IV Penyata Akaun Memorandum	92
V Penyata Akaun Hasil Disatukan	93
VI Nota Kepada Penyata Kewangan	94

KATA PENDAHULUAN

1. Perkara 106 dan 107 Perlembagaan Persekutuan dan Akta Audit 1957 menghendaki Ketua Audit Negara mengaudit Penyata Kewangan Kerajaan Negeri dan mengemukakan Laporan mengenainya kepada Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong dan Duli Yang Maha Mulia Yang di-Pertuan Besar Negeri Sembilan. Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong akan menitahkan supaya Laporan ini dibentangkan di Parlimen manakala Duli Yang Maha Mulia Yang di-Pertuan Besar Negeri Sembilan menitahkan supaya Laporan ini dibentangkan di Dewan Undangan Negeri Sembilan. Bagi memenuhi tanggungjawab ini, Jabatan Audit Negara telah menjalankan 2 kaedah pengauditan seperti berikut:

1.1. Pengauditan Penyata Kewangan - Untuk memberi pendapat sama ada Penyata Kewangan Kerajaan Negeri bagi tahun berkenaan menggambarkan kedudukan yang benar dan saksama serta rekod perakaunan mengenainya telah diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini. Selain menentukan gambaran kedudukan benar dan saksama terhadap kedudukan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri, Jabatan Audit Negara telah membuat analisis terhadap kedudukan kewangan Kerajaan Negeri sama ada sangat baik, baik, memuaskan atau tidak memuaskan.

1.2. Pengauditan Pengurusan Kewangan - untuk menilai sama ada pengurusan kewangan di Jabatan/Agensi Negeri dilaksanakan mengikut undang-undang dan peraturan kewangan. Mulai tahun 2007, Jabatan Audit Negara telah memperkenalkan Indeks Akauntabiliti bertujuan untuk membuat penilaian secara objektif terhadap pencapaian pengurusan kewangan. Jabatan memperkenalkan Indeks Akauntabiliti (AI) untuk menanda aras prestasi pengurusan kewangan jabatan/agensi secara objektif dan telus bagi mengukur dan menambah baik ke arah pengurusan kewangan yang cemerlang. AI diberi berdasarkan kepada tahap pematuhan terhadap peraturan-peraturan kewangan berhubung dengan kawalan pengurusan, terimaan, perbelanjaan, kumpulan wang amanah/akaun amanah dan deposit, aset dan stor, pinjaman, pelaburan dan penyata kewangan. Dengan pelaksanaan AI ini, ia boleh membantu mewujudkan budaya kerja berasaskan amalan terbaik. Selain itu, budaya "**membetulkan yang biasa dan membiasakan yang betul**" bukan sahaja dapat mempertingkatkan kecemerlangan pengurusan kewangan jabatan/agensi malah aspek integriti, keutuhan dan akauntabiliti yang ditekankan oleh Kerajaan akan dapat dicapai.

2. Laporan saya mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan Tahun 2010 disediakan hasil daripada pengauditan yang dijalankan di beberapa Jabatan/Agensi Negeri sepanjang tahun 2010. Bagi tujuan pengesahan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2010, pengauditan terhadap sistem perakaunan dan dokumen yang berkaitan dengan pembayaran dan terimaan telah dijalankan di Pejabat Kewangan Negeri.

3. Laporan saya mengenai Penyata Kewangan Dan Pengurusan Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan Tahun 2010 mengandungi perkara berikut:

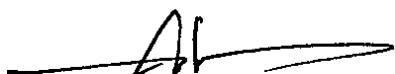
- BAHAGIAN I** - Pengesahan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan Bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2010
- BAHAGIAN II** - Analisis Kewangan Kerajaan Negeri
- BAHAGIAN III** - Rancangan Pembangunan Kerajaan Negeri
- BAHAGIAN IV** - Pencapaian Pengurusan Kewangan Jabatan/Agensi Negeri
- BAHAGIAN V** - Penyerahan, Pengesahan, Pembentangan Penyata Kewangan Dan Prestasi Kewangan Agensi Negeri
- BAHAGIAN VI** - Pembentangan Laporan Ketua Audit Negara Dan Mesyuarat Jawatankuasa Kira-Kira Wang Awam Negeri

4. Di samping memenuhi kehendak perundangan, saya berharap laporan ini dapat dijadikan sebagai salah satu asas untuk memperbaiki segala kelemahan dan meningkatkan lagi tahap pengurusan wang awam. Ini penting untuk menjamin setiap Ringgit Malaysia yang dipungut dan dibelanjakan akan dapat menyumbang kepada pembangunan dan kesejahteraan hidup rakyat sesebuah negeri.

5. Pada pendapat saya, prestasi kewangan Kerajaan Negeri dan tahap pengurusan kewangan Jabatan/Agensi Negeri Sembilan boleh ditingkatkan sekiranya semua pihak yang terlibat mengamalkan 5 perkara yang diringkaskan sebagai **SIKAP** iaitu:

- a. **SUPERVISION** – Penyeliaan yang rapi diberi kepada kerja yang diserahkan kepada pegawai bawahan. Ketua Jabatan perlu memastikan garis panduan yang jelas dan terperinci disediakan sebagai rujukan oleh penjawat awam untuk menjalankan tugas mereka. Penjawat awam pula perlu melaporkan kemajuan kerja mereka secara berkala.
- b. **INTEREST** – Setiap penjawat awam perlu melaksanakan tugas mereka dengan penuh minat, dedikasi dan tidak bersikap sambil lewa.
- c. **KNOWLEDGE** – Setiap penjawat awam mempunyai pengetahuan yang cukup dalam bidang tugas masing-masing. Bagi tujuan ini, program latihan yang berterusan perlu dilaksanakan.
- d. **ATTITUDE** – Setiap penjawat awam perlu melaksanakan tugas dan tanggungjawab masing-masing dengan penuh tanggungjawab, jujur dan amanah.
- e. **PROCEDURE** – Prosedur kerja yang lengkap dan jelas diwujudkan serta dipatuhi.

6. Saya ingin merakamkan ucapan terima kasih kepada semua pegawai Jabatan/Agensi Negeri Sembilan yang telah memberikan kerjasama kepada pegawai saya sepanjang pengauditan dijalankan. Saya juga ingin melahirkan penghargaan dan terima kasih kepada pegawai saya yang telah berusaha gigih serta memberikan sepenuh komitmen untuk menyiapkan Laporan ini.

(TAN SRI DATO' SETIA HAJI AMBRIN BIN BUANG)

**Ketua Audit Negara
Malaysia**

**Putrajaya
2 Jun 2011**

INTISARI LAPORAN

BAHAGIAN I - PENGESAHAN PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI SEMBILAN BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2010

1. Pada keseluruhannya, Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan menunjukkan gambaran yang benar dan saksama terhadap kedudukan kewangan Kerajaan Negeri bagi tahun berakhir 31 Disember 2010.

BAHAGIAN II - ANALISIS KEWANGAN KERAJAAN NEGERI

2. Analisis Audit mendapati kedudukan kewangan Kerajaan Negeri Sembilan pada tahun 2010 adalah memuaskan. Kedudukan Kumpulan Wang Disatukan pada tahun 2010 berjumlah RM319.98 juta iaitu meningkat sejumlah RM30.87 juta (10.7%) berbanding tahun 2009. Akaun Hasil Disatukan mencatatkan surplus sejumlah RM62.36 juta berbanding defisit sejumlah RM4.46 juta pada tahun 2009. Pada tahun 2010, perbelanjaan mengurus meningkat sejumlah RM38.48 juta atau 15.2% sementara Akaun Kena Bayar berkurangan sejumlah RM8.49 juta atau 65.7%. Manakala Tunggakan Hasil meningkat sejumlah RM26.62 juta atau 24.6%.

BAHAGIAN III - RANCANGAN PEMBANGUNAN KERAJAAN NEGERI

3. Secara keseluruhannya prestasi pelaksanaan projek pembangunan oleh Kerajaan Negeri Sembilan di bawah RMKe-9 adalah sangat baik kerana sejumlah 1,272 projek atau 99.5% daripada 1,279 projek telah dapat disiapkan. Tujuh projek tidak dilaksanakan akibat pelbagai sebab seperti projek telah diambil alih oleh Kerajaan Persekutuan, isu hak milik dan status tanah serta terdapat projek yang tiada keperluan mendesak. Prestasi perbelanjaan pembangunan berdasarkan peruntukan berjumlah RM570.26 juta adalah baik iaitu sejumlah RM476.07 juta atau 83.5% telah dibelanjakan.

BAHAGIAN IV - PENCAPAIAN PENGURUSAN KEWANGAN JABATAN/AGENSI NEGERI

4. Pada tahun 2010, pengurusan kewangan berasaskan Indeks Akauntabiliti telah dijalankan di 13 buah Jabatan/Agensi Negeri terdiri dari 6 Jabatan Negeri, 4 Agensi Negeri dan 3 Pihak Berkuasa Tempatan. Prestasi pengurusan kewangan bagi Pejabat Kewangan Negeri Sembilan dan Majlis Agama Islam Negeri Sembilan adalah pada tahap sangat baik, manakala 11 Jabatan/Agensi Negeri adalah pada tahap baik.

BAHAGIAN V - PENYERAHAN, PENGESAHAN, PEMBENTANGAN PENYATA KEWANGAN DAN PRESTASI KEWANGAN AGENSI NEGERI

5. Pada tahun 2010, prestasi penyerahan penyata kewangan Agensi Kerajaan Negeri Sembilan adalah baik di mana 13 daripada 14 agensi telah menyerahkan Penyata Kewangan Tahun 2010 masing-masing untuk diaudit. Kesemua 14 Penyata Kewangan tahun 2009 telah dikeluarkan Sijil Audit di mana kesemuanya telah diberi Sijil Tanpa Teguran. Sehingga 31 Mei 2011, semua Penyata Kewangan Tahun 2009 berserta Sijil Ketua Audit Negara telah dibentangkan di Dewan Undangan Negeri.

BAHAGIAN VI - PEMBENTANGAN LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA DAN MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG AWAM NEGERI

6. Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan Tahun 2009 telah dibentangkan di Dewan Undangan Negeri pada 26 November 2010. Sepanjang tahun 2010 dan sehingga 31 Mei 2011, Jawatankuasa Kira-kira Wang Awam Negeri telah bermesyuarat sebanyak 12 kali di mana 4 kali adalah bagi membincangkan Laporan Ketua Audit Negara mengenai Penyata Kewangan dan Pengurusan Kewangan Jabatan/Agensi Tahun 2006, 2007 dan 2008. Perbincangan mengenai pengurusan kewangan telah diadakan dengan Majlis Daerah Kuala Pilah, Jabatan Kehakiman Syariah, Pejabat Daerah Dan Tanah Jempol dan Perbadanan Kemajuan Negeri, Negeri Sembilan dan berkaitan Penyata Kewangan dengan Pejabat Kewangan Negeri Sembilan.

**BAHAGIAN I
PENGESAHAN PENYATA
KEWANGAN KERAJAAN
NEGERI SEMBILAN
BAGI TAHUN BERAKHIR
31 DISEMBER 2010**

BAHAGIAN I
PENGESAHAN PENYATA KEWANGAN
KERAJAAN NEGERI SEMBILAN
BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2010

1. PENDAHULUAN

1.1. Seksyen 16(1) Akta Tatacara Kewangan, 1957 menghendaki Pihak Berkuasa Kewangan Negeri menyediakan Penyata Kewangan secepat mungkin selepas penutupan akaun bagi tahun berkenaan. Penyata tersebut hendaklah dikemukakan kepada Ketua Audit Negara dalam tempoh 7 bulan selepas berakhirnya tahun kewangan berkenaan untuk diaudit seperti diperuntukkan di bawah Seksyen 9 Akta Audit, 1957.

1.2. Selaras dengan peruntukan undang-undang tersebut, Pegawai Kewangan Negeri telah mengemukakan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan bagi tahun berakhir 31 Disember 2010 kepada Ketua Audit Negara pada **21 Februari 2011**. Penyata tersebut melaporkan semua urusan kewangan asas tunai bagi tahun 2010 yang berkaitan dengan sumber dan penggunaan wang awam. Penyata tersebut mengandungi Lembaran Imbangan, Penyata Penerimaan dan Pembayaran Wang Tunai, Penyata Akaun Memorandum dan Nota Kepada Penyata Kewangan.

1.3. Lembaran Imbangan menunjukkan jumlah wang tunai dan pelaburan yang dipegang bagi ketiga-tiga Akaun Kumpulan Wang Disatukan iaitu Akaun Hasil Disatukan, Akaun Amanah Disatukan dan Akaun Pinjaman Disatukan. Selaras dengan asas perakaunan tunai ubahsuai yang diguna pakai oleh Kerajaan Negeri, hanya pelaburan am dan pelaburan yang dipegang bagi maksud amanah tertentu sahaja dilaporkan dalam Lembaran Imbangan. Manakala pelaburan lain dilaporkan dalam Penyata Akaun Memorandum.

1.4. Penyata Penerimaan dan Pembayaran Wang Tunai menunjukkan penerimaan dan pembayaran bagi tahun 2010. Terimaan adalah terdiri daripada hasil, pinjaman, terimaan modal dan terimaan lain seperti amanah dan deposit. Pembayaran pula adalah untuk membiayai perbelanjaan mengurus, pembangunan, modal dan bayaran balik pinjaman.

1.5. Penyata Akaun Memorandum adalah akaun yang menunjukkan aset dan tanggungan Kerajaan Negeri. Aset Kerajaan Negeri merangkumi Pinjaman Boleh Dituntut, Pelaburan, dan Tunggakan Hasil. Manakala tanggungan Kerajaan Negeri pula terdiri daripada Hutang Kerajaan Negeri kepada Kerajaan Persekutuan.

2. OBJEKTIF DAN KAEDAH PENGAUDITAN

2.1. Pengauditan terhadap Penyata Kewangan Kerajaan Negeri bagi tahun berakhir 31 Disember 2010 adalah untuk memberi pendapat sama ada penyata itu menggambarkan kedudukan kewangan yang benar dan saksama serta rekod perakaunan yang berkaitan telah diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini.

2.2. Pengauditan terhadap sistem perakaunan dan dokumen dijalankan secara berterusan sepanjang tahun 2010. Pemerhatian Audit mengenainya telah dibangkitkan dengan pihak Pejabat Kewangan Negeri Sembilan dan Jabatan-jabatan Negeri melalui surat pengurusan sebaik sahaja sesuatu pengauditan selesai dijalankan.

3. PENGESAHAN PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI SEMBILAN BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2010

3.1. Pengauditan Penyata Kewangan telah dilaksanakan mengikut Akta Audit 1957 dan berpandukan piawaian pengauditan yang diluluskan. Akta dan piawaian tersebut menghendaki pengauditan dirancang dan dilaksanakan bagi mendapat kepastian yang munasabah sama ada Penyata Kewangan adalah bebas daripada kesilapan dan ketinggalan yang ketara.

3.2. Pengauditan penyata kewangan termasuk memeriksa rekod secara semak uji, menyemak bukti yang menyokong angka dan memastikan penzahiran yang mencukupi dalam penyampaian Penyata Kewangan. **Pada Pendapat Audit, Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan pada keseluruhannya menunjukkan gambaran yang benar dan saksama tentang kedudukan kewangan Kerajaan Negeri bagi tahun berakhir 31 Disember 2010 dan rekod perakaunannya telah diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini.** Sijil Ketua Audit Negara mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri yang disertakan bersama dengan Lembaran Imbangan, Penyata Penerimaan Dan Pembayaran Wang Tunai, Penyata Akaun Memorandum, Penyata Akaun Hasil Disatukan dan Nota Kepada Penyata Kewangan adalah seperti di **Lampiran I** hingga **Lampiran VI**.

BAHAGIAN II ANALISIS KEWANGAN KERAJAAN NEGERI

4. PRESTASI KEWANGAN

Jabatan Audit Negara di samping mengesahkan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2010, juga membuat analisis mengikut prinsip asas tunai terhadap data kewangan bagi menentukan tahap prestasi kewangan Kerajaan Negeri. Hasil analisis yang dijalankan adalah berdasarkan Penyata Wang Tunai, Penyata Pelaburan, Penyata Akaun Hasil Disatukan, Penyata Akaun Pinjaman Disatukan, Penyata Akaun Amanah Disatukan, Penyata Akaun Memorandum Aset, Penyata Akaun Memorandum Liabiliti dan Nota Kepada Penyata Kewangan.

4.1. KEDUDUKAN KEWANGAN KERAJAAN NEGERI

4.1.1. Mengikut Lembaran Imbangan, Kumpulan Wang Disatukan pada akhir tahun 2010 adalah berjumlah RM319.98 juta. Jumlah tersebut terdiri daripada aset berbentuk wang tunai sejumlah RM296.58 juta dan pelaburan sejumlah RM23.40 juta. Kedudukan Kumpulan Wang Disatukan bagi tahun 2010 berbanding tahun 2009 adalah seperti di **Jadual 4.1**.

Jadual 4.1
Kedudukan Kumpulan Wang Disatukan Bagi Tahun 2010 Berbanding 2009

Bil.	Butiran	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
		2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Akaun Hasil Disatukan	74.96	137.32	62.36	83.2
2.	Akaun Pinjaman Disatukan	0.00	0.00	0.00	0.0
3.	Akaun Amanah Disatukan terdiri daripada:	214.15	182.66	(31.49)	(14.7)
	<i>i) Kumpulan Wang Amanah Kerajaan</i>	(226.37)	(275.59)	(49.22)	(21.7)
	<i>Kumpulan Wang Pembangunan</i>	(234.87)	(230.05)	4.82	2.0
	<i>Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan</i>	167.68	113.64	(54.04)	(32.2)
	<i>Kumpulan Wang Amanah Bekalan Air</i>	(159.18)	(159.18)	0.00	0.0
	<i>ii) Kumpulan Wang Amanah Awam</i>	374.89	428.79	53.90	14.4
	<i>iii) Akaun Wang Deposit</i>	65.63	29.46	(36.17)	(55.1)
	Jumlah	289.11	319.98	30.87	10.7

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

4.1.2. Kumpulan Wang Disatukan Kerajaan Negeri telah mengalami peningkatan sederhana sejumlah RM30.87 juta atau 10.7% iaitu daripada RM289.11 juta pada tahun 2009 menjadi RM319.98 juta pada tahun 2010. Peningkatan ini antara lain disebabkan oleh peningkatan Akaun Hasil Disatukan kepada RM137.32 juta atau 83.2% pada tahun 2010 berbanding RM74.96 juta pada tahun 2009. Analisis Audit terhadap kedudukan Kumpulan Wang Disatukan bagi tahun 2010 berbanding 2009 mendapati perkara berikut:

4.1.2.1. Akaun Hasil Disatukan meningkat mendadak sejumlah RM62.36 juta atau 83.2% antaranya adalah disebabkan oleh peningkatan hasil cukai sejumlah RM6.14 juta atau

5.4% daripada RM113.51 juta pada tahun 2009 kepada RM119.65 juta pada tahun 2010. Di samping itu hasil bukan cukai juga meningkat mendadak sejumlah RM82.29 juta atau 115.5% kepada RM153.55 juta pada tahun 2010 berbanding RM71.26 juta pada tahun 2009. Manakala terimaan bukan hasil meningkat sejumlah RM16.87 juta atau 26.8% menjadi RM79.89 juta pada tahun 2010 berbanding RM63.02 juta pada tahun 2009.

4.1.2.2. Akaun Amanah Disatukan mengalami penurunan sederhana sejumlah RM31.49 juta atau 14.7% menjadi RM182.66 juta pada tahun 2010 berbanding RM214.15 juta pada tahun 2009. Penurunan ini adalah disebabkan peningkatan defisit Kumpulan Wang Amanah Kerajaan sejumlah RM49.22 juta menjadi RM275.59 juta pada tahun 2010 berbanding RM226.37 juta pada tahun 2009. Sebahagian besar penurunan ini juga adalah disebabkan pemulangan Deposit Bekalan Air kepada SAINS (Syarikat Air Negeri Sembilan) sejumlah RM37.29 juta dan penurunan dalam Akaun Kena Bayar sejumlah RM8.49 juta.

4.1.3. Kedudukan Kumpulan Wang Disatukan bagi tempoh tahun 2006 hingga 2010 adalah seperti di **Jadual 4.2** dan di **Carta 4.1**. Analisis Audit terhadap kedudukan Kumpulan Wang Disatukan bagi tempoh 2006 hingga 2010 mendapati Kumpulan Wang Disatukan mencatat prestasi tertinggi dalam tempoh 5 tahun dengan jumlah RM319.98 juta. Akaun Hasil Disatukan mencatatkan prestasi tertinggi pada tahun 2010 berjumlah RM137.32 juta setelah mengalami penurunan sejak tahun 2006 hingga 2009. Manakala Akaun Pinjaman Disatukan pada tahun 2007, 2008, 2009 dan 2010 berbaki sifar disebabkan oleh semua pinjaman yang diterima telah dipindahkan ke Kumpulan Wang Pembangunan dan Akaun Amanah Projek Pembangunan Bekalan Air.

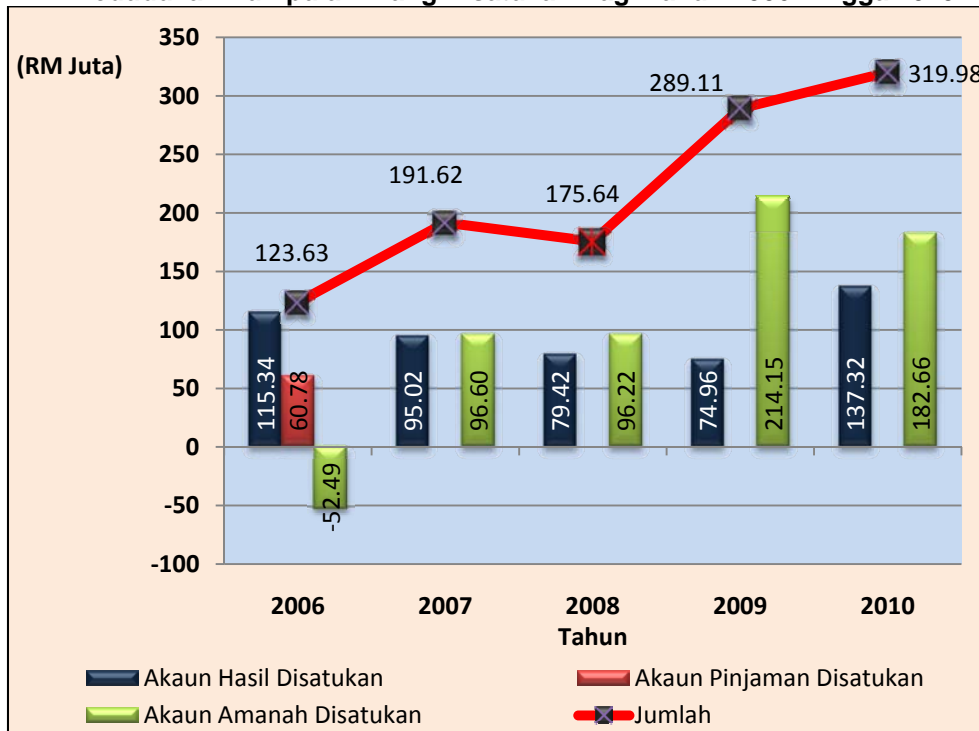
Jadual 4.2
Kedudukan Kumpulan Wang Disatukan Bagi Tempoh Tahun 2006 Hingga 2010

Bil.	Butiran	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)
1.	Akaun Hasil Disatukan	115.34	95.02	79.42	74.96	137.32
2.	Akaun Pinjaman Disatukan	60.78	0.00	0.00	0.00	0.00
3.	Akaun Amanah Disatukan terdiri daripada:	(52.49)	96.60	96.22	214.15	182.66
	<i>i) Kumpulan Wang Amanah Kerajaan</i>	(259.72)	(229.78)	(229.02)	(226.37)	(275.59)
	<i>Kumpulan Wang Pembangunan</i>	(205.19)	(190.69)	(206.39)	(234.87)	(230.05)
	<i>Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan</i>	104.64	120.09	136.55	167.68	113.64
	<i>Kumpulan Wang Bekalan Air</i>	(159.17)	(159.18)	(159.18)	(159.18)	(159.18)
	<i>ii) Kumpulan Wang Amanah Awam</i>	95.53	239.57	253.50	374.89	428.79
	<i>iii) Akaun Wang Deposit</i>	76.08	69.90	71.74	65.63	29.46
	<i>iv) Akaun Kena Bayar</i>	35.62	16.91	**	**	**
	Jumlah	123.63	191.62	175.64	289.11	319.98

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

Nota: Baki Akaun Kena Bayar bagi tahun 2008 hingga 2010 diambil kira di bawah Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan

Carta 4.1
Kedudukan Kumpulan Wang Disatukan Bagi Tahun 2006 Hingga 2010

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

4.2. WANG TUNAI

4.2.1. Wang tunai merupakan aset yang terdiri daripada wang tunai dalam bank, wang tunai dalam perjalanan dan wang tunai dalam tangan pada 31 Disember. Wang tunai dalam bank terdiri daripada baki Akaun Semasa dan baki akaun lain yang dikhaskan untuk tujuan tertentu, wang tunai dalam perjalanan iaitu wang tunai yang belum dibankkan dan wang tunai dalam bank yang belum diambil kira dalam buku tunai pada 31 Disember. Manakala wang tunai dalam tangan terdiri daripada panjar wang runcit.

4.2.2. Analisis perbandingan kedudukan wang tunai bagi tahun 2010 dan tahun 2009 menunjukkan peningkatan berjumlah RM30.87 juta atau 11.6% kepada RM296.58 juta berbanding RM265.71 juta pada tahun 2009. Peningkatan baki wang tunai antaranya disebabkan peningkatan baki wang tunai dalam bank sejumlah RM30.85 juta atau 11.7% daripada RM264.23 juta pada tahun 2009 kepada RM295.08 juta pada tahun 2010. Analisis perbandingan kedudukan wang tunai bagi tahun 2010 dan 2009 adalah seperti di **Jadual 4.3**.

Jadual 4.3
Baki Wang Tunai Bagi Tahun 2010 Berbanding 2009

Bil.	Butiran	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
		2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Wang Tunai Dalam Bank	264.23	295.08	30.85	11.7
2.	Wang Tunai Dalam Perjalanan	1.46	1.48	0.02	1.4
3.	Wang Tunai Dalam Tangan	0.02	0.02	0.00	0.0
Jumlah		265.71	296.58	30.87	11.6

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

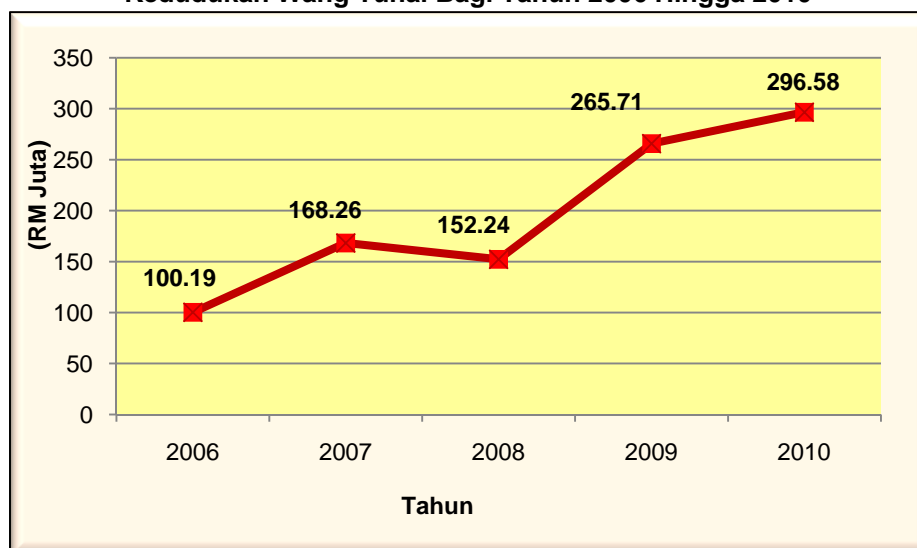
4.2.3. Baki wang tunai tahun 2010 adalah yang tertinggi dalam tempoh 5 tahun kebelakangan. Kedudukan baki wang tunai bagi tempoh tahun 2006 hingga 2010 adalah seperti di **Jadual 4.4** dan di **Carta 4.2**.

Jadual 4.4
Baki Wang Tunai Bagi Tempoh Tahun 2006 Hingga 2010

Bil.	Butiran	Tahun				
		2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)
1.	Wang Tunai Dalam Bank	90.83	163.01	147.20	264.23	295.08
2.	Wang Tunai Dalam Perjalanan	9.32	5.22	5.00	1.46	1.48
3.	Wang Tunai Dalam Tangan	0.04	0.03	0.04	0.02	0.02
Jumlah		100.19	168.26	152.24	265.71	296.58

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

Carta 4.2
Kedudukan Wang Tunai Bagi Tahun 2006 Hingga 2010

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

4.3. PELABURAN

4.3.1. Seksyen 8 Akta Tatacara Kewangan, 1957 menyatakan Kerajaan Negeri boleh membuat pelaburan di bank, institusi kewangan dan syarikat sekiranya mempunyai lebihan wang. Pelaburan yang dibuat melalui wang lebihan Akaun Kumpulan Wang Hasil Disatukan ditunjuk dalam Lembaran Imbangan, manakala pelaburan melalui peruntukan belanja mengurus ditunjuk di Penyata Akaun Memorandum.

4.3.2. Pada akhir tahun 2010, pelaburan saham Kerajaan Negeri dalam Lembaran Imbangan berjumlah RM23.40 juta tidak berubah berbanding tahun 2009. Tiga daripada 4 saham di Penyata Pelaburan iaitu saham Telekom Malaysia Berhad, Tenaga Nasional Berhad dan Malaysia Airport Holding masih dicagar kepada Kumpulan Wang Amanah Pencen untuk membiayai pinjaman bagi pembelian tanah di Felda Sendayan. Kedudukan pelaburan saham Kerajaan Negeri bagi tahun 2010 berbanding 2009 adalah seperti di **Jadual 4.5**.

Jadual 4.5
Kedudukan Pelaburan Saham Kerajaan Negeri
Bagi Tahun 2010 Berbanding 2009

Bil.	Pelaburan	Tahun	
		2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)
1.	Telekom Malaysia Berhad	3.85	3.85
2.	Tenaga Nasional Berhad	8.06	8.06
3.	Malaysia Airport Holding	11.00	11.00
4.	Amanah Saham Bank Islam	0.49	0.49
Jumlah		23.40	23.40

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

4.3.3. Kedudukan pelaburan saham Kerajaan Negeri bagi tahun 2006 hingga 2010 adalah seperti di **Jadual 4.6**. Tiada perubahan kedudukan saham sejak tahun 2008.

Jadual 4.6
Kedudukan Pelaburan Saham Kerajaan Negeri Bagi Tahun 2006 Hingga 2010

Bil.	Pelaburan	Tahun				
		2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)
1.	Telekom Malaysia Berhad	3.85	3.85	3.85	3.85	3.85
2.	Tenaga Nasional Berhad	8.05	8.06	8.06	8.06	8.06
3.	Malaysia Airport Holding Berhad	11.00	11.00	11.00	11.00	11.00
4.	Amanah Saham Bank Islam	0.42	0.45	0.49	0.49	0.49
5.	Wang Amanah	0.12	0.00	0.00	0.00	0.00
Jumlah		23.44	23.36	23.40	23.40	23.40

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

4.3.4. Pada tahun 2010 pelaburan pokok berjumlah RM29.70 juta iaitu RM23.40 juta di Lembaran Imbangan dan RM6.30 juta di Penyata Memorandum. Jumlah dividen yang diterima pada tahun 2010 ialah RM2.07 juta atau 7% daripada pelaburan pokok seperti di **Jadual 4.7**. Dividen paling tinggi diterima daripada saham Petronas Dagang Berhad iaitu

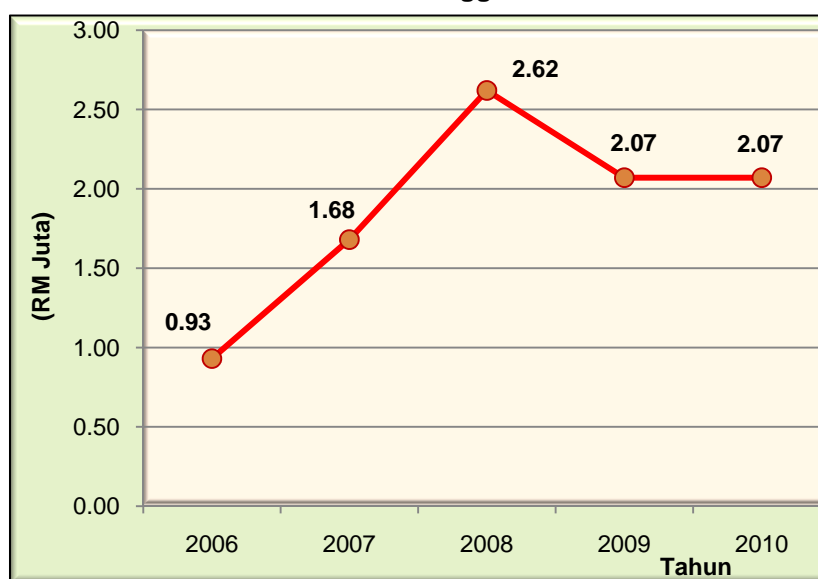
23.7% daripada pelaburan pokok tahun 2010. Manakala pelaburan saham Amanah Bank Islam tidak memberi sebarang dividen pada tahun 2010. Dividen yang diterima dari tahun 2006 hingga 2010 menunjukkan trend menurun selepas tahun 2008 seperti di **Carta 4.3**.

Jadual 4.7
Pelaburan Saham Kerajaan Negeri Berbanding Dividen Diterima Bagi Tahun 2010

Bil.	Pelaburan	Lembaran	Penyata	Jumlah	Dividen	Dividen
		Imbangan	Memorandum			
		(RM Juta)	(RM Juta)	(RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Telekom Malaysia Berhad	3.85	1.05	4.90	0.10	2.0
2.	Tenaga Nasional Berhad	8.06	0.45	8.51	0.32	3.8
3.	Malaysia Airport Holding Berhad	11.00	0.00	11.00	0.75	6.8
4.	Petronas Dagang Berhad	0.00	3.80	3.80	0.90	23.7
5.	Amanah Saham Bank Islam	0.49	1.00	1.49	0.00	0.0
Jumlah		23.40	6.30	29.70	2.07	7.0

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

Carta 4.3
Penerimaan Dividen Saham Kerajaan Negeri Bagi Tahun 2006 Hingga 2010

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

4.4. AKAUN HASIL DISATUKAN

4.4.1. Pada keseluruhannya Akaun Hasil Disatukan menunjukkan surplus sejumlah RM62.36 juta berbanding defisit sejumlah RM4.46 juta pada tahun 2009. Baki Akaun Hasil Disatukan pada akhir tahun 2010 meningkat sejumlah RM62.36 juta menjadi RM137.32 juta berbanding RM74.96 juta pada akhir tahun 2009. Peningkatan ini adalah disebabkan peningkatan hasil cukai sejumlah RM6.14 juta atau 5.4% pada tahun 2010. Jumlah hasil bukan cukai pula meningkat dengan ketara sejumlah RM82.29 juta atau 115.5% dan begitu juga terimaan bukan hasil turut meningkat sejumlah RM16.87 juta pada tahun 2010.

4.4.2. Hasil

4.4.2.1. Kutipan Hasil Sebenar Berbanding Anggaran Yang Diluluskan

Kerajaan Negeri Sembilan memungut 3 jenis hasil yang terdiri daripada Hasil Cukai, Hasil Bukan Cukai dan Terimaan Bukan Hasil. Pada tahun 2010 kutipan hasil sebenar adalah lebih rendah sejumlah RM192.33 juta atau 35.3% berbanding dengan anggaran yang diluluskan berjumlah RM545.42 juta seperti di **Jadual 4.8**.

Jadual 4.8
Kutipan Hasil Sebenar Berbanding
Anggaran Yang Diluluskan Tahun 2010

Bil.	Jenis Hasil	Anggaran Diluluskan (RM Juta)	Hasil Sebenar (RM Juta)	Lebih/(Kurangan)	
				(RM Juta)	(%)
1.	Hasil Cukai	148.41	119.65	(28.76)	(19.4)
2.	Hasil Bukan Cukai	57.01	153.55	96.54	169.3
3.	Terimaan Bukan Hasil	340.00	79.89	(260.11)	(76.5)
Jumlah		545.42	353.09	(192.33)	(35.3)

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

4.4.2.2. Kutipan Hasil Sebenar Tahun 2010 Berbanding Tahun 2009

Pada keseluruhannya hasil yang dikutip oleh Kerajaan Negeri pada tahun 2010 berjumlah RM353.09 juta iaitu meningkat dengan ketara sejumlah RM105.30 juta atau 42.5% berbanding tahun 2009 berjumlah RM247.79 juta. Peningkatan hasil tersebut adalah disebabkan oleh peningkatan hasil cukai sejumlah RM6.14 juta atau 5.4% kepada RM119.65 juta pada tahun 2010 berbanding RM113.51 juta pada tahun 2009. Hasil Bukan Cukai meningkat mendadak sejumlah RM82.29 juta atau 115.5% menjadi RM153.55 juta pada tahun 2010 berbanding RM71.26 juta pada tahun 2009. Manakala Terimaan bukan hasil meningkat sejumlah RM16.87 juta atau 26.8% kepada RM79.89 juta pada tahun 2010 berbanding RM63.02 juta pada tahun 2009. Jumlah hasil bagi tahun 2010 berbanding 2009 seperti di **Jadual 4.9**.

Jadual 4.9
Kutipan Hasil Bagi Tahun 2010 Berbanding 2009

Bil.	Kategori Hasil	Tahun		Peningkatan	
		2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Hasil Cukai	113.51	119.65	6.14	5.4
2.	Hasil Bukan Cukai	71.26	153.55	82.29	115.5
3.	Terimaan Bukan Hasil	63.02	79.89	16.87	26.8
Jumlah		247.79	353.09	105.30	42.5

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

4.4.2.3. Prestasi Kutipan Hasil Sebenar Bagi Tempoh 5 Tahun

Kutipan hasil Kerajaan Negeri menunjukkan peningkatan pada tahun 2008, menurun pada tahun 2009 dan meningkat semula pada tahun 2010. Prestasi hasil Negeri bagi

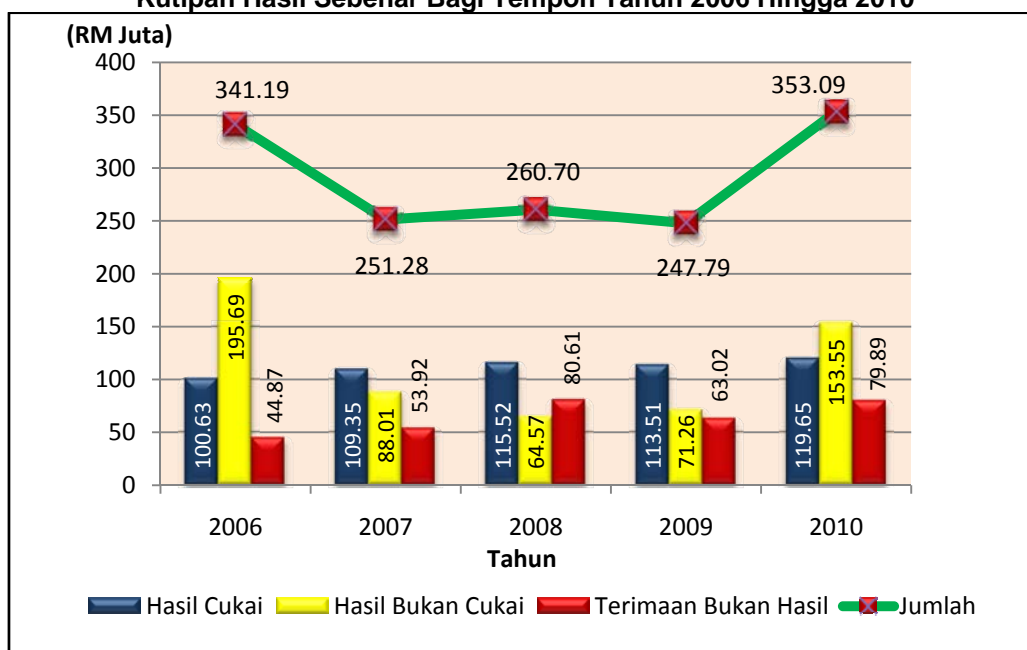
tempoh 2006 hingga 2010 adalah seperti di **Jadual 4.10** dan di **Carta 4.4**. Hasil tahun 2010 adalah tertinggi dalam tempoh 5 tahun.

Jadual 4.10
Kutipan Hasil Sebenar Bagi Tempoh Tahun 2006 Hingga 2010

Bil.	Jenis Hasil	Tahun				
		2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)
1.	Hasil Cukai	100.63	109.35	115.52	113.51	119.65
2.	Hasil Bukan Cukai	195.69	88.01	64.57	71.26	153.55
3.	Terimaan Bukan Hasil	44.87	53.92	80.61	63.02	79.89
Jumlah		341.19	251.28	260.70	247.79	353.09

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

Carta 4.4
Kutipan Hasil Sebenar Bagi Tempoh Tahun 2006 Hingga 2010

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

4.4.2.4. Penyumbang Utama Hasil Kerajaan Negeri Bagi Tempoh 5 Tahun

Hasil Kerajaan Negeri merupakan sumber utama yang akan digunakan bagi tujuan perbelanjaan mengurus dan pembangunan. Bagi tempoh tahun 2006 hingga 2010, penyumbang utama hasil Kerajaan Negeri adalah daripada kutipan Cukai Tanah, Terimaan Dari Agensi Kerajaan, Perkhidmatan Dan Bayaran, Perolehan Dari Jualan Barang-Barang Dan Lesen, Bayaran Pendaftaran Dan Permit. Analisis terhadap 5 butiran penyumbang utama hasil Kerajaan Negeri bagi tempoh 2006 hingga 2010 adalah seperti di **Jadual 4.11**.

Jadual 4.11
Penyumbang Utama Hasil Kerajaan Negeri Bagi Tempoh
Tahun 2006 Hingga 2010

Bil.	Butiran Hasil	Tahun				
		2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)
1.	Cukai Tanah	94.85	102.94	110.16	107.09	114.03
2.	Terimaan Dari Agensi Kerajaan	43.71	47.14	60.43	58.51	76.25
3.	Perkhidmatan Dan Bayaran	135.15	10.70	12.84	13.15	14.04
4.	Perolehan Dari Jualan Barang-Barang	31.60	47.27	22.13	27.81	107.29
5.	Lesen, Bayaran Pendaftaran Dan Permit	11.70	13.42	12.81	14.43	15.38
Jumlah		317.01	221.47	218.37	220.99	326.99

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

4.4.2.5. Analisis Audit mendapati bagi tempoh tahun 2006 hingga 2010, kutipan Cukai Tanah adalah merupakan penyumbang terbesar antara 5 butiran hasil tersebut dengan kutipan berjumlah RM529.07 juta bagi tempoh 5 tahun berkenaan. Penyumbang kedua dan ketiga terbesar adalah daripada Perolehan Dari Jualan Barang-barang dan Terimaan Dari Agensi Kerajaan masing-masing berjumlah RM236.10 juta dan RM286.04 juta bagi tempoh 5 tahun berkenaan. Peningkatan hasil ketara tahun 2010 berbanding tahun 2009 adalah seperti di **Jadual 4.12**.

Jadual 4.12
Peningkatan Hasil Ketara Tahun 2010 Berbanding 2009

Bil.	Butiran Hasil	Pungutan Hasil		Peningkatan		Punca Peningkatan
		2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)	
1.	Perolehan Dari Jualan Barang-Barang	27.81	107.29	79.48	285.8	Peningkatan jumlah premium tanah.
2.	Terimaan Dari Agensi Kerajaan	58.51	76.25	17.74	30.3	Pelbagai bayaran balik, pemberian caj perkhidmatan 10% projek Persekutuan dan pemberian 50% perbelanjaan mengurus.
3.	Pelbagai Cukai Tak Langsung	2.02	2.44	0.42	20.8	Cukai tiket pawagam.
Jumlah		88.34	185.98	97.64	110.5	

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

4.4.3. Perbelanjaan Mengurus

4.4.3.1. Perbelanjaan mengurus terdiri daripada bayaran Emolumen, Perkhidmatan Dan Bekalan, Aset, Pemberian Dan Kenaan Bayaran Tetap serta Perbelanjaan Lain. Peruntukan asal yang diluluskan bagi perbelanjaan mengurus tahun 2010 ialah RM545.43 juta dan ditambah sejumlah RM10.27 juta dan menjadikan peruntukan muktamad bagi tahun 2010 berjumlah RM555.70 juta. Peruntukan perbelanjaan mengurus ini telah meningkat sejumlah RM266.19 juta atau 91.9% kepada RM555.70 juta pada tahun 2010 berbanding RM289.51 juta pada tahun 2009. Daripada peruntukkan berjumlah RM555.70

juta ini, sejumlah RM290.73 juta atau 52.3% telah dibelanjakan. Pada keseluruhannya perbelanjaan mengurus Kerajaan Negeri telah meningkat sejumlah RM38.48 juta atau 15.2% kepada RM290.73 juta pada tahun 2010 berbanding RM252.25 juta pada tahun 2009. Peningkatan ini adalah disebabkan peningkatan bayaran Emolumen dan Pemberian Dan Kenaan Bayaran Tetap. Kedudukan perbelanjaan mengurus Kerajaan Negeri bagi tahun 2010 berbanding tahun 2009 mengikut maksud perbelanjaan adalah seperti di **Jadual 4.13**.

Jadual 4.13
Perbelanjaan Mengurus Bagi Tahun 2010 Berbanding 2009

Bil.	Maksud Perbelanjaan	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
		2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Emolumen	98.08	103.25	5.17	5.3
2.	Perkhidmatan Dan Bekalan	64.11	60.35	(3.76)	(5.9)
3.	Aset	2.11	1.03	(1.08)	(51.2)
4.	Pemberian Dan Kenaan Bayaran Tetap	84.41	124.98	40.57	48.1
5.	Perbelanjaan Lain	3.54	1.12	(2.42)	(68.4)
Jumlah		252.25	290.73	38.48	15.2

Sumber: *Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan*

4.4.3.2. Analisis Audit bagi 2 maksud perbelanjaan iaitu Emolumen dan Pemberian Dan Kenaan Bayaran Tetap menunjukkan peningkatan sejumlah RM5.17 juta dan RM40.57 juta masing-masing. Manakala 3 maksud perbelanjaan yang lain iaitu Perkhidmatan Dan Bekalan, Aset serta Perbelanjaan Lain mengalami penurunan. Peningkatan/penurunan Perbelanjaan Mengurus yang ketara pada tahun 2010 berbanding tahun 2009 adalah seperti di **Jadual 4.14**.

Jadual 4.14
Peningkatan/Penurunan Perbelanjaan Ketara Pada Tahun 2010
Berbanding Tahun 2009

Bil.	Maksud Perbelanjaan	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)		Punca Peningkatan/ Penurunan
		2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)	
1.	Emolumen	98.08	103.25	5.17	5.3	Antara punca peningkatan ialah pemberian gred Khas Untuk Penyandang(KUP) ke jawatan Gred 22 bagi kumpulan sokongan Gred 17 yang berkhidmat melebihi 15 tahun dan kenaikan taraf jawatan sokongan yang lain.

Jadual 4.14
Peningkatan/Penurunan Perbelanjaan Ketara Pada Tahun 2010
Berbanding Tahun 2009

Bil.	Maksud Perbelanjaan	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)		Punca Peningkatan/ Penurunan
		2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)	
2.	Perkhidmatan Dan Bekalan	64.11	60.35	(3.76)	(5.9)	Penurunan selaras dengan langkah berjimat cermat yang diamalkan oleh Kerajaan Negeri.
3.	Aset	2.11	1.03	(1.08)	(51.2)	Penurunan selaras dengan langkah berjimat cermat yang diamalkan oleh Kerajaan Negeri.
4.	Pemberian Dan Kenaan Bayaran Tetap	84.41	124.98	40.57	48.1	Peningkatan caruman kepada Kumpulan Wang Pembangunan.
5.	Perbelanjaan Lain	3.54	1.12	(2.42)	(68.4)	Penurunan selaras dengan langkah berjimat cermat yang diamalkan oleh Kerajaan Negeri.
Jumlah		252.25	290.73	38.48	15.2	

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

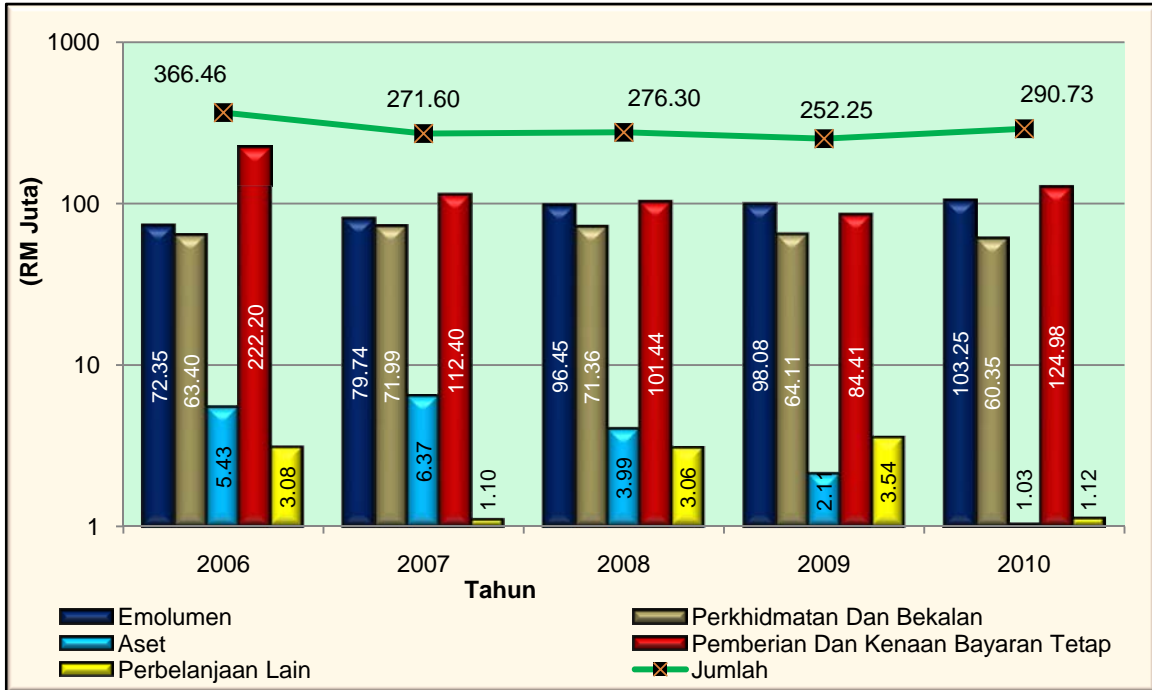
4.4.3.3. Analisis perbelanjaan mengurus Kerajaan Negeri bagi tempoh tahun 2006 hingga 2010 adalah seperti di **Jadual 4.15** dan di **Carta 4.5**.

Jadual 4.15
Kedudukan Perbelanjaan Mengurus Bagi Tempoh Tahun 2006 Hingga 2010

Bil.	Perbelanjaan Mengurus	Tahun				
		2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)
1.	Emolumen	72.35	79.74	96.45	98.08	103.25
2.	Perkhidmatan Dan Bekalan	63.40	71.99	71.36	64.11	60.35
3.	Aset	5.43	6.37	3.99	2.11	1.03
4.	Pemberian Dan Kenaan Bayaran Tetap	222.20	112.40	101.44	84.41	124.98
5.	Perbelanjaan Lain	3.08	1.10	3.06	3.54	1.12
Jumlah		366.46	271.60	276.30	252.25	290.73

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

Carta 4.5
Perbelanjaan Mengurus Kerajaan Negeri Bagi Tempoh Tahun 2006 Hingga 2010

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

4.4.3.4. Analisis terhadap prestasi kewangan Akaun Semasa mengambil kira perbandingan antara hasil dengan perbelanjaan mengurus Kerajaan Negeri bagi tempoh perakaunan semasa dan tahun sebelumnya untuk mengukur surplus atau defisit bagi Akaun Hasil Disatukan. Pada tahun 2010, Akaun Hasil Disatukan Kerajaan Negeri telah mencatat surplus sejumlah RM62.36 juta berbanding defisit sejumlah RM4.46 juta pada tahun 2009. Pengurangan defisit ini adalah disebabkan amalan perbelanjaan berhemat oleh Kerajaan Negeri. Prestasi kewangan Akaun Semasa pada tahun 2009 dan 2010 adalah seperti di **Jadual 4.16**.

Jadual 4.16
Prestasi Kewangan Akaun Semasa Pada
Tahun 2010 Berbanding 2009

Butiran	Tahun	
	2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)
Hasil	247.79	353.09
Perbelanjaan Mengurus	252.25	290.73
Surplus/(Defisit)	(4.46)	62.36

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

4.4.3.5. Analisis perbandingan surplus/defisit pendapatan bagi tahun 2006 hingga 2010 menunjukkan Kerajaan Negeri mengalami defisit bagi 4 tahun berturut-turut. Bagaimanapun **pada tahun 2010 akaun ini mencatat surplus sejumlah RM62.36 juta**. Prestasi Hasil berbanding Perbelanjaan Mengurus bagi tempoh tahun 2006 hingga 2010 adalah seperti di **Jadual 4.17**.

Jadual 4.17
Prestasi Hasil Berbanding Perbelanjaan Mengurus Bagi
Tempoh Tahun 2006 Hingga 2010

Butiran	Tahun				
	2006 (RM juta)	2007 (RM juta)	2008 (RM juta)	2009 (RM juta)	2010 (RM juta)
Hasil	341.19	251.28	260.70	247.79	353.09
Perbelanjaan Mengurus	366.46	271.60	276.30	252.25	290.73
Surplus/(Defisit)	(25.27)	(20.32)	(15.60)	(4.46)	62.36

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

4.5. AKAUN PINJAMAN DISATUKAN

Akaun Pinjaman Disatukan adalah satu daripada Akaun Kumpulan Wang Disatukan di mana semua penerimaan dan pembayaran balik pinjaman diakaunkan. Akaun Pinjaman Disatukan ditubuhkan mengikut Perkara 99 Perlembagaan Persekutuan dan Seksyen 7(b) Akta Tatacara Kewangan, 1957. Pada akhir tahun 2010, Akaun Pinjaman Disatukan berbaki sifar kerana semua pinjaman yang diterima telah dipindahkan ke Akaun Amanah Pembangunan Air. Pada tahun 2010 Kerajaan Negeri telah menerima pinjaman daripada Kerajaan Persekutuan bagi 11 projek Bekalan Air berjumlah RM296.13 juta. Kedudukan Akaun Pinjaman Disatukan bagi tahun 2010 berbanding 2009 adalah seperti di **Jadual 4.18**.

Jadual 4.18
Akaun Pinjaman Disatukan Bagi Tahun 2010 Berbanding 2009

Perkara	Tahun		Peningkatan	
	2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
Baki 1 Januari	0.00	0.00	0.00	0.0
Terimaan	278.19	299.47	21.28	7.6
Bayaran	278.19	299.47	21.28	7.6
Baki Pada 31 Disember	0.00	0.00	0.00	0.0

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

4.6. AKAUN AMANAH DISATUKAN

Akaun Amanah Disatukan adalah satu daripada Akaun Kumpulan Wang Disatukan di mana semua penerimaan dan pembayaran wang amanah diakaunkan mengikut kehendak Arahan Amanah dan Surat Cara Amanah di bawah Seksyen 9 dan Seksyen 10 Akta Tatacara Kewangan, 1957. Akaun ini ditubuhkan mengikut perkara 99 Perlembagaan Persekutuan dan Seksyen 7 Akta Tatacara Kewangan, 1957. Akaun Amanah Disatukan terdiri daripada Kumpulan Wang Amanah Kerajaan, Kumpulan Wang Amanah Awam dan Deposit. Pada akhir tahun 2010 baki Kumpulan Wang ini berkurangan sejumlah RM31.49 juta atau 14.7% kepada RM182.66 juta berbanding RM214.15 juta pada tahun 2009 seperti di **Jadual 4.19**. Pengurangan ini adalah disebabkan penurunan jumlah Kumpulan Wang Amanah Kerajaan sejumlah RM49.22 juta menjadi RM275.59 juta pada tahun 2010 berbanding RM226.37 juta pada tahun 2009.

Jadual 4.19
Akaun Amanah Disatukan Bagi Tahun 2010 Berbanding 2009

Butiran	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
	2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
i) Kumpulan Wang Amanah Kerajaan:	(226.37)	(275.59)	(49.22)	(21.7)
- Kumpulan Wang Pembangunan	(234.87)	(230.05)	4.82	2.0
- Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan	167.68	113.64	(54.04)	(32.2)
- Kumpulan Wang Amanah Bekalan Air	(159.18)	(159.18)	0.00	0.0
ii) Kumpulan Wang Amanah Awam	374.89	428.79	53.90	14.4
iii) Akaun Wang Deposit	65.63	29.46	(36.17)	(55.1)
Jumlah	214.15	182.66	(31.49)	(14.7)

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

4.6.1. Kumpulan Wang Amanah Kerajaan

Kumpulan Wang Amanah Kerajaan mengakaunkan terimaan dari peruntukan Kerajaan dan bayaran bagi maksud tertentu mengikut Seksyen 10 Akta Tatacara Kewangan, 1957. Kumpulan Wang Amanah Kerajaan disenaraikan dalam Jadual Kedua dan Ketiga Akta Tatacara Kewangan, 1957. Kumpulan Wang Amanah ini terdiri daripada Kumpulan Wang Pembangunan, Kumpulan Wang Amanah Bekalan Air dan Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan. Pada akhir tahun 2010 Kumpulan Wang Amanah Kerajaan mengalami peningkatan defisit sejumlah RM49.22 juta kepada RM275.59 juta berbanding RM226.37 juta pada akhir tahun 2009. Peningkatan defisit ini antaranya adalah disebabkan pengurangan Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan sejumlah RM54.04 juta pada akhir tahun 2010, pengklasifikasian semula Akaun Amanah Kerajaan ke Akaun Amanah Awam sejumlah RM25.59 juta dan penurunan Akaun Kena Bayar sejumlah RM8.49 juta.

4.6.1.1. Kumpulan Wang Pembangunan

Kumpulan Wang ini ditubuhkan di bawah Akta Kumpulan Wang Pembangunan (Akta 70 Tahun 1966) dan diakaunkan ke Akaun Amanah Disatukan. Sumber kewangan Kumpulan Wang ini terdiri daripada caruman Akaun Hasil Disatukan, terimaan pemberian dan pinjaman dari Kerajaan Persekutuan serta terimaan bayaran balik pinjaman dari Agensi Kerajaan. Kumpulan Wang ini hanya boleh dibelanjakan untuk maksud seperti yang ditentukan dalam Akta tersebut.

- a. Pada akhir tahun 2010, Kumpulan Wang Pembangunan telah mencatatkan pengurangan baki defisit sejumlah RM4.82 juta atau 2% kepada RM230.05 juta berbanding defisit berjumlah RM234.87 juta pada tahun 2009. Kedudukan Kumpulan Wang Pembangunan bagi tahun 2010 berbanding tahun 2009 adalah seperti di **Jadual 4.20**. Sumber terimaan Kumpulan Wang Pembangunan adalah seperti di **Jadual 4.21**.

Jadual 4.20
Kedudukan Kumpulan Wang Pembangunan
Bagi Tahun 2010 Berbanding 2009

Perkara	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
	2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
Baki Pada 1 Januari	(206.39)	(234.87)	(28.48)	(13.8)
Terimaan	67.88	89.82	21.94	32.3
Perbelanjaan	96.36	85.00	(11.36)	(11.8)
Surplus/(Defisit)	(28.48)	4.82	33.30	116.9
Baki Pada 31 Disember	(234.87)	(230.05)	4.82	2.0

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

Jadual 4.21
Sumber Terimaan Kumpulan Wang Pembangunan Bagi Tahun 2010

Bil.	Sumber Terimaan	Jumlah Terimaan (RM Juta)
1.	Pindahan Dari Akaun Hasil Disatukan	69.00
2.	Pindahan Dari Akaun Pinjaman Disatukan	0.00
3.	Pemberian Tahap Pembangunan, Ekonomi Dan Kesejahteraan Hidup	18.50
4.	Sewa Rumah Awam Kos Rendah	2.32
Jumlah		89.82

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

- b. Analisis terhadap perbelanjaan pembangunan bagi tahun 2010 berbanding tahun 2009 menunjukkan 5 Jabatan mengalami peningkatan perbelanjaan antara 0.9% hingga 20%. Manakala 4 Jabatan mengalami penurunan perbelanjaan antara 0.7% hingga 24.8%. Butir-butir peningkatan dan penurunan perbelanjaan pembangunan adalah seperti di **Jadual 4.22**. Perbelanjaan pembangunan yang melibatkan peningkatan dan penurunan yang ketara adalah seperti berikut:
- i. Jabatan Hal Ehwal Agama Islam mengalami peningkatan perbelanjaan ketara sebanyak 20% pada tahun 2010 berbanding tahun 2009. Peningkatan ketara ini antaranya disebabkan projek pengambilan balik tanah berjumlah RM1.01 juta pada tahun 2010 berbanding RM0.03 juta pada tahun 2009.
  - ii. Perbelanjaan pembangunan di Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri mengalami penurunan perbelanjaan bangunan-bangunan kerajaan dan pelbagai yang ketara iaitu 24.8% pada tahun 2010 berbanding tahun 2009. Penurunan ini antaranya disebabkan beberapa projek yang tidak dilaksanakan dalam tahun 2010. Projek terbabit adalah pembinaan bangunan Kerajaan dan kerja-kerja pemasangan tiang lampu di luar kawasan Pihak Berkuasa Tempatan.

Jadual 4.22
Peningkatan Dan Penurunan Perbelanjaan Pembangunan
Bagi Tahun 2010 Berbanding 2009

Bil.	Jabatan/Pejabat	Perbelanjaan		Peningkatan/ (Penurunan)	
		2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Jabatan Hal Ehwal Agama Islam	5.96	7.15	1.19	20.0
2.	Pengairan Dan Saliran	11.59	11.73	0.14	1.2
3.	Pejabat Menteri Besar	9.90	10.00	0.10	1.0
4.	Jabatan Pertanian	3.36	3.39	0.03	0.9
5.	Jabatan Perkhidmatan Veterinar	4.05	4.09	0.04	0.9
6.	Pejabat Pengarah Tanah Dan Galian	0.20	0.05	(0.15)	(75.0)
7.	Jabatan Kerja Raya	11.89	11.03	(0.86)	(7.2)
8.	Jabatan Perhutanan	2.38	2.20	(0.18)	(7.5)
9.	Pejabat Setiausaha Kerajaan (Perumahan, Kemajuan Kawasan Perusahaan, Pelancongan, Kerja-kerja Kecil, Bangunan-bangunan Kerajaan dan Pelbagai)	47.03	35.36	(11.67)	(24.8)
Jumlah		96.36	85.00	(11.36)	(11.8)

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

c. Pencapaian Perbelanjaan Pembangunan Berbanding Peruntukan

Pada tahun 2010 jumlah peruntukan yang diluluskan bagi pelaksanaan projek pembangunan RMKe-9 adalah RM110.03 juta. Daripada jumlah tersebut sebanyak RM2 juta merupakan peruntukan Luar Jangka, dan RM10 juta untuk Perkhidmatan Masyarakat manakala bakinya **sejumlah RM98.03 juta adalah bagi projek pembangunan yang melibatkan 8 Jabatan**. Jabatan yang menerima peruntukan tertinggi bagi melaksanakan projek pembangunan adalah Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri berjumlah RM54.60 juta dan Jabatan Kerja Raya berjumlah RM13.10 juta. Sehingga akhir tahun 2010, sejumlah RM75.0 juta atau 76.5% daripada keseluruhan peruntukan tahun 2010 yang berjumlah RM98.03 juta telah dibelanjakan. Pada keseluruhannya, semua 8 Jabatan telah mencapai prestasi perbelanjaan pembangunan melebihi 80% daripada peruntukan yang diluluskan. Pejabat Pengarah Tanah Dan Galian telah mencapai 100% prestasi perbelanjaan. Manakala Jabatan Perkhidmatan Veterinar dan Jabatan Pertanian mencatatkan prestasi perbelanjaan tertinggi iaitu 99.7%. Manakala Jabatan Pengairan Dan Saliran membelanjakan 97.7% daripada peruntukan tahun 2010. Pencapaian perbelanjaan pembangunan bagi tahun 2010 adalah seperti di **Jadual 4.23**.

Jadual 4.23
Pencapaian Perbelanjaan Pembangunan Tahun 2010

Bil.	Jabatan	Peruntukan 2010 (RM Juta)	Perbelanjaan Bagi Tahun 2010 (RM Juta)	Pencapaian (%)
1.	Pejabat Setiausaha Kerajaan	54.60	35.36	64.8
2.	Jabatan Pertanian	3.40	3.39	99.7
3.	Jabatan Perkhidmatan Veterinar	4.10	4.09	99.7
4.	Pejabat Pengarah Tanah Dan Galian	0.05	0.05	100.0
5.	Jabatan Pengairan Dan Saliran	12.00	11.73	97.7
6.	Jabatan Kerja Raya	13.10	11.03	84.2
7.	Jabatan Perhutanan	2.50	2.20	88.0
8.	Jabatan Hal Ehwal Agama Islam	8.28	7.15	86.3
Jumlah		98.03	75.00	76.5

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

4.6.1.2. Kumpulan Wang Bekalan Air

Kumpulan Wang Bekalan Air ditubuhkan di bawah Akta Kumpulan Wang Bekalan Air Tahun 1960. Sumber kewangan Kumpulan Wang ini terdiri daripada caruman Akaun Hasil Disatukan dan pindahan dari Akaun Pinjaman Disatukan. Mulai tahun 2009, Jabatan Bekalan Air telah dikorporatkan kepada Syarikat Air Negeri Sembilan (SAINS). Kedudukan baki Kumpulan Wang ini bagi tahun 2010 tidak berubah berbanding tahun 2009 iaitu berbaki debit sejumlah RM159.18 juta.

4.6.1.3. Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan

Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan terdiri daripada Akaun Penyelesaian, Akaun Pinjaman, Akaun Perniagaan, Pelbagai Kumpulan Wang dan Kumpulan Wang Luar Jangka. Pada akhir tahun 2010, baki Kumpulan Wang ini berkurangan sejumlah RM54.04 juta atau 32.2% menjadi RM113.64 juta berbanding RM167.68 juta pada tahun 2009. Kedudukan Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan bagi tahun 2010 dan 2009 adalah seperti di **Jadual 4.24**. Bagi tempoh tahun 2006 hingga 2010 terdapat satu Akaun Perniagaan dan 4 Akaun Pinjaman yang tidak bergerak seperti di **Jadual 4.25**. Pejabat Kewangan Negeri memaklumkan sedang mengkaji semula Akaun Amanah tersebut kerana berkemungkinan ada keperluan untuk menggunakan akaun tersebut.

Jadual 4.24
Kedudukan Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan
Bagi Tahun 2010 Berbanding 2009

Bil.	Akaun Amanah	Tahun		Peningkatan/(Penurunan)	
		2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Akaun Penyelesaian	103.13	81.75	(21.38)	(20.7)
2.	Akaun Pinjaman	20.84	22.27	1.43	6.8
3.	Akaun Perniagaan	2.10	2.10	0.00	0.0
4.	Pelbagai Kumpulan Wang	39.61	5.52	(34.09)	(86.1)
5.	Kumpulan Wang Luar Jangka	2.00	2.00	0.00	0.0
Jumlah		167.68	113.64	(54.04)	(32.2)

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

Jadual 4.25
Kedudukan Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan Yang Tidak Bergerak
Bagi Tempoh Tahun 2006 Hingga 2010

Bil.	Jenis Akaun	Nama Akaun	Baki (RM)
1.	Perniagaan	Akaun Woksyop JKR	1,050,000
2.	Pinjaman	Akaun Pinjaman Perumahan Negeri	4,797,247
3.	Pinjaman	Pendahuluan Undang Yang Ampat dan Tengku Besar Tampin	538,250
4.	Pinjaman	Akaun Urusniaga - Pendahuluan Undang Yang Ampat dan Tengku Besar Tampin	(55,447)
5.	Pinjaman	Akaun Pinjaman Penempatan Khinzir	4,790,010
Jumlah			11,120,060

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

4.6.1.4. Akaun Kena Bayar

Akaun Kena Bayar diwujudkan bagi menyelesaikan tanggungan Kerajaan Negeri kepada pembekal barangan dan perkhidmatan yang diperolehi oleh Kerajaan sehingga 31 Disember sesuatu tahun dan bayarannya dibuat pada bulan Januari tahun berikutnya. Pada tahun 2010, jumlah Akaun Kena Bayar telah berkurangan dengan ketara sejumlah RM8.49 juta atau 65.7% kepada RM4.44 juta berbanding RM12.93 juta pada tahun 2009. Analisis peningkatan dan penurunan perbelanjaan Akaun Kena Bayar tahun 2010 berbanding 2009 adalah seperti di **Jadual 4.26**.

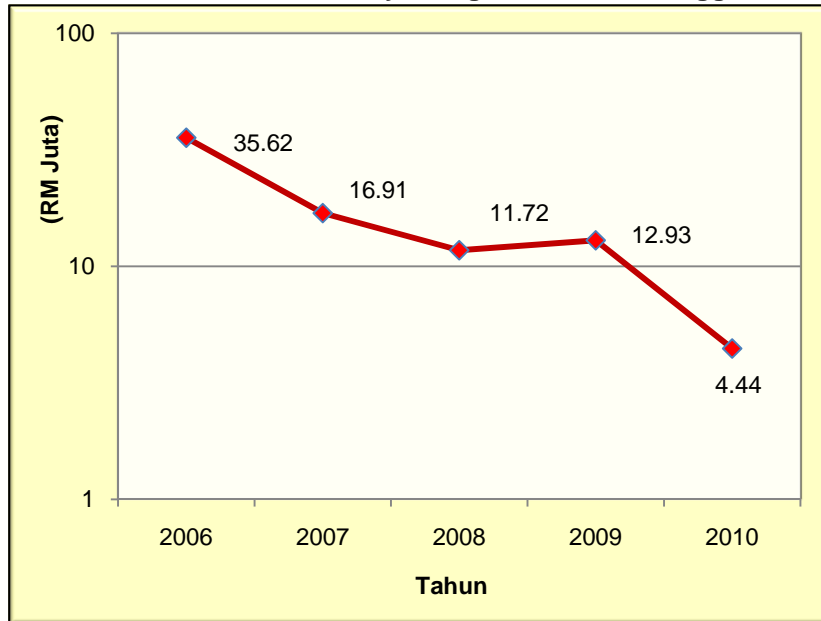
Jadual 4.26
Akaun Kena Bayar Mengikut Jabatan Bagi Tahun 2010 Berbanding 2009

Bil.	Jabatan	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
		2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Jabatan Kerja Raya	0.93	0.04	(0.89)	(95.7)
2.	Jabatan Perhutanan Negeri	0.57	0.03	(0.54)	(94.7)
3.	Pejabat Mufti Negeri	0.17	0.01	(0.16)	(94.1)
4.	Jabatan Perancang Bandar Dan Desa	0.22	0.03	(0.19)	(86.4)
5.	Pejabat Pengarah Tanah Dan Galian	0.11	0.02	(0.09)	(81.8)
6.	Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri	7.73	1.82	(5.91)	(76.5)
7.	Jabatan Kebajikan Masyarakat	0.03	0.01	(0.02)	(66.7)
8.	Jabatan Perkhidmatan Veterinar	0.06	0.02	(0.04)	(66.7)
9.	Pejabat Kewangan Negeri	0.31	0.12	(0.19)	(61.3)
10.	Jabatan Hal Ehwal Agama Islam	0.64	0.27	(0.37)	(57.8)
11.	Pejabat Daerah Dan Tanah Jelebu	0.07	0.03	(0.04)	(57.1)
12.	Pejabat Daerah Dan Tanah Seremban	0.11	0.05	(0.06)	(54.5)
13.	Pejabat Daerah Dan Tanah Kuala Pilah	0.04	0.02	(0.02)	(50.0)
14.	Jabatan Kehakiman Syariah	0.02	0.01	(0.01)	(50.0)
15.	Pejabat Daerah Dan Tanah Rembau	0.05	0.03	(0.02)	(40.0)
16.	Pejabat Daerah Dan Tanah Jempol	0.03	0.02	(0.01)	(33.3)
17.	Jabatan Pertanian	0.10	0.07	(0.03)	(30.0)
18.	Jabatan Pengairan Dan Saliran	1.67	1.66	(0.01)	(0.6)
19.	Pejabat Daerah Dan Tanah Tampin	0.02	0.02	0.00	0.0
20.	Pejabat Daerah Kecil Dan Tanah Gemas	0.02	0.02	0.00	0.0
21.	Pejabat Daerah Dan Tanah Port Dickson	0.03	0.06	0.03	100.0
22.	Pejabat DYMM YDP Besar Negeri Sembilan	0.00	0.08	0.08	100.0
Jumlah		12.93	4.44	(8.49)	(65.7)

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

- a. Pada tahun 2010, sebanyak 22 Jabatan membuat pembayaran di bawah Akaun Kena Bayar. Sebanyak 18 Jabatan telah berjaya mengurangkan pembayaran di bawah Akaun Kena Bayar antara 0.6% hingga 95.7% berbanding tahun 2009 kerana telah membuat pembayaran dengan lebih cekap iaitu dalam tempoh 14 hari. Selain itu, 2 Jabatan menunjukkan peningkatan Akaun Kena Bayar sehingga 100%. Pejabat Daerah Dan Tanah Port Dickson RM0.03 juta (Tahun 2009) meningkat RM0.03 juta menjadi RM0.06 juta (Tahun 2010). Pejabat DYMM YDP Besar Negeri Sembilan RM0.00 juta (Tahun 2009) meningkat RM0.08 juta (Tahun 2010). Lima Jabatan menunjukkan penurunan Akaun Kena Bayar tertinggi antara 81.8% hingga 95.7% iaitu Jabatan Kerja Raya, Jabatan Perhutanan Negeri, Pejabat Mufti Negeri, Jabatan Perancang Bandar Dan Desa dan Pejabat Pengarah Tanah Dan Galian. Analisis perbandingan Akaun Kena Bayar bagi tempoh 5 tahun menunjukkan ada peningkatan dan penurunan berselang tahun seperti yang ditunjukkan di **Carta 4.6**.

Carta 4.6
Kedudukan Akaun Kena Bayar Bagi Tahun 2006 Hingga 2010

Sumber: *Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan*

- b. Analisis perbandingan antara jumlah perbelanjaan mengurus sebenar pada tahun 2010 berbanding perbelanjaan Akaun Kena Bayar pada tahun 2010 mendapati perbelanjaan mengurus meningkat sejumlah RM38.48 juta atau 15.2% berbanding Akaun Kena Bayar mencatatkan penurunan sejumlah RM8.49 juta atau 65.7%.

4.6.2. Kumpulan Wang Amanah Awam

Kumpulan Wang Amanah Awam ditubuhkan di bawah Seksyen 9 Akta Tatacara Kewangan 1957. Kumpulan Wang ini mengakaunkan terimaan dari Kerajaan Persekutuan dan orang awam yang diamanahkan kepada Kerajaan Negeri. Sebanyak 36 Akaun Amanah Awam diselenggara pada tahun 2010. Pada akhir tahun 2010 baki Kumpulan Wang ini meningkat sejumlah RM53.90 juta atau 14.4% kepada RM428.79 juta berbanding RM374.89 juta pada tahun 2009. Peningkatan ini antaranya adalah disebabkan oleh 5 akaun amanah yang diklasifikasikan semula daripada Akaun Amanah Kerajaan kepada Akaun Amanah Awam dan penubuhan 2 Akaun Amanah Awam yang baru pada tahun 2010 berjumlah RM30.02 juta. Tabung Amanah Dana Pusingan Untuk Pembaikan Jalan Di Negeri Sembilan ditubuhkan khusus bagi membiayai kerja membaik pulih jalan atau infrastruktur di rezab jalan yang tidak disempurnakan pembaikannya oleh agensi utiliti yang membuat kerja-kerja kecemasan seperti Tenaga Nasional, Telekom Malaysia dan Syarikat Air Negeri Sembilan Sdn. Bhd. Sumber dana adalah daripada agensi utiliti awam tersebut. Manakala Akaun Amanah Menaiktaraf Bangunan Dan Pengisian Kelengkapan Istana-istana Milik Kerajaan Negeri Sembilan ditubuhkan bertujuan membiayai kerja-kerja menaik taraf bangunan dan istana Kerajaan Negeri. Sumber dana adalah daripada peruntukan Kerajaan Persekutuan dan sumber-sumber lain. Tujuh Akaun Amanah tersebut adalah seperti di **Jadual 4.27**.

Jadual 4.27
Akaun Amanah Kerajaan Yang Diklasifikasikan Semula Daripada Akaun Amanah Kerajaan Kepada Akaun Amanah Awam Dan Penubuhan Akaun Amanah Baru

Bil.	Akaun Amanah	Amaun (RM Juta)
a) Diklasifikasikan Semula		
1.	Kumpulan Wang Amanah Perumahan Awam Kos Rendah	25.22
2.	Kumpulan Wang Amanah Kawalan Penyakit Dan Rawatan Haiwan	0.01
3.	Akaun Amanah Perusahaan Susu Lembu	0.19
4.	Akaun Amanah Perhilitan	0.02
5.	Akaun Tabung Amanah Unit Penyelarasan Pelaburan	0.15
b) Akaun Amanah Baru		
6.	Tabung Amanah Dana Pusingan Untuk Pembaikan Jalan Di Negeri Sembilan	0.78
7.	Akaun Amanah Menaiktaraf Bangunan Dan Pengisian Kelengkapan Istana-istana Milik Kerajaan Negeri Sembilan	3.65
Jumlah Besar		30.02

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

4.6.2.1. Akaun Amanah Penyelenggaraan Jalan Raya Negeri

Akaun Amanah Penyelenggaraan Jalan Raya Negeri ditubuhkan di bawah Seksyen 9(1) Akta Tatacara Kewangan, 1957. Sumber dana akaun ini adalah daripada pemberian Kerajaan Persekutuan, Kerajaan Negeri, Badan-badan Swasta dan sumber lain. Akaun Amanah ini digunakan untuk membiayai kos penyelenggaraan semua jalan raya negeri dan lain-lain perbelanjaan pengurusan yang berkaitan. Pada tahun 2010 sejumlah RM129.75 juta bagi maksud pemberian jalan raya negeri telah diakaunkan ke akaun ini. Baki Kumpulan Wang ini meningkat sejumlah RM55.02 juta atau 31.5% menjadi RM229.51 juta pada tahun 2010 berbanding RM174.49 juta pada tahun 2009. Baki akaun 2010 adalah yang tertinggi dalam tempoh 5 tahun kebelakangan. Kedudukan Akaun Amanah Penyelenggaraan Jalan Raya Negeri bagi tahun 2010 dan 2009 adalah seperti di **Jadual 4.28**. Baki akaun ini bagi tempoh tahun 2006 hingga 2010 adalah seperti di **Jadual 4.29**.

Jadual 4.28
Kedudukan Akaun Amanah Penyelenggaraan Jalan Raya Negeri Bagi Tahun 2010 Berbanding 2009

Perihal	Tahun		Peningkatan/	
	2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
Baki Pada 1 Januari	117.17	174.49	57.32	48.9
Penerimaan	180.41	184.55	4.14	2.3
Pembayaran	(123.09)	(129.53)	6.44	5.2
Baki Pada 31 Disember	174.49	229.51	55.02	31.5

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

Jadual 4.29
Kedudukan Baki Akaun Amanah Penyelenggaraan Jalan Raya Negeri
Bagi Tempoh Tahun 2006 Hingga 2010

Perihal	Tahun				
	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)
Baki Pada 1 Januari	36.21	40.66	54.40	117.17	174.49
Penerimaan	61.44	95.10	166.83	180.41	184.55
Pembayaran	(56.99)	(81.36)	(104.06)	(123.09)	(129.53)
Baki Pada 31 Disember	40.66	54.40	117.17	174.49	229.51

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

4.6.2.2. Akaun Amanah Pengurusan SPEKS

Akaun ini telah ditubuhkan di bawah Seksyen 9 Akta Tatacara Kewangan, 1957 bagi maksud mengakaunkan wang yang diterima daripada Kerajaan Persekutuan, Kerajaan Negeri dan sumbangan lain bagi menjalankan aktiviti berkaitan Sistem Perakaunan Berkomputer Standard Kerajaan Negeri (SPEKS). Dana akaun amanah ini digunakan untuk pembelian peralatan dan perkakasan berkaitan sistem SPEKS, menjalankan program latihan, seminar dan mesyuarat mengenai SPEKS serta pelbagai program berkaitan SPEKS. Pada tahun 2010 sejumlah RM18,262 telah dibelanjakan daripada akaun ini. Baki akaun ini pada akhir tahun 2010 berjumlah RM0.88 juta.

4.6.2.3. Akaun Amanah Pusat Pembangunan Kemahiran Negeri

Akaun ini telah ditubuhkan di bawah Seksyen 9 Akta Tatacara Kewangan, 1957. Akaun amanah ini ditubuhkan untuk menjalankan aktiviti Pusat Pembangunan Kemahiran Negeri seperti pembelian bahan pembelajaran, pembayaran elaun tenaga pengajar logistik, gaji dan elaun kakitangan, elaun pelatih dan perbelanjaan lain yang berkaitan sebagaimana yang telah ditetapkan dalam arahan amanah. Sumber dana akaun ini adalah daripada geran Kerajaan dan akaun ini dikawal selia oleh Unit Perancang Ekonomi Negeri. Pada tahun 2010 sejumlah RM14.47 juta telah dibelanjakan. Baki akaun ini pada akhir tahun 2010 berjumlah RM8.01 juta.

4.6.2.4. Akaun Amanah Pembinaan Tambahan Sistem Pam di Bukit Mendum, Seremban

Akaun amanah ini ditubuhkan untuk membiayai kos cadangan menambah kapasiti sistem pam ke tangki penimbal di Bukit Mendum, Daerah Seremban, Negeri Sembilan. Akaun ini dikendalikan oleh Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri. Sumber dana akaun ini adalah daripada sumbangan Kerajaan Negeri, Kerajaan Persekutuan dan apa-apa hasil yang dibenarkan dan dipersetujui oleh jawatankuasa. Sejumlah RM1.17 juta telah dibelanjakan daripada akaun ini pada tahun 2010. Pada akhir tahun 2010 baki akaun ini berjumlah RM0.29 juta.

4.6.2.5. Akaun Amanah Projek Pembangunan Bekalan Air

Akaun amanah ini ditubuhkan untuk membiayai kos pembangunan projek bekalan air Negeri Sembilan dalam Rancangan Malaysia Ke Sembilan sehingga selesai atau

sehingga akaun projek berkenaan ditutup. Akaun ini dikendalikan oleh Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri. Sumber dana akaun ini adalah melalui pinjaman daripada Kerajaan Persekutuan dan hasil yang dibenarkan dan dipersetujui oleh jawatankuasa. Pada tahun 2010 sejumlah RM294.57 juta telah dibelanjakan. Pada akhir tahun 2010 baki akaun ini adalah berjumlah RM114.45 juta.

4.6.2.6. Akaun Amanah Pemasangan Paip Utama Dan Kolam Air Simpanan Port Dickson/Lukut

Akaun amanah ini ditubuhkan untuk membiayai kos bagi pemasangan paip air dan kolam simpanan Jalan Port Dickson, Simpang Sepang/Lukut. Akaun ini dikendalikan oleh Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri. Sumber dana akaun ini adalah melalui peruntukan pembangunan, pemaju perumahan, sumbangan Kerajaan Negeri dan hasil yang dibenarkan dan dipersetujui oleh jawatankuasa. Tiada perbelanjaan dibuat pada tahun 2010. Pada akhir tahun 2010 baki akaun ini adalah berjumlah RM4.01 juta.

4.6.3. Wang Deposit

Deposit merupakan wang yang diterima oleh sesebuah Jabatan bagi maksud yang dinyatakan mengikut undang-undang atau syarat tertentu dan perlu dikembalikan sebaik sahaja selesai maksudnya. Senarai baki deposit hendaklah dikemukakan kepada Pejabat Kewangan Negeri dan salinan kepada Jabatan Audit Negara pada akhir bulan Disember setiap tahun.

4.6.3.1. Pada akhir tahun 2010, Kerajaan Negeri menyelenggara 13 jenis deposit bagi 21 Jabatan. Baki deposit pada akhir tahun 2010 telah berkurang sejumlah RM36.17 juta atau 55.1% kepada RM29.46 juta berbanding RM65.63 juta pada tahun 2009. Trend menurun pada tahun 2010 sebahagian besarnya adalah disebabkan baki Akaun Cagaran Deposit Bekalan Air (Lain-lain Deposit) telah diserahkan kepada SAINS (Syarikat Air Negeri Sembilan) berjumlah RM37.29 juta. Semua penyata deposit pada 31 Disember 2010 telah dikemukakan kepada Pejabat Kewangan Negeri. Kedudukan baki Wang Deposit tahun 2010 berbanding tahun 2009 adalah seperti di **Jadual 4.30**.

Jadual 4.30
Kedudukan Baki Wang Deposit Tahun 2010 Berbanding 2009

Bil.	Deposit	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
		2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Deposit Am Jabatan Negeri	20.59	19.65	(0.94)	(4.6)
2.	Deposit Wang Jaminan Pelaksanaan	3.89	5.98	2.09	53.7
3.	Lain-lain Deposit	41.15	3.83	(37.32)	(90.7)
Jumlah		65.63	29.46	(36.17)	(55.1)

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

4.6.3.2. Kedudukan baki wang deposit bagi tempoh tahun 2006 hingga 2010 adalah seperti di **Jadual 4.31** dan **Carta 4.7**. Analisis mendapati baki Akaun Deposit mencatat

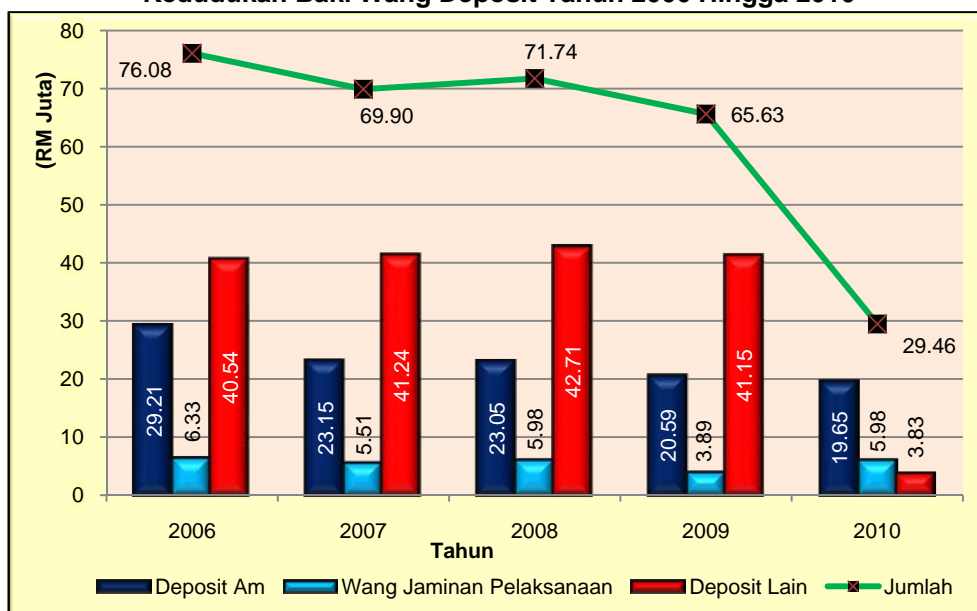
trend penurunan pada tahun 2009 hingga 2010. Baki Akaun Deposit tahun 2010 adalah yang terendah dalam tempoh 5 tahun.

Jadual 4.31
Kedudukan Baki Wang Deposit Tahun 2006 Hingga 2010

Bil.	Deposit	Baki Deposit				
		2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)
1.	Deposit Am Jabatan Negeri	29.21	23.15	23.05	20.59	19.65
2.	Deposit Wang Jaminan Pelaksanaan	6.33	5.51	5.98	3.89	5.98
3.	Lain-lain Deposit	40.54	41.24	42.71	41.15	3.83
Jumlah		76.08	69.90	71.74	65.63	29.46

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

Carta 4.7
Kedudukan Baki Wang Deposit Tahun 2006 Hingga 2010

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

4.7. PENERIMAAN DAN PEMBAYARAN WANG TUNAI

Penyata Penerimaan dan Pembayaran disediakan selaras dengan Piawaian Perakaunan Kerajaan (PPK 2) yang telah dikeluarkan oleh Jabatan Akauntan Negara dan berkuat kuasa mulai tahun kewangan 2005. Penyata ini menunjukkan aliran masuk dan aliran keluar tunai serta kesetaraan tunai. Aliran masuk terdiri daripada hasil, pinjaman, modal dan lain-lain amanah. Aliran keluar pula terdiri daripada perbelanjaan mengurus, pembangunan, modal, bayaran pinjaman dan lain-lain bayaran amanah.

4.7.1. Analisis Audit menunjukkan sumber dana Kerajaan Negeri pada tahun 2010 berjumlah RM673.39 juta terdiri daripada terimaan hasil, pinjaman dan pelbagai terimaan modal. Sejumlah RM642.52 juta telah digunakan untuk pembayaran bagi perbelanjaan mengurus, pembangunan dan amanah. Pada akhir tahun 2010, baki wang tunai meningkat

sejumlah RM30.87 juta atau 11.6% kepada RM296.58 juta berbanding RM265.71 juta pada tahun 2009.

4.7.2. Pada tahun 2010 terimaan Kerajaan Negeri berkurangan sejumlah RM58.86 juta atau 8% menjadi RM673.39 juta berbanding RM732.25 juta pada tahun 2009. Terimaan yang tertinggi adalah daripada Terimaan Hasil iaitu sejumlah RM353.09 juta. Peningkatan hasil ini adalah antaranya disebabkan oleh peningkatan kutipan Hasil Cukai sejumlah RM6.14 juta, Hasil Bukan Cukai berjumlah RM82.29 juta dan Terimaan Bukan Hasil sejumlah RM16.87 juta berbanding tahun 2009.

4.7.3. Pembayaran pada tahun 2010 meningkat sejumlah RM23.74 juta atau 3.8% menjadi RM642.52 juta berbanding RM618.78 juta pada tahun 2009. Pembayaran tertinggi adalah dari bayaran balik pinjaman berjumlah RM317.45 juta atau 49.4% daripada keseluruhan pembayaran wang tunai pada tahun 2010. Butiran penerimaan dan pembayaran wang tunai Kerajaan Negeri pada tahun 2010 berbanding 2009 adalah seperti di **Jadual 4.32**.

Jadual 4.32
Penerimaan Dan Pembayaran Wang Tunai Pada Tahun 2010 Berbanding 2009

Bil.	Perkara	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
		2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Terimaan	732.25	673.39	(58.86)	(8.0)
	Hasil Cukai	113.51	119.65	6.14	5.4
	Hasil Bukan Cukai	71.26	153.55	82.29	115.5
	Terimaan Bukan Hasil	63.02	79.89	16.87	26.8
	Pinjaman	310.16	299.48	(10.68)	(3.4)
	Pelbagai Terimaan	174.30	20.82	(153.48)	(88.0)
2.	Bayaran	618.78	642.52	23.74	3.8
	Perbelanjaan Mengurus	213.68	203.77	(9.91)	(4.6)
	Perbelanjaan Pembangunan	96.36	85.00	(11.36)	(11.8)
	Perbelanjaan Modal	0.00	0.00	0.00	0.0
	Bayaran Balik Pinjaman	308.74	317.45	8.71	2.8
	Lain-lain Bayaran	0.00	36.30	36.30	100.0
	Tambahan/(Kurangan) Wang Tunai	113.47	30.87	(82.60)	72.8

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

Nota : Amaun Terimaan dan Bayaran bagi tahun 2009 berbeza dengan amaun di Penyata Akaun Awam tahun 2009 kerana Jabatan Akauntan Negara Malaysia telah mengeluarkan formula baru mulai 2010.

4.8. AKAUN MEMORANDUM

Penyata Akaun Memorandum adalah penyata yang menunjukkan aset dan tanggungan Kerajaan yang tidak dilaporkan dalam Lembaran Imbangan. Penyata ini terdiri daripada Penyata Akaun Memorandum Liabiliti dan Penyata Akaun Memorandum Aset. Penyata Akaun Memorandum Liabiliti menunjukkan kedudukan hutang awam manakala Penyata Akaun Memorandum Aset menunjukkan kedudukan pinjaman boleh dituntut, tunggakan hasil dan pelaburan Kerajaan Negeri.

4.8.1. Pinjaman Boleh Dituntut

4.8.1.1. Akaun ini menunjukkan baki hutang Badan Berkanun Negeri, Pihak Berkuasa Tempatan dan Syarikat Kerajaan Negeri. Pinjaman yang dikeluarkan kepada agensi-agensi tersebut dibiayai oleh sumber Kerajaan Negeri dan sumber Kerajaan Persekutuan. Kedudukan Pinjaman Boleh Dituntut bagi tahun 2010 berbanding 2009 adalah seperti di **Jadual 4.33**.

Jadual 4.33
Baki Pinjaman Boleh Dituntut Bagi Tahun 2010 Berbanding 2009

Bil.	Agensi	Jumlah Pinjaman (RM Juta)	Baki Hutang		Peningkatan/ (Penurunan)	
			2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Badan Berkanun Negeri					
	Perbadanan Kemajuan Negeri, Negeri Sembilan	61.99	49.37	47.11	(2.26)	(4.6)
	Yayasan Negeri Sembilan	4.90	1.11	0.46	(0.65)	(58.5)
2.	Pihak Berkuasa Tempatan					
	Majlis Perbandaran Seremban	41.35	38.12	38.12	0.00	0.0
	Majlis Daerah Rembau	1.02	0.80	0.73	(0.07)	(8.8)
	Majlis Daerah Kuala Pilah	0.60	0.48	0.42	(0.06)	(12.5)
3.	Badan Lain					
	Syarikat Imapro Sdn. Bhd.	22.64	8.29	8.08	(0.21)	(2.5)
	Menteri Besar Incorporated	261.89	261.89	261.89	0.00	0.0
Jumlah		394.39	360.06	356.81	(3.25)	(0.9)

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

4.8.1.2. Baki pinjaman boleh dituntut pada akhir tahun 2010 berkurangan sejumlah RM3.25 juta atau 0.9% menjadi RM356.81 juta berbanding RM360.06 juta pada akhir tahun 2009. Baki ini merupakan baki pinjaman oleh 2 Badan Berkanun Negeri, 3 Pihak Berkuasa Tempatan dan 2 Badan Lain. Kedudukan Pinjaman Boleh Dituntut bagi tempoh tahun 2006 hingga 2010 adalah seperti di **Jadual 4.34**.

Jadual 4.34
Kedudukan Pinjaman Boleh Dituntut Oleh Kerajaan Negeri
Bagi Tahun 2006 Hingga 2010

Bil.	Agensi	Baki Pinjaman Boleh Dituntut Pada 31 Disember				
		2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)
1.	Perbadanan Kemajuan Negeri, Negeri Sembilan	54.39	53.46	51.47	49.37	47.11
2.	Yayasan Negeri Sembilan	2.86	2.26	1.66	1.11	0.46
3.	Majlis Perbandaran Seremban	38.12	38.12	38.12	38.12	38.12
4.	Majlis Daerah Rembau	0.00	0.95	0.87	0.80	0.73
5.	Majlis Daerah Kuala Pilah	0.00	0.60	0.54	0.48	0.42
6.	Syarikat Imapro Sdn. Bhd.	8.64	8.64	8.64	8.29	8.08
7.	Menteri Besar Incorporated	250.00	261.89	261.89	261.89	261.89
Jumlah		354.01	365.92	363.19	360.06	356.81

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

4.8.1.3. Bayaran balik pinjaman oleh Agensi Negeri pada tahun 2010 berjumlah RM22.70 juta. Daripada jumlah tersebut, sejumlah RM3.25 juta merupakan bayaran balik pokok, manakala RM19.45 juta merupakan bayaran balik faedah. Majlis Perbandaran Seremban masih belum membuat bayaran balik pinjaman bagi tempoh tahun 2003 hingga 2010 manakala Syarikat Imapro Sdn. Bhd. telah mula membuat pembayaran balik pinjaman pada tahun 2009. Kedudukan bayaran balik pinjaman oleh Agensi bagi tempoh tahun 2006 hingga 2010 adalah seperti di **Jadual 4.35**.

Jadual 4.35
Kedudukan Bayaran Balik Pinjaman Oleh Agensi Kepada Kerajaan Negeri
Bagi Tempoh Tahun 2006 Hingga 2010

Bil.	Peminjam	Bayaran Balik Oleh Agensi				
		2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)
1.	Perbadanan Kemajuan Negeri, Negeri Sembilan	0.02	1.23	2.47	2.84	2.80
2.	Yayasan Negeri Sembilan	1.78	0.60	0.60	0.55	0.65
3.	Majlis Perbandaran Seremban	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
4.	Majlis Daerah Rembau	0.00	0.07	0.08	0.07	0.07
5.	Majlis Daerah Kuala Pilah	0.00	0.00	0.06	0.06	0.06
6.	Syarikat Imapro Sdn. Bhd.	0.00	0.00	0.00	0.35	0.54
7.	Menteri Besar Incorporated	0.00	12.35	10.62	7.85	18.58
Jumlah		1.80	14.25	13.83	11.72	22.70

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

4.8.1.4. Pada akhir tahun 2010 tunggakan bayaran balik pinjaman yang belum dijelaskan oleh Agensi kepada Kerajaan Negeri berjumlah RM350.46 juta. Jumlah ini terdiri daripada tunggakan bayaran balik pokok sejumlah RM328.02 juta dan tunggakan faedah berjumlah RM22.44 juta. Faktor utama yang menyumbang kepada peningkatan tunggakan bayaran balik pinjaman Agensi ialah Majlis Perbandaran Seremban tidak membuat bayaran balik pinjaman sejak tahun 2003 manakala Menteri Besar Incorporated pula tidak dapat menjelaskan pinjaman walaupun tempoh pinjaman telah tamat pada 31 Disember 2010. Kedudukan tunggakan bayaran balik pinjaman boleh dituntut bagi tahun 2006 hingga 2010 adalah seperti di **Jadual 4.36**. Tunggakan tahun 2010 adalah yang tertinggi dalam tempoh 5 tahun kebelakangan.

Jadual 4.36
Kedudukan Tunggakan Bayaran Balik Pinjaman Boleh Dituntut
Bagi Tahun 2006 Hingga 2010

Bil.	Peminjam	Tunggakan Pinjaman Boleh Dituntut				
		2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)
1.	Perbadanan Kemajuan Negeri, Negeri Sembilan	49.51	50.36	51.49	51.49	50.30
2.	Yayasan Negeri Sembilan	0.00	0.00	0.00	0.05	0.00
3.	Majlis Perbandaran Seremban	4.96	5.41	5.86	35.78	38.27
4.	Majlis Daerah Rembau	0.00	0.01	0.00	0.00	0.00
5.	Majlis Daerah Kuala Pilah	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
6.	Menteri Besar Incorporated	0.00	0.00	1.73	6.23	261.89
7.	Syarikat Imapro Sdn. Bhd.	4.11	6.37	8.64	0.00	0.00
Jumlah		58.58	62.15	67.72	93.55	350.46

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

4.8.2. Pelaburan

Pelaburan saham oleh Kerajaan Negeri melalui perbelanjaan mengurus ditunjukkan di Akaun Memorandum Pelaburan. Pada akhir tahun 2010, pelaburan saham di Akaun Memorandum berjumlah RM6.30 juta dan tidak berubah berbanding tahun 2009. Saham Petronas Dagang Berhad masih dicagarkan kepada Kumpulan Wang Amanah Pencen untuk membiayai pinjaman bagi pembelian tanah di Felda Sendayan. Kedudukan pelaburan saham di Akaun Memorandum bagi tempoh tahun 2006 hingga 2010 adalah seperti di **Jadual 4.37**.

Jadual 4.37
Kedudukan Pelaburan Saham Bagi Tahun 2006 Hingga 2010

Bil.	Perihal Pelaburan	Tahun				
		2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)
1.	Petronas Dagangan Berhad	3.80	3.80	3.80	3.80	3.80
2.	Amanah Saham Bank Islam	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
3.	Telekom Malaysia Internasional Berhad	0.00	0.00	1.05	1.05	1.05
4.	Tenaga Nasional Berhad	0.00	0.00	0.45	0.45	0.45
5.	Lain-lain Pelaburan	21.67	1.82	0.00	0.00	0.00
Jumlah		26.47	6.62	6.30	6.30	6.30

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

4.8.3. Tunggakan Hasil

4.8.3.1 Akaun Belum Terima merupakan jumlah wang yang sepatutnya diterima oleh Kerajaan Negeri berasaskan kepada bil, invois dan sebagainya. Pada tahun 2010, tunggakan hasil bagi 18 pemungut hasil berjumlah RM134.79 juta iaitu meningkat sejumlah RM26.62 juta atau 24.6% berbanding RM108.17 juta pada tahun 2009. Sebahagian besar daripada tunggakan hasil tersebut merupakan tunggakan hasil Jabatan Bekalan Air berjumlah RM54.38 juta, Pejabat Tanah berjumlah RM45.10 juta dan Badan Kawal Selia Air berjumlah RM34.22 juta. Kedudukan tunggakan hasil bagi tahun 2010 berbanding tahun 2009 adalah seperti di **Jadual 4.38**.

Jadual 4.38
Kedudukan Tunggakan Hasil Kerajaan Negeri
Bagi Tahun 2010 Berbanding 2009

Bil.	Jenis Hasil	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
		2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Pejabat Tanah	52.76	45.10	(7.66)	(14.5)
2.	Jualan Air	54.38	54.38	0.00	0.0
3.	Badan Kawal Selia Air	0.00	34.22	34.22	100.0
4.	Lain-lain Hasil	1.03	1.09	0.06	5.8
Jumlah		108.17	134.79	26.62	24.6

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

4.8.3.2. Pada keseluruhannya jumlah tunggakan hasil Pejabat Tanah menunjukkan penurunan sejumlah RM7.66 juta atau 14.5% kepada RM45.10 juta berbanding RM52.76 juta pada tahun 2009. Penurunan ini antaranya adalah disebabkan oleh usaha giat Kerajaan Negeri mempertingkatkan kutipan hasil dan hapus kira tunggakan cukai tanah. Tunggakan hasil Jualan Air tidak menunjukkan perubahan kerana tunggakan yang dikutip oleh Syarikat Air Negeri Sembilan (SAINS) belum dibuat pembayaran kepada Kerajaan Negeri pada tahun 2010.

4.8.3.3. Bagi tempoh tahun 2006 hingga tahun 2010 sejumlah RM42.88 juta tunggakan hasil Pejabat Tanah telah dihapus kira. Hapus kira tunggakan hasil ini dilakukan selepas

aktiviti pembersihan data yang melibatkan kes hak milik yang bertindih dan pengeluaran Notis 8A (Perintah Perampasan Tanah). Kedudukan tunggakan hasil Kerajaan Negeri Sembilan bagi tempoh tahun 2006 hingga tahun 2010 dan maklumat hapus kira tunggakan hasil mengikut tahun adalah seperti di **Jadual 4.39**.

Jadual 4.39
Tunggakan Hasil Kerajaan Negeri Bagi Tahun 2006 Hingga 2010

Bil.	Jenis Hasil	Tahun				
		2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)
1.	Pejabat Tanah	27.73	31.44	69.27	52.76	45.10
2.	Jualan Air	23.77	26.16	65.94	54.38	54.38
3.	Badan Kawal Selia Air	0.00	0.00	0.00	0.00	34.22
4.	Lain-lain Hasil	1.64	1.25	1.25	1.03	1.09
Jumlah		53.14	58.85	136.46	108.17	134.79
Jumlah Hapus kira Tunggakan Hasil bagi tempoh tahun 2006 hingga 2010 = RM42.88 juta						
Hapus kira Tunggakan Hasil Mengikut Tahun		17.81	7.71	9.22	3.41	4.73

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

4.8.4. Hutang Kerajaan Negeri

4.8.4.1. Kerajaan Negeri dari semasa ke semasa menerima pinjaman daripada Kerajaan Persekutuan bagi membiayai projek pembangunan. Pada akhir tahun 2010, baki hutang Kerajaan Negeri telah berkurangan sejumlah RM836.34 juta atau 34.9% kepada RM1.56 bilion berbanding RM2.39 bilion pada tahun 2009. Baki berjumlah RM1.56 bilion tersebut adalah merupakan baki pinjaman pokok Projek Bekalan Air yang belum diambil alih oleh Pengurusan Aset Air Berhad (PAAB) dan baki pinjaman yang belum dijelaskan oleh Kerajaan Negeri bagi Rumah Awam Kos Rendah, Projek Perbadanan Kemajuan Negeri, Projek Ladang Hutan dan Projek Pelbagai. Hutang tahun 2009 adalah yang tertinggi dalam tempoh 5 tahun kebelakangan. Kedudukan hutang Kerajaan Negeri pada akhir tahun 2010 berbanding tahun 2009 adalah seperti di **Jadual 4.40**. Kedudukan hutang Kerajaan Negeri bagi tahun 2006 hingga 2010 adalah seperti di **Jadual 4.41**.

Jadual 4.40
Kedudukan Hutang Kerajaan Negeri Bagi Tahun 2010 Berbanding 2009

Bil.	Pinjaman	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
		2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Rancangan Bekalan Air	1,866.63	1,034.67	(831.96)	(44.6)
2.	Perumahan Awam Kos Rendah	109.75	108.32	(1.43)	(1.3)
3.	Perbadanan Kemajuan Negeri, Negeri Sembilan	32.86	29.81	(3.05)	(9.3)
4.	Projek Ladang Hutan	1.37	1.18	(0.19)	(13.9)
5.	Pelbagai	387.08	387.37	0.29	0.1
Jumlah		2,397.69	1,561.35	(836.34)	(34.9)

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

Jadual 4.41
Kedudukan Hutang Kerajaan Negeri Bagi Tahun 2006 Hingga 2010

Bil.	Pinjaman	Baki Pinjaman				
		2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)
1.	Rancangan Bekalan Air	1,196.75	1,337.07	1,619.05	1,866.63	1,034.67
2.	Perumahan Awam Kos Rendah	114.99	114.01	112.57	109.75	108.32
3.	Perbadanan Kemajuan Negeri, Negeri Sembilan	32.86	32.86	32.86	32.86	29.81
4.	Projek Ladang Hutan	2.15	1.88	1.60	1.37	1.18
5.	Pelbagai	340.99	363.02	372.55	387.08	387.37
Jumlah		1,687.74	1,848.84	2,138.63	2,397.69	1,561.35

Sumber: *Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan*

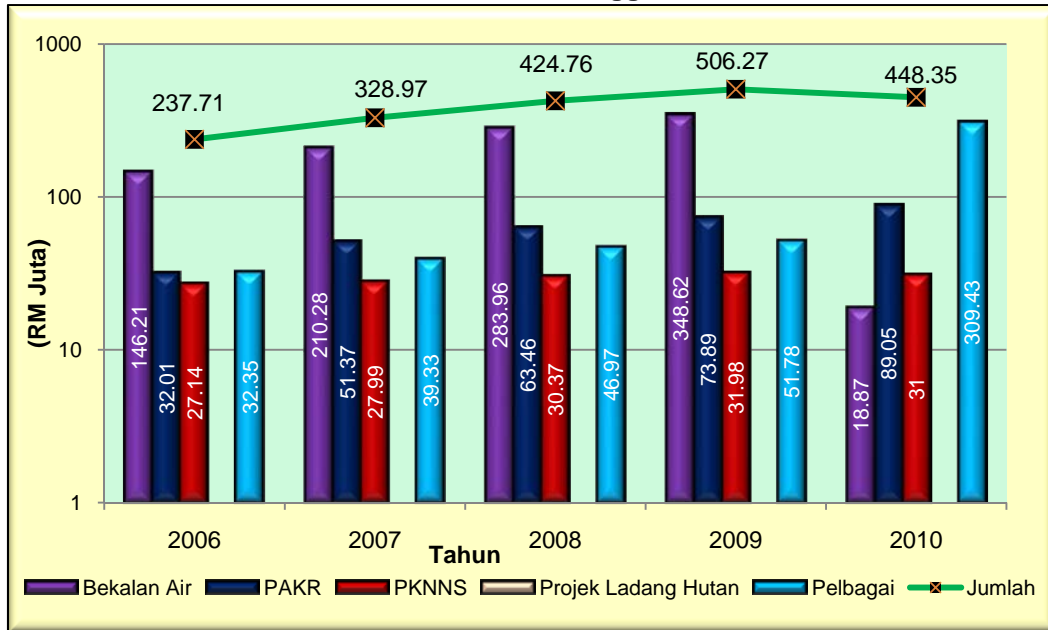
4.8.4.2. Pada tahun 2010 pinjaman bekalan air Negeri Sembilan telah diambil alih oleh PAAB. Sehingga akhir tahun 2010 jumlah pinjaman yang telah diambil alih oleh PAAB berjumlah RM1,128.10 juta. Faedah berjumlah RM28.44 juta bagi Pinjaman Penjadualan Semula Pinjaman Sektor Bekalan Air yang telah diambil alih oleh PAAB telah dihapus kira oleh Kerajaan Persekutuan. Sementara itu 2 pinjaman bagi membiayai projek penempatan khinzir juga telah dijadualkan semula pada tahun 2010 berjumlah RM11.71 juta. Pada tahun 2010 Kerajaan Negeri telah menjelaskan bayaran balik pinjaman berjumlah RM20.67 juta kepada Kerajaan Persekutuan. Bayaran balik ini terdiri daripada bayaran balik pokok berjumlah RM5.48 juta dan bayaran balik faedah sejumlah RM15.19 juta. Sehingga akhir tahun 2010, tunggakan bayaran balik hutang Kerajaan Negeri kepada Kerajaan Persekutuan berjumlah RM448.35 juta. Tunggakan ini terdiri daripada tunggakan pokok berjumlah RM408.81 juta dan tunggakan faedah berjumlah RM39.54 juta. Tunggakan tahun 2009 adalah yang tertinggi dalam tempoh 5 tahun kebelakangan. Kedudukan tunggakan bayaran balik hutang bagi tempoh tahun 2006 hingga 2010 adalah seperti di **Jadual 4.42** dan **Carta 4.8**.

Jadual 4.42
Kedudukan Tunggakan Bayaran Balik Hutang Kerajaan Negeri
Pada Tahun 2006 Hingga 2010

Bil.	Pinjaman	Tunggakan				
		2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)
1.	Rancangan Bekalan Air	146.21	210.28	283.96	348.62	18.87
2.	Perumahan Awam kos Rendah	32.01	51.37	63.46	73.89	89.05
3.	Perbadanan Kemajuan Negeri, Negeri Sembilan	27.14	27.99	30.37	31.98	31.00
4.	Projek Ladang Hutan	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
5.	Pelbagai	32.35	39.33	46.97	51.78	309.43
Jumlah		237.71	328.97	424.76	506.27	448.35

Sumber: *Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan*

Carta 4.8
Kedudukan Tunggakan Bayaran Balik Hutang Kerajaan Negeri
Pada Tahun 2006 Hingga 2010

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

4.9. RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

4.9.1. Pada keseluruhannya, prestasi kewangan Kerajaan Negeri Sembilan adalah memuaskan. Baki Kumpulan Wang Disatukan meningkat sejumlah RM30.87 juta atau 10.7% kepada RM319.98 juta berbanding RM289.11 juta pada tahun 2009. Akaun Hasil Disatukan mencatatkan surplus sejumlah RM62.36 juta berbanding defisit sejumlah RM4.46 juta pada tahun 2009. Pada tahun 2010, perbelanjaan mengurus meningkat sejumlah RM38.48 juta atau 15.2% kepada RM290.73 juta pada tahun 2010 berbanding RM252.25 juta pada tahun 2009. Baki pinjaman boleh dituntut pula berkurangan sejumlah RM3.25 juta atau 0.9% kepada RM356.81 juta pada tahun 2010 berbanding RM360.06 juta pada tahun 2009. Akaun Kena Bayar juga turut berkurangan pada tahun 2010 sejumlah RM8.49 juta atau 65.7% kepada RM4.44 juta berbanding RM12.93 juta pada tahun 2009. Manakala tunggakan hasil berjumlah RM134.79 juta meningkat sejumlah RM26.62 juta atau 24.6% pada tahun 2010.

4.9.2. Bagi mempertingkatkan dan memperkukuhkan lagi prestasi kewangan Kerajaan Negeri, adalah disyorkan Kerajaan Negeri meneruskan amalan perbelanjaan berhemat selaras dengan dasar Kerajaan tanpa menjejaskan mutu perkhidmatan dan pembangunan ekonomi negeri. Usaha memungut tunggakan hasil berjumlah RM134.79 juta dan menuntut tunggakan pinjaman daripada Agensi Negeri berjumlah RM350.46 juta hendaklah diteruskan juga dengan mengambil tindakan yang lebih tegas.

BAHAGIAN III RANCANGAN PEMBANGUNAN KERAJAAN NEGERI

5. PENCAPAIAN PELAKSANAAN PROJEK PEMBANGUNAN RMKe-9

5.1. Rancangan Malaysia Kesembilan (RMKe-9) Negeri Sembilan untuk tempoh 5 tahun bermula pada tahun 2006. Rancangan ini digubal bagi menjelaskan strategi, program dan projek yang akan diperkenal dan dilaksanakan untuk mencapai objektif pembangunan Negeri Sembilan ke arah mencapai status negeri maju pada tahun 2020.

5.1.1. Pencapaian Perbelanjaan Pembangunan Untuk Tempoh 5 Tahun (Tahun 2006 Hingga 2010)

5.1.1.1. Bagi menjayakan RMKe-9, Kerajaan Negeri telah meluluskan peruntukan sejumlah RM570.26 bagi tempoh 2006 hingga 2010. Sejumlah RM45 juta merupakan peruntukan bagi program Perkhidmatan Masyarakat kepada Pejabat Menteri Besar dan sejumlah RM10 juta merupakan peruntukan Luar Jangka, manakala bakinya berjumlah RM515.26 juta diperuntukkan kepada 9 Jabatan bagi projek pembangunan. Analisis Audit menunjukkan pencapaian perbelanjaan pembangunan dalam tempoh 5 tahun RMKe-9 berbanding keseluruhan peruntukan yang diluluskan oleh Kerajaan Negeri berjumlah RM570.26 adalah antara 77.2% hingga 90.8% setiap tahun seperti di **Jadual 5.1**.

Jadual 5.1
Pencapaian Perbelanjaan Pembangunan Di Bawah RMKe-9
Bagi Tahun 2006 Hingga 2010

Tahun	Peruntukan (RM Juta)	Perbelanjaan (RM Juta)	Pencapaian (%)
2006	100.46	91.20	90.8
2007	109.40	91.60	83.7
2008	138.47	111.91	80.8
2009	111.90	96.36	86.1
2010	110.03	85.00	77.2
Jumlah	570.26	476.07	83.5

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

5.1.1.2. Analisis Audit mendapati pencapaian perbelanjaan pembangunan bagi tahun 2006 hingga 2010 berbanding peruntukan tahunan yang diluluskan bagi setiap Jabatan adalah antara 80% hingga 100%. Pada keseluruhannya, sejumlah RM476.07 juta atau 83.5% daripada RM570.26 juta peruntukan telah dibelanjakan dalam tempoh tersebut seperti di **Jadual 5.2**.

Jadual 5.2
Pencapaian Perbelanjaan RMKe-9 Mengikut Jabatan Bagi Tahun 2006 Hingga 2010

Bil	Jabatan	Jumlah Peruntukan Mengikut Tahun					Jumlah Peruntukan (RM Juta)	Jumlah Perbelanjaan (RM Juta)	Prestasi Perbelanjaan Berbanding Peruntukan (%)
		2006	2007	2008	2009	2010			
		(RM Juta)	(RM Juta)	(RM Juta)	(RM Juta)	(RM Juta)			
1.	Pejabat Setiausaha Kerajaan	52.77	48.09	75.35	55.33	54.60	286.14	231.49	80.9
2.	Jabatan Kerja Raya	10.14	14.20	14.00	13.10	13.10	64.54	51.64	80.0
3.	Jabatan Hal Ehwal Agama Islam	11.00	10.47	13.50	9.36	8.28	52.61	44.25	84.1
4.	Jabatan Pengairan Dan Saliran	9.00	11.00	12.00	12.00	12.00	56.00	50.78	90.7
5.	Pej. Menteri Besar (*)	5.00	10.00	10.00	10.00	10.00	45.00	44.85	99.7
6.	Jabatan Perkhidmatan Veterinar	4.00	4.51	4.28	4.05	4.10	20.94	20.73	99.0
7.	Jabatan Pertanian	5.00	5.80	4.52	3.36	3.40	22.08	20.28	91.8
8.	Jabatan Perhutanan	1.15	3.00	2.50	2.50	2.50	11.65	10.75	92.3
9.	Pejabat Tanah Dan Galian	0.40	0.33	0.32	0.20	0.05	1.30	1.30	100.0
10.	Perbelanjaan Luar Jangka (*)	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00	10.00	0.00	0.00
Jumlah		100.46	109.40	138.47	111.90	110.03	570.26	476.07	83.5

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

Nota : Peruntukan Jabatan bertanda (*) bukan untuk projek pembangunan

5.1.2. Pencapaian Fizikal Pelaksanaan Projek RMKe-9 (Tahun 2006 Hingga 2010)

Bagi tempoh tahun 2006 hingga 2010 sebanyak 1,279 projek pembangunan di bawah RMKe-9 telah dirancang untuk dilaksanakan. Sehingga 31 Disember 2010, sejumlah 1,272 projek atau 99.5% daripada 1,279 projek telah disiapkan dan baki 7 projek lagi yang tidak dilaksanakan atas pelbagai sebab. Empat projek di Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri ialah satu projek Pembinaan Rumah Stor Jabatan Kerja Raya kerana masalah hak milik dan status tanah belum selesai, satu projek Pengambilan Balik Tanah Bagi Tempat Pelupusan Sampah di Perhentian Tinggi kerana projek telah diambil alih oleh Jabatan Persekutuan, Pelbagai Projek Pemasangan Tiang Lampu di kawasan luar bandar yang tiada permohonan dari Pejabat Daerah kerana tiada peruntukan bil lampu jalan dan satu projek Pengambilan Balik Tanah Bagi Perumahan Awam Kos Rendah Port Dickson kerana tapak tidak sesuai dan akan diteruskan dalam RMKe-10. Tiga projek di Jabatan Hal Ehwal Agama Islam ialah satu projek pembinaan Masjid Baru Seremban 2 yang tidak melibatkan peruntukan Kerajaan Negeri kerana ada penyumbang dan 2 projek pembinaan iaitu Pejabat Agama Islam Daerah

Kuala Pilah dan Perpustakaan di Sekolah Menengah Agama Selaru, Kuala Pilah kerana tiada keperluan mendesak. Pencapaian pelaksanaan projek bagi tempoh tahun 2006 hingga 2010 adalah seperti di **Jadual 5.3**.

Jadual 5.3
Pencapaian Pelaksanaan Projek RMKe-9 Bagi Tahun 2006 Hingga 2010
Mengikut Jabatan/Pejabat

Bil.	Jabatan/Pejabat	Bilangan Projek Fizikal			
		Projek Dirancang	Tidak Laksana	Siap	Pencapaian (%)
1.	Pejabat Setiausaha Kerajaan	528	4	524	99.2
2.	Jabatan Pertanian	117	-	117	100.0
3.	Jabatan Perkhidmatan Veterinar	222	-	222	100.0
4.	Pejabat Pengarah Tanah Dan Galian	45	-	45	100.0
5.	Jabatan Pengairan Dan Saliran	138	-	138	100.0
6.	Jabatan Kerja Raya	96	-	96	100.0
7.	Jabatan Perhutanan	55	-	55	100.0
8.	Jabatan Hal Ehwal Agama Islam	78	3	75	96.1
Jumlah		1,279	7	1,272	99.5

Sumber : Unit Perancang Ekonomi

5.2. RUMUSAN

Secara keseluruhannya pelaksanaan projek pembangunan oleh Kerajaan Negeri Sembilan di bawah RMKe-9 adalah sangat baik kerana sejumlah 1,272 projek atau 99.5% daripada 1,279 projek telah dapat disiapkan. Prestasi perbelanjaan berbanding peruntukan RM570.26 juta adalah baik kerana sejumlah RM476.07 juta atau 83.5% telah dibelanjakan. Unit Perancang Ekonomi Negeri (UPEN), Negeri Sembilan selaku unit pemantau perlu membuat analisis terperinci secara berkala dan kumulatif berbanding perbelanjaan sebenar yang dibelanjakan direkod perakaunan bagi memudahkan penilaian pelaksanaan projek.

**BAHAGIAN IV
PENCAPAIAN PENGURUSAN
KEWANGAN JABATAN/
AGENSI NEGERI**

6. LATAR BELAKANG

6.1. Seksyen 15(A), Akta Tatacara Kewangan 1957 dan Arahan Perbendaharaan telah menetapkan tugas dan tanggungjawab Pegawai Pengawal di Kementerian/Jabatan bagi menjamin wujudnya akauntabiliti pengurusan kewangan Kerajaan. Antara lain, Pegawai Pengawal adalah bertanggungjawab untuk menentukan bahawa peruntukan kewangan dan sumber lain yang secukupnya diperoleh, digunakan dan diperakaunkan mengikut peraturan kewangan.

6.2. Selaras dengan Perkara 106 dan 107, Perlembagaan Persekutuan serta Akta Audit 1957, setiap tahun Jabatan Audit Negara telah menjalankan pengauditan terhadap Penyata Kewangan Kerajaan Negeri, pematuhan kepada undang-undang dan peraturan kewangan serta aktiviti Jabatan/Agensi Negeri dan mengemukakan laporan mengenainya untuk dibentangkan di Parlimen dan Dewan Undangan Negeri.

7. PENAMBAHBAIKAN PENGURUSAN KEWANGAN OLEH JABATAN/AGENSI KERAJAAN NEGERI

Pada tahun 2010, beberapa usaha yang berterusan telah diambil oleh Kerajaan Negeri untuk meningkatkan kecekapan dan keberkesanan pengurusan kewangan Jabatan/Agensi Negeri. Antara langkah yang diambil adalah seperti berikut:

7.1. Bagi memantapkan lagi pengurusan kewangan di Jabatan/Agensi di Negeri Sembilan, Kerajaan Negeri telah memperkenalkan satu program Pengauditan Kendiri Pengurusan Kewangan (*Self Auditing*). Pengauditan Kendiri ini telah mula dilaksanakan mulai 21 Oktober 2010 setelah mendapat kelulusan Mesyuarat Majlis Tindakan Negeri dan Jawatankuasa Audit Peringkat Negeri. Kriteria semakan Pengauditan Kendiri telah diedarkan kepada 35 Jabatan/Agensi termasuk Pihak Berkuasa Tempatan di Negeri Sembilan pada 15 November 2010 bagi tujuan penilaian prestasi pengurusan kewangan tahun 2010. Unit Audit Dalam, Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri Sembilan menjadi penyelarass kepada program ini. Sehingga 7 Februari 2011, 26 Jabatan/Agensi telah mengemukakan keputusan pengauditan sendiri manakala baki 9 Jabatan/Agensi masih belum berbuat demikian. Hasil keputusan yang dikemukakan adalah seperti di **Jadual 7.1**.

Jadual 7.1
Markah Bagi Program Pengauditan Kendiri (Self Auditing)
Pengurusan Kewangan Tahun 2010

Bil. Jabatan/Agensi/BBN/PBT	Markah	Bintang
17	90 – 100	4
8	70 – 89	3
1	50 – 69	2
-	< 49	1
9	Belum Hantar	-

Sumber: Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri Sembilan

7.2. Bagi meningkatkan tahap akauntabiliti dan pematuhan terhadap prosedur kewangan, pihak Kerajaan Negeri Sembilan turut mewujudkan beberapa pasukan naziran di bawah Pejabat Kewangan Negeri. Antara pasukan naziran yang diwujudkan adalah pasukan Naziran SPEKS, Naziran Deposit, Naziran Unit Akaun dan Naziran Unit Audit Tunai. Bilangan lawatan naziran bagi tahun 2010 adalah seperti di **Jadual 7.2**.

Jadual 7.2.
Bilangan Lawatan Pasukan Naziran Bagi Tahun 2010

Bil.	Pasukan Naziran	Bilangan PTJ Dilawati
1.	Pasukan Naziran SPEKS	25
2.	Pasukan Naziran Deposit	29
3.	Pasukan Naziran Unit Akaun	20
4.	Pasukan Naziran Unit Audit Tunai	20

Sumber: Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri Sembilan

7.3. Bagi memastikan pengurusan kewangan di semua Pusat Tanggungjawab dilaksanakan mengikut prosedur yang ditetapkan, Pejabat Kewangan Negeri telah mengeluarkan 4 pekeliling/arahan pada tahun 2010 seperti berikut :

7.3.1 Pekeliling mengenai Garis Panduan Perbelanjaan Makanan Dan Minuman Bagi Keraian Rasmi Kerajaan. Pekeliling ini menetapkan had bayaran makanan dan minuman bagi setiap majlis rasmi Kerajaan yang diadakan.

7.3.2 Pekeliling Penutupan Akaun Tahun 2010 berkenaan perakuan Panjar Wang Runcit semasa tempoh Akaun Kena Bayar.

7.3.3. Surat Pekeliling Arahannya Perbelanjaan Mengurus/Pembangunan Tahun 2010. Arahannya berkenaan perbelanjaan mengurus iaitu bayaran makanan, elaun lebih masa, penggunaan utiliti dan bahan, pembelian luar kontrak, perbelanjaan aset, pembayaran dan kebenaran khas, pewujudan dan penyambungan jawatan kontrak dan sambilan serta tambah peruntukan. Arahannya berkenaan perbelanjaan pembangunan pula adalah berkaitan perlaksanaan projek-projek pembangunan, pemantauan projek dan pindah peruntukan.

7.3.4. Surat Arahan Perbelanjaan Secara Berhemat Di Pentadbiran Kerajaan Negeri Sembilan bagi mengelakkan peningkatan perbelanjaan Akaun Kena Bayar dan Arahan Perbendaharaan 58.

8. PELAKSANAAN INDEKS AKAUNTABILITI

8.1. Bagi menentukan tahap pematuhan terhadap undang-undang seperti Perlembagaan Persekutuan dan Akta Audit 1957 serta peraturan yang berkaitan, setiap tahun Jabatan Audit Negara menjalankan pengauditan terhadap pengurusan kewangan di Jabatan/Agensi Negeri. Sebagai satu usaha untuk meningkatkan tahap motivasi Jabatan/Agensi Negeri agar lebih gigih memperbaiki, mempertingkatkan dan memperkasakan pencapaian pengurusan kewangan masing-masing, Jabatan Audit Negara telah **melaksanakan sistem penarafan berdasarkan Indeks Akauntabiliti** sejak tahun 2007. Jabatan/Agensi Negeri yang diberi tahap penarafan yang cemerlang boleh dijadikan sebagai tanda aras (*role model*) kepada Jabatan/Agensi Negeri yang lain.

8.2. Melalui pelaksanaan sistem penarafan ini, setiap pematuhan oleh Jabatan terhadap peraturan kewangan bagi 6 aspek kawalan utama diberikan markah. Aspek tersebut ialah Kawalan Pengurusan; Kawalan Bajet; Kawalan Terimaan; Kawalan Perbelanjaan; Pengurusan Kumpulan Wang Amanah/Akaun Amanah Dan Deposit; serta Pengurusan Aset, Inventori Dan Stor. Bagi Pejabat Kewangan Negeri serta Agensi Negeri selain kesemua 6 kawalan di atas, kawalan terhadap Pengurusan Pelaburan, Pengurusan Pinjaman dan Pengurusan Penyata Kewangan turut dinilai. Secara umumnya, sesuatu Jabatan/Agensi Negeri diberi tahap prestasi pengurusan kewangan berdasarkan markah keseluruhan seperti di **Jadual 8.1**.

Jadual 8.1
Tahap Pencapaian Pengurusan Kewangan

Markah Keseluruhan (%)	Tahap	Penarafan
90 - 100	Sangat Baik	
70 – 89	Baik	
50 – 69	Memuaskan	
49 ke bawah	Tidak Memuaskan	

8.3. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Bagi membolehkan penarafan diberi kepada tahap pengurusan kewangan Jabatan/Agensi Negeri, pengauditan telah dijalankan untuk menilai sama ada:

8.3.1. Wujudnya struktur dan sistem pengurusan kewangan yang berkesan.

8.3.2. Wujudnya sistem kawalan dalaman yang berkesan terhadap pungutan hasil; perbelanjaan; pengurusan kumpulan wang amanah/akaun amanah dan deposit; aset, inventori dan stor; pelaburan serta pinjaman.

8.3.3. Pengurusan kewangan mematuhi undang-undang dan peraturan yang ditetapkan.

8.3.4. Rekod yang berkaitan diselenggarakan dengan lengkap dan kemas kini.

8.4. SKOP DAN KAEDAH PENGAUDITAN

Pada tahun 2010, pengauditan telah dijalankan di 10 Jabatan/Agensi Negeri berdasarkan pusingan, manakala pengauditan setiap tahun dilaksanakan terhadap 3 Jabatan/Agensi Negeri iaitu Pejabat Kewangan Negeri Sembilan, Perbadanan Kemajuan Negeri, Negeri Sembilan dan Majlis Agama Islam Negeri Sembilan. Pengauditan telah dijalankan dengan menyemak rekod dan dokumen kewangan bagi tahun 2010 di peringkat Ibu Pejabat Jabatan/Agensi Negeri. Selain itu, semakan juga dibuat terhadap Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2010 dan Penyata Kewangan Agensi Negeri Tahun 2008/2009, bagi menentukan kedudukan prestasi pengurusan kewangan Jabatan/Agensi Negeri secara menyeluruh.

8.5. KAWALAN UTAMA

Pelaksanaan sistem penarafan bagi 5 Jabatan adalah berdasarkan pengauditan terhadap tahap prestasi kewangan mengikut 6 kawalan utama iaitu Kawalan Pengurusan; Kawalan Bajet; Kawalan Terimaan; Kawalan Perbelanjaan; Pengurusan Kumpulan Wang Amanah/Akaun Amanah Dan Deposit serta Pengurusan Aset, Inventori Dan Stor. Bagi Pejabat Kewangan Negeri dan Agensi Negeri selain 6 kawalan di atas, kawalan terhadap Pengurusan Pelaburan, Pengurusan Pinjaman dan Pengurusan Penyata Kewangan juga turut dinilai. Penjelasan lanjut mengenai kawalan-kawalan tersebut adalah seperti berikut:

8.5.1. Kawalan Pengurusan

Bagi menentukan sama ada struktur pengurusan kewangan yang berkesan telah diwujudkan, semakan Audit telah dijalankan terhadap 4 aspek utama kawalan pengurusan iaitu struktur organisasi, sistem dan prosedur, keberkesanan Unit Audit Dalam dan jawatankuasa yang diwujudkan serta pengurusan sumber manusia seperti berikut:

8.5.1.1. Struktur Organisasi

Bagi mewujudkan suatu struktur organisasi yang berkesan, Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan:

- a. Carta organisasi disediakan dengan lengkap dan kemas kini sepertimana yang ditetapkan di Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bil. 8 Tahun 1991.
- b. Surat penurunan kuasa disediakan dengan lengkap dan sentiasa dikemaskinikan. Had-had kuasa dan tugas-tugas pegawai yang menjalankan tanggungjawab perlu dinyatakan dengan jelas. Seksyen 15A(2), Akta Tatacara Kewangan, Arahan Perbendaharaan (AP) 11, AP 69 dan AP 101 adalah berkaitan.
- c. Kehendak Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bil. 8 Tahun 1991 dipatuhi. Pekeliling tersebut menetapkan Senarai Tugas bagi setiap pegawai perlu disediakan dengan lengkap dan jelas menunjukkan hubungan kait antara penyelia dengan pegawai bawahan serta rakan sejawat dalam organisasi yang sama. Senarai tugas ini juga perlu sentiasa dikemaskinikan.
- d. Kehendak Pekeliling Perkhidmatan Bil. 5 Tahun 2007 dipatuhi. Selaras dengan pekeling tersebut, perancangan dan pelaksanaan pusingan kerja mengikut tempoh yang sesuai dalam pelbagai bidang tugas perlu dilaksanakan bagi melahirkan sumber manusia berpotensi serta berupaya menyumbang kepada kecemerlangan organisasi.

8.5.1.2. Sistem Dan Prosedur

Bagi memastikan sistem dan prosedur yang teratur telah diwujudkan, Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan:

- a. Manual Prosedur Kerja disediakan dengan lengkap, kemas kini dan dikaji semula secara berterusan. Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bil. 8 Tahun 1991 adalah berkaitan.
- b. Fail Meja bagi setiap jawatan disediakan dengan lengkap, kemas kini dan memiliki kesemua 14 ciri-ciri asas Fail Meja yang ditetapkan. Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bil. 8 Tahun 1991 adalah berkaitan.
- c. Pemeriksaan mengejut (seperti yang ditetapkan di bawah AP 309) dijalankan secara berkala (tidak kurang dari sekali dalam tempoh 6 bulan) terhadap peti besi, peti wang tunai, laci atau bekas-bekas lain yang diguna bagi menyimpan wang, setem atau barang-barang lain yang berharga. Hasil pemeriksaan itu hendaklah direkodkan dengan lengkap untuk memudahkan rujukan.

8.5.1.3. Jawatankuasa Kewangan Dan Unit Audit Dalam

Kerajaan menetapkan pelbagai jawatankuasa berkaitan hal kewangan ditubuhkan di peringkat Jabatan/Agensi Negeri. Fungsi dan tanggungjawab jawatankuasa tersebut telah ditetapkan melalui surat pekeling, arahan dan garis panduan yang dikeluarkan dari semasa ke semasa. Bagi memastikan pelbagai jawatankuasa yang telah diwujudkan berfungsi dengan berkesan, Kerajaan juga telah mengeluarkan Panduan Pengurusan

Mesyuarat Dan Urusan Jawatankuasa-jawatankuasa Kerajaan melalui Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bil. 2 Tahun 1991. Panduan ini menetapkan dengan jelas peranan Pengerusi dan urus setia dalam sesuatu mesyuarat bagi memastikan keberkesanan jawatankuasa yang telah diwujudkan. Antara jawatankuasa/unit yang perlu diwujudkan bagi memantapkan tahap pengurusan kewangan adalah seperti berikut:

a. Jawatankuasa Pengurusan Kewangan Dan Akaun

Jawatankuasa Pengurusan Kewangan Dan Akaun (JPKA) ditubuhkan di setiap pusat tanggungjawab supaya dapat memantapkan lagi pengurusan kewangan dan akaun Jabatan/Agensi Kerajaan. Pekeliling Perbendaharaan Bil. 8 Tahun 2004 menetapkan, Jabatan/Agensi Negeri hendaklah melantik seorang Pengerusi dan ahli-ahli jawatankuasa; bermesyuarat setiap 3 bulan; membincangkan perkara yang telah ditetapkan dan mengemukakan Laporan Suku Tahun dengan lengkap kepada pihak berkuasa berkenaan dalam tempoh yang ditetapkan.

b. Unit Audit Dalam

Pekeliling Perbendaharaan Bil. 9 Tahun 2004 menghendaki Unit Audit Dalam (UAD) ditubuhkan di Jabatan/Agensi Negeri bagi membantu Ketua Jabatan memantapkan pencapaian pengurusan dan memastikan pencapaian objektif organisasi secara cekap dan berhemat. Bagi melaksanakan fungsinya, UAD bertanggungjawab menyediakan Rancangan Tahunan Audit Dalam, mengemukakan Rancangan Tahunan Audit Dalam kepada Ketua Eksekutif masing-masing selewatnya pada 31 Januari, membentangkan Laporan Audit Dalam di Mesyuarat JPKA dan mengemukakan Laporan Tahunan Audit Dalam kepada Ketua Eksekutif selewat-lewatnya pada 31 Mac tahun berikutnya. Manakala tanggungjawab Ketua Jabatan adalah mengkaji dan meluluskan Rancangan Tahunan dan Laporan Tahunan Audit Dalam, memastikan tindakan susulan diambil terhadap pemerhatian/Laporan Audit Dalam dan memastikan anggota UAD mempertingkatkan pengetahuan dan kemahiran yang diperlukan untuk melaksanakan tanggungjawab mereka secara berkesan.

c. Jawatankuasa Keutuhan Dan Tadbir Urus

Selaras dengan Arahan YAB Perdana Menteri No. 1 Tahun 2009, Jawatankuasa Keutuhan Dan Tadbir Urus (JKTU) hendaklah ditubuhkan di peringkat Kementerian dan Jabatan bagi tujuan mewujudkan pentadbiran Kerajaan dan perkhidmatan awam yang cekap, berdisiplin serta berintegriti. Antara lain, Ketua Setiausaha Kementerian/Ketua Jabatan hendaklah melantik ahli-ahli jawatankuasa dan mempengerusikan mesyuarat berkenaan; bermesyuarat setiap 3 bulan; membincangkan perkara yang telah ditetapkan; menyediakan Laporan Suku Tahun dengan lengkap dan seterusnya mengemukakannya kepada pihak berkuasa berkenaan dalam tempoh masa yang ditetapkan.

8.5.1.4. Pengurusan Sumber Manusia

Bagi memastikan pengurusan kewangan dikendalikan dengan baik, setiap Jabatan/Agensi Negeri hendaklah menguruskan sumber manusianya dengan cekap seperti menentukan bilangan jawatan dan gred yang sesuai, jawatan diisi sepenuhnya dan latihan dalam bidang kewangan diberikan kepada mereka yang terlibat. Jabatan/Agensi Negeri juga digalakkan memberi pengiktirafan kepada kakitangan yang cemerlang dan mengambil tindakan tatatertib/surcaj terhadap mereka yang didapati gagal/cuai melaksanakan tanggungjawab yang telah ditetapkan.

8.5.2. Kawalan Bajet

Bagi menentukan sama ada Kementerian/Jabatan telah menguruskan bajet dan peruntukannya dengan cekap, berhemat dan mengikut peraturan, semakan Audit telah dijalankan terhadap 5 aspek utama kawalan bajet iaitu penyediaan bajet, pengagihan peruntukan, kelulusan pindah/tambah peruntukan, pemantauan kemajuan/pencapaian bajet dan pelaporan mengenainya seperti berikut:

8.5.2.1 Penyediaan Bajet

Peraturan kewangan mengenai penyediaan bajet oleh setiap Jabatan/Agensi Negeri dikeluarkan melalui Surat Pekeliling Pejabat Kewangan Negeri Bil.1 Tahun 2009 (Garis Panduan Bagi Penyediaan Cadangan Belanjawan Tahun 2010). Selain itu, AP 29 hingga 46 juga menetapkan peraturan penyediaan anggaran hasil dan perbelanjaan. Antara lainnya, peraturan kewangan mengenai penyediaan bajet menetapkan perkara-perkara mengenai justifikasi setiap anggaran yang disediakan; ketepatan anggaran; prosedur kelulusan bajet di peringkat Jabatan/Agensi Negeri serta tempoh yang ditetapkan untuk mengemukakan bajet dan Perjanjian Program kepada Pegawai Kewangan Negeri.

8.5.2.2. Pengagihan Peruntukan

Pekeliling Perbendaharaan Bil. 1 Tahun 2010 antara lainnya menetapkan bahawa Pegawai Pengawal perlu mengagihkan peruntukan kepada pemegang-pemegang waran tertentu sebaik sahaja Waran Am diterima. Mengikut AP 94 pula, pemegang waran peruntukan tersebut boleh mengagihkan waran peruntukan/waran peruntukan kecil kepada pegawai yang berkenaan di mana perlu. Pengagihan waran ini perlu direkodkan dengan lengkap dan kemas kini.

8.5.2.3. Kelulusan Pindah/Tambahan Peruntukan

Peraturan kewangan mengenai pindah/tambah peruntukan antaranya menetapkan Waran Pindah Peruntukan hendaklah ditandatangani oleh Pegawai Pengawal sendiri atau bagi pihaknya oleh mana-mana pegawai bawahannya yang diberi kuasa secara bertulis. Semua pindah peruntukan hendaklah dibuat pada tahun kewangan berkenaan dan semua Waran Pindah Peruntukan yang dikeluarkan hendaklah disampaikan kepada Pegawai Kewangan Negeri atau wakilnya tidak lewat dari 31 Disember bagi tahun kewangan berkenaan. Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan perlulah sentiasa mengawasi

dan mengemas kini akaun serta memastikan pindah peruntukan dikemaskinikan dalam Buku Vot supaya kawalan perbelanjaan dapat diurus dengan berkesan. Peraturan juga menetapkan pindahan kepada butiran yang telah dikurangkan melalui pindah peruntukan atau pengurangan kepada butiran yang telah ditambah melalui pindah peruntukan adalah tidak dibenarkan kecuali mendapat kelulusan daripada Pegawai Kewangan Negeri terlebih dahulu.

8.5.2.4. Pemantauan Kemajuan/Pencapaian Projek

Peraturan kewangan menghendaki Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan memantau pelaksanaan projek pembangunan dengan rapi bagi memastikan ia dilaksanakan mengikut jadual. Bagi tujuan ini, Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan hendaklah memastikan data mengenai peruntukan dan perbelanjaan projek bagi setiap tahun diisi dan sentiasa dikemas kini dalam Sistem Pemantauan Projek II atau kaedah lain yang diterima pakai, impak setiap aktiviti dinilai sekurang-kurangnya sekali dalam masa 5 tahun dan memastikan perbelanjaan tidak melebihi peruntukan yang telah diluluskan.

8.5.2.5. Pelaporan

Pegawai Pengawal dikehendaki menyediakan beberapa jenis laporan seperti Laporan Perbelanjaan Dan Tanggungan serta laporan untuk Buku Anggaran Belanjawan Program Dan Prestasi. Laporan-laporan ini perlu dikemukakan kepada Pegawai Kewangan Negeri dalam tempoh yang ditetapkan. Pegawai Pengawal juga dikehendaki mengemukakan laporan mengenai keperluan aliran wang tunai yang disahkan olehnya kepada Pegawai Kewangan Negeri. Bagi Ketua Jabatan yang bukan Pegawai Pengawal, laporan-laporan berkenaan akan dikemukakan kepada Pegawai Pengawal berkenaan untuk disatukan.

8.5.3. Kawalan Terimaan

Bagi menentukan sama ada segala terimaan telah dikendalikan mengikut peraturan dan diakaunkan dengan sempurna, semakan Audit telah dijalankan terhadap 5 aspek utama kawalan terimaan yang meliputi kawalan borang hasil, penerimaan wang, kemasukan pungutan ke bank, kawalan perakaunan terimaan/hasil dan penyediaan Akaun Belum Terima seperti berikut:

8.5.3.1. Kawalan Borang Hasil

Kawalan terhadap pelbagai borang hasil seperti buku resit adalah penting bagi memastikan ia tidak disalahgunakan.

8.5.3.2. Penerimaan Wang

Setiap Jabatan/Agensi Negeri perlu memastikan pegawai yang bertanggungjawab dengan urusan penerimaan wang mematuhi peraturan kewangan yang berkaitan. Semakan Audit telah dijalankan terhadap 4 aspek kawalan dalaman yang ditetapkan oleh AP bagi penerimaan wang iaitu dari segi kebenaran/ kelulusan menerima kutipan, kawalan penerimaan melalui mel dan penerimaan wang di kaunter.

8.5.3.3. Kemasukan Pungutan Ke Bank

Arahan Perbendaharaan telah menetapkan peraturan mengenai kemasukan wang pungutan ke bank bagi memastikan ketepatan dan keselamatan wang berkenaan. Antaranya adalah mengenai penetapan tempoh memasukkan wang ke bank; kawalan keselamatan penghantaran wang dan penyelenggaraan rekod mengenainya; semakan oleh pegawai bertanggungjawab terhadap slip kemasukan wang ke bank dan keselamatan wang yang tidak sempat dimasukkan ke bank.

8.5.3.4. Kawalan Perakaunan Terimaan/Hasil

Bagi memastikan peraturan mengenai perakaunan terimaan/hasil yang ditetapkan dalam AP dipatuhi, semakan Audit telah dijalankan terhadap penyerahan Akaun Tunai Bulanan kepada Pejabat Kewangan Negeri; ketepatan penyediaan Penyata Penyesuaian Hasil Bulanan dan ketepatan Buku Tunai.

8.5.3.5. Akaun Belum Terima

Dasar dan tatacara bagi penyelenggaraan serta pelaporan Akaun Belum Terima (ABT) ditetapkan oleh Kerajaan melalui Pekeliling Perbendaharaan Bil. 3 Tahun 2008 dan beberapa AP. Antara peraturan yang ditetapkan mengenai pengurusan ABT adalah penyediaan Penyata Tunggakan Hasil atau Penyata Akaun Belum Terima yang lengkap dan kemas kini; penyerahan Penyata Akaun Belum Terima kepada Pejabat Kewangan Negeri dalam tempoh ditetapkan dan tindakan susulan diambil terhadap jumlah terimaan/hasil yang tertunggak.

8.5.4. Kawalan Perbelanjaan

Bagi menentukan sama ada semua perbelanjaan mengurus dan pembangunan telah dibuat mengikut peraturan yang ditetapkan dan diperakaunkan dengan tepat, semakan Audit telah dijalankan terhadap 3 aspek utama kawalan perbelanjaan iaitu perakaunan, pengurusan perolehan dan pengurusan bayaran seperti berikut:

8.5.4.1. Perakaunan

Semakan Audit dijalankan bagi menentukan Buku Vot dan Penyata Penyesuaian Perbelanjaan diselenggarakan oleh Jabatan/Agensi Negeri adalah mengikut peraturan yang ditetapkan oleh Pekeliling dan AP yang berkaitan.

8.5.4.2. Pengurusan Perolehan

Setiap tahun, Jabatan/Agensi Negeri membelanjakan jutaan ringgit untuk tujuan perolehan bekalan, perkhidmatan dan kerja. Bagi menentukan pengurusan perolehan Jabatan/Agensi Negeri telah mematuhi peraturan yang berkaitan, semakan Audit dibuat terhadap pengurusan pembelian terus, sebut harga, tender, kontrak dan kontrak pusat.

8.5.4.3. Pengurusan Bayaran

Semakan Audit dijalankan terhadap kawalan dalaman bagi proses bayaran; kesempurnaan bayaran yang memerlukan kelulusan khas; penyediaan dan penyimpanan daftar/rekod pembayaran dan Daftar Bil; bayaran pukal serta Panjar Wang Runcit.

8.5.5. Pengurusan Kumpulan Wang Amanah/Akaun Amanah Dan Deposit

Pengurusan dan kawalan terhadap kumpulan wang amanah/akaun amanah dan deposit adalah penting untuk menentukan ia diurus dengan teratur, mengikut pekeliling dan arahan amanah yang ditetapkan serta diakaunkan dengan betul dan kemas kini. Semakan Audit telah dijalankan terhadap pengurusan kumpulan wang seperti berikut:

8.5.5.1. Kumpulan Wang Amanah/Akaun Amanah

Tatacara pengurusan akaun amanah ditetapkan melalui Surat Pekeliling Perbendaharaan Bil. 18 Tahun 2001. Semakan Audit telah dijalankan terhadap pengendalian kumpulan wang amanah/akaun amanah di Jabatan/Agensi Negeri dari segi penyediaan dan penyerahan penyata tahunan untuk diaudit serta kesempurnaan rekod perakaunan/penyata penyesuaian akaun/transaksi akaun.

8.5.5.2. Pengurusan Kumpulan Wang Pinjaman

Jabatan/Agensi Negeri perlu menguruskan kumpulan wang pinjaman dan pendahuluan diri/pelbagai mengikut Pekeliling/Surat Pekeliling Perbendaharaan yang berkaitan seperti berikut:

- a. Pinjaman kenderaan hendaklah diuruskan berdasarkan peraturan yang ditetapkan di Pekeliling Perbendaharaan Bil. 7 dan 8 Tahun 1993.
- b. Pinjaman komputer hendaklah diuruskan berdasarkan peraturan yang ditetapkan di Pekeliling Perbendaharaan Bil. 8 Tahun 1992.
- c. Pendahuluan diri hendaklah diuruskan berdasarkan peraturan yang ditetapkan di Surat Pekeliling Perbendaharaan Bil. 2 Tahun 1993.
- d. Pendahuluan pelbagai hendaklah diuruskan berdasarkan peraturan yang ditetapkan di Pekeliling Perbendaharaan Bil. 13 Tahun 1990.

8.5.5.3. Pengurusan Akaun Deposit

Tatacara dan pengurusan akaun deposit ditetapkan melalui AP 156 hingga 163.

8.5.6. Pengurusan Aset, Inventori Dan Stor

Perolehan aset dan inventori perlu direkodkan, dikawal dan dipantau dengan sempurna bagi mengelakkan daripada berlaku pembaziran dan penyalahgunaan. Sehubungan ini, semakan Audit telah dijalankan untuk menilai tahap pematuhan Jabatan/Agensi Negeri kepada peraturan-peraturan yang ditetapkan oleh Pekeliling/Surat Pekeliling Perbendaharaan yang berkenaan dan Tatacara Pengurusan Stor berhubung dengan perkara-perkara berikut:

8.5.6.1. Kawalan Umum

Mengikut Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007, Pegawai Pengawal hendaklah mewujudkan Unit Pengurusan Aset yang antaranya bertanggungjawab untuk mengurus pelantikan Pegawai Pemeriksa, Lembaga Pemeriksa dan Jawatankuasa Penyiasat. Unit tersebut diberi tanggungjawab menjadi Urus Setia kepada Jawatankuasa Pengurusan Aset Alih Kerajaan yang diwujudkan, menguruskan pelupusan, kehilangan dan hapus kira aset serta menyelaras penyediaan laporan mengenainya. Selain itu, Pegawai Pengawal perlu melantik seorang Pegawai Aset secara bertulis bagi setiap pusat tanggungjawab di bawahnya dan memastikan Pegawai Aset di peringkat Ibu Pejabat diberi tanggungjawab sebagai Setiausaha Jawatankuasa Pengurusan Aset Alih Kerajaan.

8.5.6.2. Penerimaan

Mengikut Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007, seorang Pegawai Penerima hendaklah diberi kuasa untuk menerima dan mengesahkan aset yang diterima. Tanggungjawab seseorang Pegawai Penerima adalah memastikan aset/bekalan pejabat diterima menepati spesifikasi, kualiti dan kuantiti yang telah ditetapkan sebelum membuat pengesahan penerimaan. Bagi membolehkan Pegawai Penerima membuat rujukan, satu salinan dokumen kontrak hendaklah disimpan oleh pegawai ini. Bagi penerimaan bekalan pejabat pula, Borang Terima Barang perlu disahkan dan direkodkan pada Kad Kawalan Stok dan Kad Petak. Borang Laporan Penerimaan Aset Alih Kerajaan hendaklah disediakan, disahkan dan dihantar dengan serta merta kepada agen penghantaran atau syarikat pembekal. Aset hendaklah diterima berserta Surat Jaminan dan manual penggunaan/penyenggaraan.

8.5.6.3. Pendaftaran

Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007 menetapkan aset perlu didaftarkan dalam tempoh 2 minggu dari tarikh pengesahan penerimaan. Aset tersebut perlu dilabelkan dengan tanda Hak Milik Kerajaan dan nombor siri pendaftaran.

8.5.6.4. Penggunaan, Penyimpanan Dan Pemeriksaan Aset

Bagi memastikan penggunaan, penyimpanan dan pemeriksaan aset diurus dengan baik, setiap Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan peraturan-peraturan seperti berikut yang ditetapkan di Pekeliling Perbendaharaan yang berkenaan dipatuhi:

- a. Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007 menetapkan aset diguna hanya bagi tujuan rasmi sahaja dan mengikut tujuan asal perolehannya. Setiap aset hendaklah dikendalikan oleh pegawai yang mahir dan berkelayakan, pengeluaran/penggunaannya direkodkan dengan teratur serta kerosakan aset dilaporkan dengan menggunakan borang yang ditetapkan. Aset perlu disimpan di tempat yang selamat dan sesuai serta sentiasa di bawah kawalan pegawai yang bertanggungjawab.

- b. Pekeliling tersebut juga menghendaki sekurang-kurangnya 2 Pegawai Pemeriksa/Lembaga Verifikasi Stok dilantik secara bertulis. Pemeriksaan aset dilaksanakan sekurang-kurangnya sekali setahun dan verifikasi stok dilaksanakan mengikut tempoh yang ditetapkan. Laporan Pemeriksaan Harta Modal dan Laporan Pemeriksaan Inventori disediakan dengan lengkap dan dikemukakan kepada Ketua Jabatan dan seterusnya kepada Perbendaharaan Negeri di mana berkenaan.
- c. Pekeliling Perbendaharaan Bil. 2 Tahun 1980 menetapkan penggunaan kenderaan Jabatan/Agensi Negeri dikawal dengan melantik seorang Pegawai Pengangkutan yang bertanggungjawab meluluskan penggunaan kenderaan dan menyediakan fail sejarah bagi setiap kenderaan, menyelenggarakan Buku Log dengan lengkap dan kemas kini serta menyediakan Cerakinan Bulanan Penggunaan Bahan Api setiap bulan bagi mengawal kegunaan bahan api.
- d. Pekeliling Perbendaharaan Bil. 2 Tahun 1996 pula menetapkan penggunaan kenderaan pegawai Gred JUSA dikawal dengan teratur di mana pembelian minyak setahun tidak melebihi had yang ditetapkan/diluluskan.
- e. Selaras dengan kehendak Pekeliling Perbendaharaan Bil. 6 Tahun 1999, Kad Inden Minyak perlu dikawal dengan teratur melalui penyelenggaraan Buku Rekod Pergerakan Kad Inden yang lengkap dan kemas kini. Penyata pembelian atau penyata kad perlu disemak sebelum bayaran dilakukan.
- f. Pekeliling Perbendaharaan Bil. 8 Tahun 1999 menetapkan kad elektronik bagi pembayaran tol dikawal dengan teratur dan rekod berhubung dengan penggunaannya diselenggarakan dengan lengkap dan kemas kini.

8.5.6.5. Penyenggaraan Aset

Bagi memastikan aset disenggarakan dengan baik, setiap Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan:

- a. Senarai aset yang memerlukan penyenggaraan disediakan dengan lengkap dan kemas kini; jadual penyenggaraan disediakan dan dilaksanakan seperti dirancang; penyenggaraan direkodkan dengan betul dan lengkap; program penyenggaraan dinilai dan penyenggaraan aset oleh pihak swasta diseliasa dan dipantau bagi memastikan syarat-syarat yang ditetapkan dalam perjanjian dipatuhi. Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007 adalah berkaitan.
- b. Kehendak Pekeliling Perbendaharaan Bil. 2 Tahun 1980 dipatuhi. Pekeliling ini menetapkan kenderaan perlu disenggarakan secara berjadual, manakala kos penyenggaraan dan pembaikan perlu direkodkan dalam fail kenderaan dan Daftar Harta Modal. Kenderaan juga hendaklah disimpan dengan selamat.

8.5.6.6. Pelupusan

Bagi memastikan pelupusan aset diuruskan dengan teratur dan selaras dengan Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007, setiap Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan:

- a. Lembaga Pemeriksa dilantik untuk tempoh tidak melebihi 2 tahun. Lembaga Pemeriksa perlu menyediakan jadual pemeriksaan dan ia perlu dilaksanakan dalam tempoh satu bulan dari tarikh arahan dikeluarkan. Laporan Lembaga Pemeriksa hendaklah disediakan dan ditandatangani. Lembaga Pemeriksa juga perlu mengesyorkan kaedah pelupusan yang sesuai.
- b. Perakuan pelupusan aset mekanikal, teknikal, elektrik dan elektronik disediakan oleh Jabatan/Pegawai Teknikal berkaitan. Manakala perakuan pelupusan aset disahkan oleh 2 pegawai yang mempunyai 3 tahun pengalaman dan tidak terlibat dengan pengurusan aset berkenaan.
- c. Kaedah pelupusan aset dibuat dengan teratur dan dilaksanakan dalam tempoh 3 bulan dari tarikh surat kelulusan dikeluarkan. Sijil Penyaksian Pemusnahan Aset Alih Kerajaan dan Sijil Pelupusan Aset disediakan dan dikemukakan kepada pihak yang memberi kelulusan. Seterusnya, rekod aset yang telah diluluskan pelupusan itu perlu dikemaskinikan.

8.5.6.7. Kehilangan Dan Hapus Kira

Bagi memastikan kehilangan dan hapus kira aset diuruskan dengan teratur dan selaras dengan Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007, setiap Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan:

- a. Kehilangan aset dilaporkan kepada Ketua Jabatan dengan serta merta dan laporan polis dibuat dalam tempoh 24 jam dari waktu kehilangan. Ketua Pejabat menyediakan Laporan Awal dan dikemukakan kepada Pegawai Pengawal dan Pegawai Kewangan Negeri dalam tempoh 2 hari bekerja. Sesalinan Laporan Awal dikemukakan kepada Pegawai Pengawal, Pegawai Kewangan Negeri dan Ketua Audit Negara atau wakil tempatan Ketua Audit Negara.
- b. Jawatankuasa Penyiasat dilantik secara bertulis oleh Pegawai Pengawal dalam tempoh 2 minggu dari tarikh Laporan Awal disediakan. Laporan Akhir disediakan dalam tempoh 2 bulan dari tarikh lantikan Jawatankuasa tersebut walaupun Laporan Hasil Penyiasatan Polis belum diperolehi. Laporan Akhir yang lengkap hendaklah dikemukakan kepada pihak yang menerima Laporan Awal. Laporan ini perlu dikemukakan dalam tempoh 4 bulan dari tarikh Laporan Awal dihantar.

8.5.7. Pengurusan Pelaburan

Pelaburan merupakan tindakan melabur dana bagi suatu tempoh masa untuk memperoleh pulangan yang dikehendaki dengan menyedari sepenuhnya risiko yang terbabit. Pelaburan yang dibuat hendaklah mengikut peraturan yang berkaitan. Rekod perlu diselenggarakan dengan lengkap dan kemas kini bagi memudahkan kawalan dan pemantauan. Antara

elemen kawalan yang perlu diwujudkan adalah penubuhan Jawatankuasa Pelaburan yang berfungsi menguruskan pelaburan Agensi. Antara perkara yang perlu diberi perhatian adalah kuasa melabur, had pelaburan, sasaran pelaburan dan pemantauan pelaburan.

8.5.8. Pengurusan Pinjaman

Pinjaman dibuat bagi membiayai pelbagai projek untuk pembangunan ekonomi negeri, menampung perbelanjaan dan meningkatkan taraf pembangunan serta kemajuan penduduk. Pinjaman tersebut hendaklah digunakan mengikut maksud pinjaman dipohon. Antara perkara yang perlu diberi perhatian adalah kuasa untuk meminjam, penyelenggaraan rekod pinjaman yang lengkap dan kemas kini, perjanjian pinjaman disediakan dan mekanisme kawalan serta pemantauan pinjaman.

8.5.9. Penyata Kewangan

Kerajaan Negeri Sembilan telah mengarahkan supaya Penyata Kewangan Tahunan Agensi Negeri dikemukakan kepada Ketua Audit Negara tidak lewat dari 30 April setiap tahun. Ini bagi membolehkan Penyata Kewangan dan laporan tahunan Agensi Negeri dibentangkan di Dewan Undangan Negeri pada tahun yang sama dan tidak lewat dari 31 Disember setiap tahun. Arahan ini bertujuan untuk meningkatkan akauntabiliti dan tadbir urus yang baik di Pejabat Kewangan Negeri dan Agensi Negeri. Di samping itu, pembentangan awal membolehkan *stakeholders* menilai pencapaian Agensi Negeri yang lebih jelas, lengkap dan relevan.

8.6. PENEMUAN AUDIT

8.6.1. Tahap Prestasi Pengurusan Kewangan

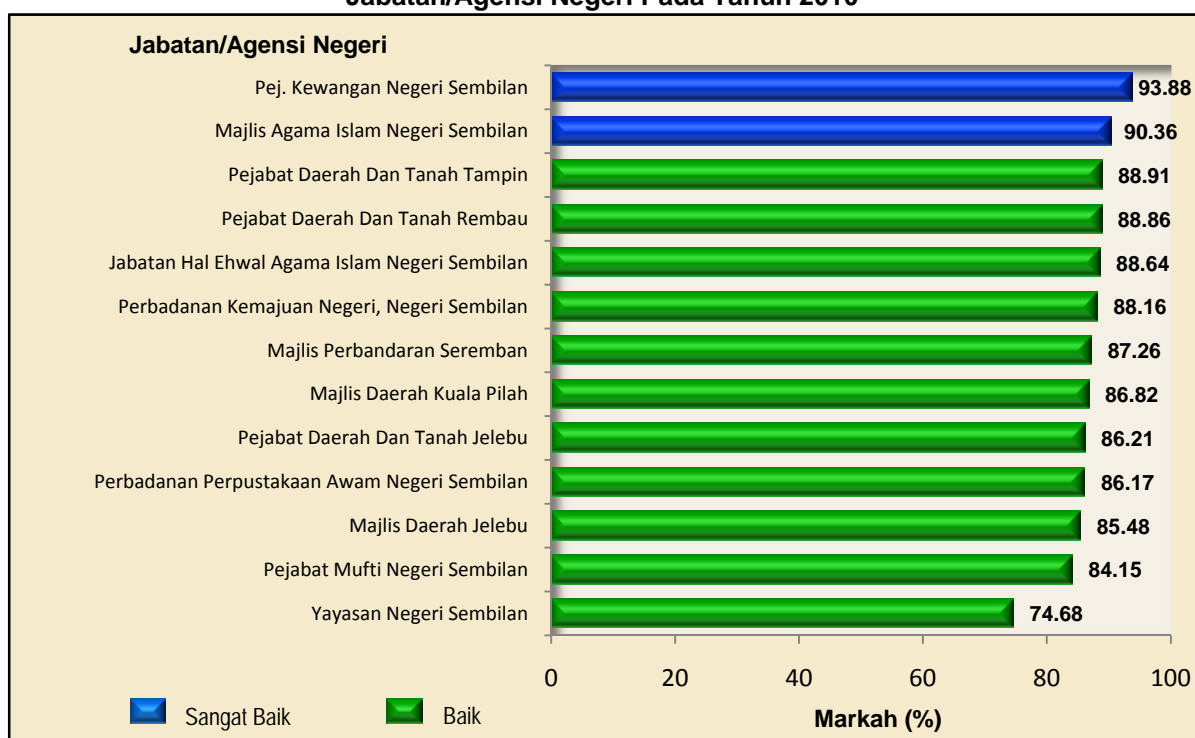
Pada keseluruhannya, prestasi pengurusan kewangan di peringkat Jabatan/Agensi Negeri bagi tahun 2010 adalah bertambah baik berbanding dengan tahun 2009. Walaupun pada tahun 2010 sebanyak 2 Jabatan/Agensi Negeri sahaja berada pada tahap sangat baik berbanding 4 Jabatan/Agensi Negeri pada tahun 2009, sebanyak 9 daripada 11 Jabatan/Agensi Negeri yang berada pada tahap baik memperoleh markah keseluruhan lebih daripada 85% berbanding 4 daripada 9 Jabatan/Agensi Negeri pada tahun 2009. Kedudukan tahap prestasi pengurusan kewangan Jabatan/Agensi Negeri bagi tempoh tahun 2007 hingga 2010 secara keseluruhan adalah seperti di **Jadual 8.2**, manakala tahap prestasi pengurusan kewangan mengikut Jabatan/Agensi Negeri bagi tahun 2010 adalah seperti di **Carta 8.1**.

Jadual 8.2
Tahap Prestasi Pengurusan Kewangan Jabatan/Agensi Negeri
Bagi Tahun 2007 Hingga 2010

Tahap Penarafan	Jabatan				Agensi Negeri			
	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010
Sangat Baik	0	1	2	1	0	1	2	1
Baik	3	6	5	5	3	4	4	6
Memuaskan	0	0	0	0	0	0	0	0
Tidak Memuaskan	0	0	0	0	0	0	0	0
Jumlah	3	7	7	6	3	5	6	7

Sumber : Jabatan Audit Negara

Carta 8.1
Tahap Prestasi Pengurusan Kewangan Berdasarkan Indeks Akauntabiliti
Jabatan/Agensi Negeri Pada Tahun 2010

Sumber : Jabatan Audit Negara

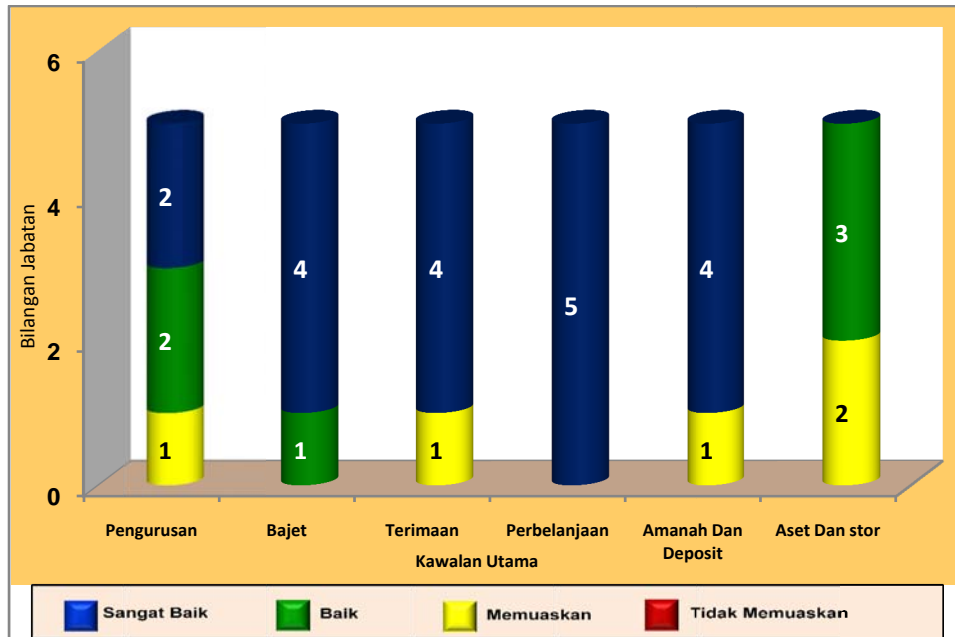
8.6.2. Tahap Pematuhan Terhadap Kawalan Utama

8.6.2.1. Jabatan

Semakan Audit di 5 Jabatan mendapati 2 Jabatan mencatatkan tahap sangat baik, 2 Jabatan memperoleh tahap baik dan satu Jabatan mendapat tahap memuaskan dalam Kawalan Pengurusan. Kawalan Bajet pula sebanyak 4 Jabatan memperoleh tahap sangat baik dan satu Jabatan pada tahap baik. Bagi Kawalan Terimaan sebanyak 4 Jabatan memperoleh tahap sangat baik dan satu Jabatan pada tahap memuaskan. Kesemua 5 Jabatan mencapai tahap sangat baik dalam Kawalan Perbelanjaan. Pengurusan Akaun Amanah Dan Deposit pula 4 Jabatan berada pada tahap sangat baik dan satu Jabatan pada tahap memuaskan. Bagi Pengurusan Aset Dan Stor, daripada 5 Jabatan hanya 3 Jabatan berada pada tahap baik manakala 2 Jabatan pada tahap memuaskan. Tahap

pematuhan pengurusan kewangan mengikut kawalan bagi Jabatan adalah seperti di **Carta 8.2**.

Carta 8.2
Tahap Pemuatuhan Pengurusan Kewangan Mengikut Kawalan
Bagi Jabatan Tahun 2010

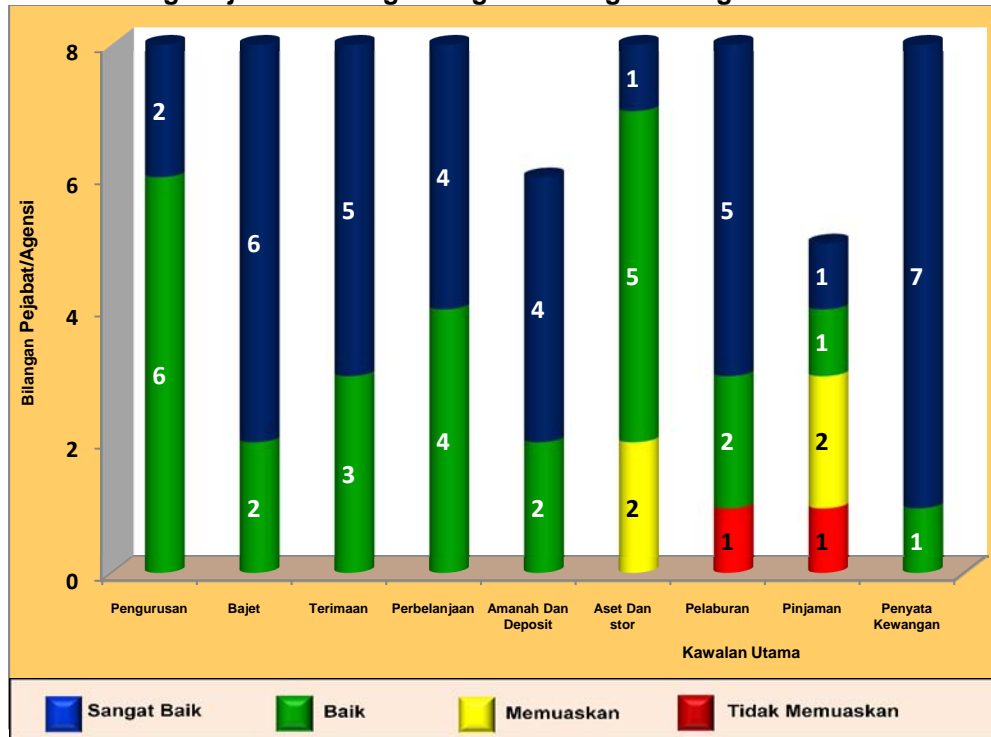

Sumber: Jabatan Audit Negara

8.6.2.2. Pejabat Kewangan Negeri Dan Agensi Negeri

Tahap pencapaian pengurusan kewangan terhadap Pejabat Kewangan Negeri dan 7 Agensi Negeri mendapati Pejabat Kewangan Negeri dan satu Agensi mendapat tahap sangat baik dalam Kawalan Pengurusan. Manakala 6 Agensi lagi mencapai tahap baik dalam Kawalan Pengurusan. Tahap prestasi di dalam Kawalan Bajet mendapati 6 daripadanya mencapai tahap sangat baik dan 2 Agensi pada tahap baik. Bagi Kawalan Terimaan dan Pengurusan Pelaburan, Pejabat Kewangan Negeri dan 4 Agensi berada tahap sangat baik. Tahap pencapaian sangat baik juga dicapai oleh Pejabat Kewangan Negeri dan 3 Agensi dalam Kawalan Perbelanjaan dan Pengurusan Akaun Amanah. Bagi Kawalan Pengurusan Aset Dan Stor hanya Pejabat Kewangan Negeri mencapai tahap sangat baik manakala bagi Pengurusan Pinjaman hanya satu Agensi memperoleh tahap sangat baik. Selain itu, Pejabat Kewangan Negeri dan 6 Agensi mencapai tahap sangat baik di dalam Pengesahan Penyata Kewangan. Bagaimanapun, terdapat satu Agensi yang berada pada tahap tidak memuaskan di dalam Pengurusan Pelaburan dan Pinjaman. Maklumat lanjut adalah seperti di **Carta 8.3**.

Carta 8.3
Tahap Pematuhan Pengurusan Kewangan Mengikut Kawalan
Bagi Pejabat Kewangan Negeri Dan Agensi Negeri Tahun 2010

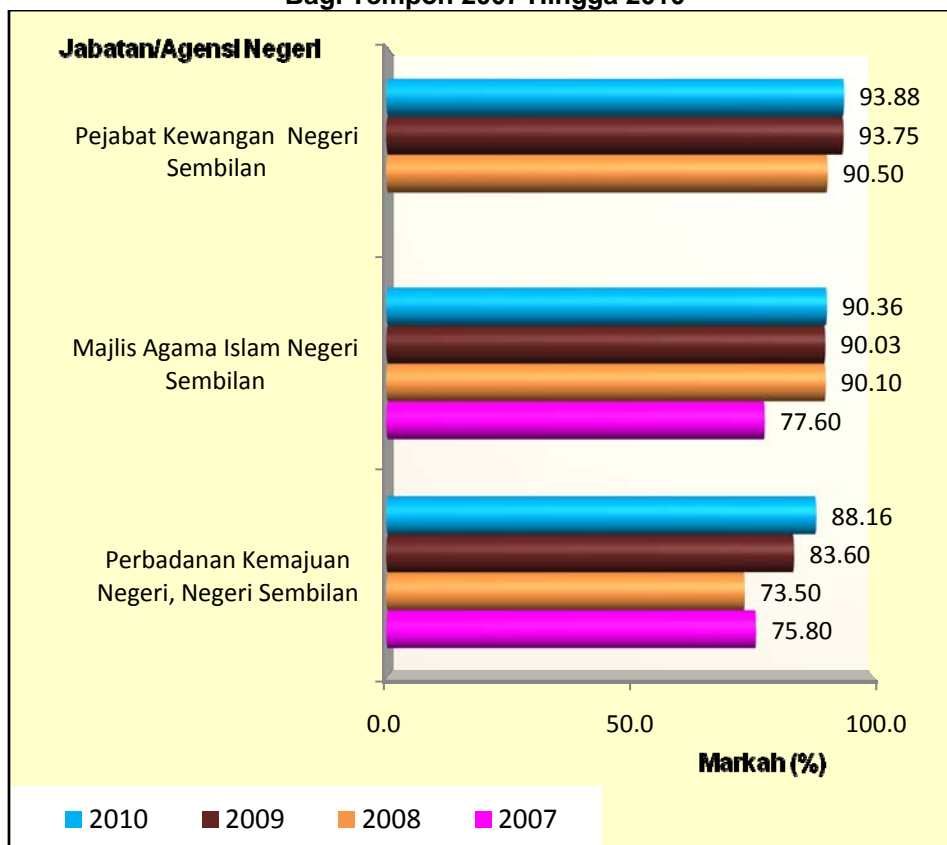
Sumber: Jabatan Audit Negara

8.6.3. Perbandingan Tahap Prestasi Pengurusan Kewangan Jabatan/Agensi Negeri

Analisis Audit terhadap 3 Jabatan/Agensi Negeri yang telah dilaksanakan pengauditan sekurang-kurangnya 2 kali atau lebih bagi tempoh 2007 hingga 2010, menunjukkan tahap prestasi pengurusan kewangan sangat baik telah diperolehi oleh Pejabat Kewangan Negeri Sembilan dan Majlis Agama Islam Negeri Sembilan 3 tahun berturut-turut iaitu pada tahun 2008 hingga 2010. Perbadanan Kemajuan Negeri, Negeri Sembilan pula telah memperolehi tahap prestasi pengurusan kewangan baik bagi tempoh 4 tahun iaitu dari tahun 2007 hingga 2010. Antara sebab agensi ini tidak memperolehi tahap prestasi sangat baik adalah kerana wujud kelemahan dalam pengurusan pelaburan iaitu dari segi penubuhan Jawatankuasa Pelaburan dan pulangan pelaburan tidak menepati sasaran ditetapkan. Kedudukan trend tahap prestasi pengurusan kewangan Jabatan/Agensi bagi tempoh 2007 hingga 2010 adalah seperti di **Carta 8.4**.

Carta 8.4
Kedudukan Tahap Prestasi Pengurusan Kewangan Jabatan/Agensi Negeri
Bagi Tempoh 2007 Hingga 2010

Sumber : Jabatan Audit Negara

8.7. SYOR AUDIT

Sungguhpun prestasi pengurusan kewangan di peringkat Jabatan/Agensi Negeri bagi tahun 2010 menunjukkan peningkatan, namun bagi memantapkan lagi prestasi pengurusan kewangan ini, adalah disyorkan supaya Jabatan/Agensi Negeri mengambil tindakan terhadap perkara berikut:

8.7.1. Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan hendaklah memastikan Jawatankuasa Pengurusan Kewangan Dan Akaun membincangkan secara terperinci isu-isu yang dibangkitkan oleh Jabatan Audit Negara dan Unit Audit Dalam serta memastikan tindakan *corrective* dan *preventive* diambil. Tindakan *corrective* adalah untuk memastikan kelemahan yang dibangkitkan dapat diperbetulkan. Manakala tindakan *preventive* adalah bagi memastikan kelemahan yang sama tidak berulang.

8.7.2. Pegawai Pengawal hendaklah memastikan bilangan pegawai yang mencukupi ditempatkan di Unit Audit Dalam supaya Unit tersebut dapat berfungsi dengan lebih cekap dan berkesan bagi membantu menangani masalah pengurusan kewangan.

8.7.3. Memandangkan pengauditan terhadap pengurusan kewangan yang dijalankan oleh Jabatan Audit Negara bagi tujuan memberi penarafan adalah terhad kepada beberapa Pusat Tanggungjawab (PTJ) sahaja, Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan sewajarnya mengarahkan

Unit Audit Dalam menjalankan pengauditan di PTJ-PTJ yang lain untuk memastikan sama ada kelemahan yang sama tidak berlaku di pejabat berkenaan.

8.7.4. Penglibatan/penyeliaan oleh Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan perlu dipertingkatkan. Mereka perlu terlibat secara *hands-on* dalam urusan tersebut.

8.7.5. Tindakan surcaj/tatatertib dikenakan terhadap mereka yang gagal membuat bayaran secara teratur. Tindakan juga patut diambil terhadap pegawai-pegawai yang gagal mengambil tindakan terhadap pegawai di bawah penyeliaan mereka yang gagal melaksanakan tanggungjawab masing-masing.

8.7.6. Latihan yang berterusan diberikan kepada pegawai-pegawai yang terlibat dengan pengurusan kewangan.

8.7.7. Jawatankuasa-jawatankuasa yang diwujudkan hendaklah berfungsi dengan lebih berkesan dengan mematuhi Panduan Pengurusan Mesyuarat Dan Urusan Jawatankuasa-jawatankuasa Kerajaan yang dikeluarkan melalui Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bil. 2 Tahun 1991.

9. PEMERIKSAAN AUDIT MENGEJUT

9.1. PENDAHULUAN

Arahan Perbendaharaan menetapkan Ketua Jabatan hendaklah memastikan pegawai yang bertanggungjawab telah menyimpan wang awam, setem atau barangan berharga yang lain dengan selamat di dalam peti besi, bilik kebal, peti wang tunai, laci atau bekas-bekas lain. Ketua Jabatan juga hendaklah memastikan rekod mengenainya diselenggarakan dengan lengkap, kemas kini dan diperiksa oleh pegawai kanan secara berkala. Untuk menentukan sejauh mana peraturan ini dipatuhi, Jabatan Audit Negara telah menjalankan pemeriksaan audit mengejut di 12 Jabatan/Agensi Negeri seperti di **Jadual 9.1**.

Jadual 9.1
Jabatan/Agensi Negeri Yang Dijalankan
Pemeriksaan Audit Mengejut

Bil.	Jabatan / Agensi Negeri
1.	Jabatan Kerja Raya Cawangan Kejuruteraan Mekanikal
2.	Mahkamah Rendah Syariah Daerah Tampin
3.	Pejabat Hutan Daerah Negeri Sembilan Timur
4.	Jabatan Pengairan Dan Saliran Daerah Jempol
5.	Pejabat Pertanian Daerah Port Dickson
6.	Pejabat Perkhidmatan Veterinar Daerah Tampin
7.	Perbadanan Perpustakaan Awam Port Dickson
8.	Pejabat Daerah Dan Tanah Kuala Pilah
9.	Jabatan Perancangan Bandar Dan Desa
10.	Majlis Daerah Jempol
11.	Majlis Perbandaran Port Dickson
12.	Majlis Daerah Tampin

Sumber: Jabatan Audit Negara

9.2. PENEMUAN AUDIT

Hasil daripada pemeriksaan Audit mengejut yang dijalankan mendapati secara keseluruhannya kelemahan yang diperhatikan adalah seperti di **Jadual 9.2**.

Jadual 9.2
Pemeriksaan Audit Mengejut Tahun 2010

Bil.	Isu Audit	Jabatan/Pejabat Yang Terlibat
1.	Surat penurunan kuasa kebenaran menerima wang awam dan kewajipan mengurus kewangan dan perakaunan tidak disediakan/tidak kemas kini/tidak ditandatangani Ketua Pejabat dan tiada tarikh kuat kuasa.	i) Jabatan Pengairan Dan Saliran Daerah Jempol ii) Pejabat Pertanian Daerah Port Dickson iii) Pejabat Perkhidmatan Veterinar Daerah Tampin
2.	Pemeriksaan mengejut tidak dijalankan mengikut tempoh yang ditetapkan atau tidak menyeluruh.	i) Jabatan Pengairan Dan Saliran Daerah Jempol ii) Pejabat Perkhidmatan Veterinar Daerah Tampin iii) Pejabat Hutan Daerah Negeri Sembilan Timur iv) Pejabat Pertanian Daerah Port Dickson
3.	Daftar Borang Hasil Yang Dikawal (KEW.67) tidak diselenggara.	i) Jabatan Kerja Raya Cawangan Kejuruteraan Mekanikal Negeri Sembilan
4.	Daftar Mel tidak lengkap dan kemas kini.	i) Pejabat Daerah Dan Tanah Kuala Pilah
5.	Anak kunci dan nombor kombinasi peti besi dipegang oleh seorang pegawai yang sama, 2 orang pegawai yang berasingan tetapi nombor kombinasi dikongsi bersama.	i) Jabatan Kerja Raya Cawangan Kejuruteraan Mekanikal Negeri Sembilan ii) Mahkamah Rendah Syariah Daerah Tampin
6.	Peti besi/nombor kombinasi peti besi tidak digunakan.	i) Pejabat Hutan Daerah Negeri Sembilan Timur ii) Jabatan Pengairan Dan Saliran Daerah Jempol
7.	Kunci peti wang tunai tidak diserahkan kepada pegawai bertanggungjawab yang berikutnya apabila pegawai berkursus.	i) Pejabat Pertanian Daerah Port Dickson
8.	Daftar setem tidak lengkap dan kemas kini serta pengeluaran setem tidak disahkan oleh Ketua Pejabat/ tidak disemak oleh pegawai yang bertanggungjawab.	i) Pejabat Pertanian Daerah Port Dickson ii) Jabatan Pengairan Dan Saliran Daerah Jempol
9.	Penyata Penyesuaian Setem tidak disediakan pada setiap akhir bulan/tidak disahkan oleh Ketua Jabatan.	i) Jabatan Pengairan Dan Saliran Daerah Jempol ii) Jabatan Kerja Raya Cawangan Kejuruteraan Mekanikal Negeri Sembilan iii) Pejabat Hutan Daerah Negeri Sembilan Timur iv) Pejabat Daerah Dan Tanah Kuala Pilah v) Jabatan Perancangan Bandar Dan Desa Negeri Sembilan
10.	Kutipan hasil salah diperakaunkan kepada kod hasil yang lain.	i) Pejabat Perkhidmatan Veterinar Daerah Tampin
11.	Tidak ada surat kelulusan jumlah Panjar Wang Runcit yang diluluskan.	i) Jabatan Pengairan Dan Saliran Daerah Jempol

Bil.	Isu Audit	Jabatan/Pejabat Yang Terlibat
12.	Bil tuntutan Panjar Wang Runcit tidak disahkan oleh pegawai yang bertanggungjawab meluluskan pembelian/ tidak dicop tarikh diterima.	i) Jabatan Kerja Raya Cawangan Kejuruteraan Mekanikal Negeri Sembilan ii) Pejabat Hutan Daerah Negeri Sembilan Timur iii) Pejabat Daerah Dan Tanah Kuala Pilah
13.	Baki wang Panjar Wang Runcit tidak disimpan selamat.	i) Pejabat Daerah Dan Tanah Kuala Pilah
14.	Rekod Stok Kupon Letak Kereta tidak dikemas kini.	i) Majlis Daerah Jempol
15.	Daftar Pelaburan tidak dikemas kini.	i) Majlis Daerah Jempol

Sumber: Jabatan Audit Negara

9.3. Ketua Jabatan/Agensi yang berkenaan telah dimaklumkan tentang perkara yang dibangkitkan dan mereka telah diminta untuk mengambil tindakan pembetulan dengan sewajarnya.

**BAHAGIAN V
PENYERAHAN, PENGESAHAN,
PEMBENTANGAN PENYATA
KEWANGAN DAN PRESTASI
KEWANGAN AGENSI NEGERI**

10. PENDAHULUAN

Mengikut Akta Audit 1957, Ketua Audit Negara dikehendaki menjalankan pengauditan Penyata Kewangan Agensi Negeri seperti Badan Berkanun Negeri, Majlis Agama Islam dan Pihak Berkuasa Tempatan. Pengauditan dilaksanakan bagi mengesah dan memastikan penyata kewangan adalah bebas daripada kesalahan dan ketinggalan yang *material* serta memberi pendapat sama ada penyata itu menggambarkan kedudukan yang benar dan saksama dengan berpandukan Akta dan piawaian yang diluluskan.

10.1. PENGAUDITAN PENYATA KEWANGAN

10.1.1. Selaras dengan Seksyen 5(c) Akta Audit 1957, Jabatan Audit Negara melaksanakan pengauditan terhadap penyata kewangan Agensi Kerajaan Negeri bagi memastikan segala akaun serta rekod kewangan diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini. Sehingga akhir tahun 2010, terdapat 5 Badan Berkanun Negeri, 8 Pihak Berkuasa Tempatan dan satu Majlis Agama Islam tertakluk di bawah pengauditan penyata kewangan oleh Jabatan Audit Negara. Bagaimanapun, penyata kewangan 4 Badan Berkanun Negeri dan 8 Pihak Berkuasa Tempatan diaudit oleh Firma Audit Swasta yang dilantik oleh Ketua Audit Negara sebagaimana yang dinyatakan dalam Seksyen 7(3) Akta Audit 1957.

10.1.2. Bagi penyata kewangan yang diaudit oleh Firma Audit Swasta, Jabatan Audit Negara akan memantau sebelum, semasa dan selepas pengauditan dilaksanakan bagi memastikan ianya selaras dengan arahan yang ditetapkan. Sebelum pengauditan dilaksanakan, Firma Audit Swasta dikehendaki menyediakan Memorandum Perancangan Audit dengan menyatakan antaranya pendekatan Audit, tempoh pengauditan dan pasukan Audit yang terlibat. Melalui memorandum ini, Jabatan Audit Negara dapat memastikan Firma Audit Swasta mempunyai pendekatan dan liputan Audit yang mencukupi untuk melaksanakan pengauditan dalam tempoh yang ditetapkan.

10.1.3. Lawatan oleh Juruaudit Jabatan Audit Negara ke pejabat Agensi semasa pengauditan dilaksanakan oleh Firma Audit Swasta juga dilakukan bagi memastikan pasukan Audit yang terlibat terdiri daripada pegawai yang berkelayakan sebagaimana yang dinyatakan dalam Memorandum Perancangan Audit. Semasa lawatan, Juruaudit Jabatan Audit Negara telah berbincang dengan pihak Firma Audit Swasta mengenai perkara berbangkit semasa pengauditan dilaksanakan. Perbincangan ini membolehkan perkara berbangkit yang kurang *material* dapat diselesaikan. Pada akhir pengauditan, Firma Audit Swasta dikehendaki mengemukakan penemuan audit berserta fail kerja, laporan terperinci dan laporan juruaudit mengenai penyata kewangan yang diaudit. Fail kerja akan disemak untuk memastikan perkara *material* dibangkitkan dan bukti audit adalah mencukupi serta memuaskan. Setiap akhir tahun, prestasi semua Firma Audit Swasta akan dinilai dan diambil

kira dalam membuat keputusan untuk ditawarkan bagi pengauditan penyata kewangan seterusnya.

10.2. KEDUDUKAN PENYERAHAN PENYATA KEWANGAN

Penyata kewangan hendaklah diserahkan kepada Ketua Audit Negara mengikut tempoh yang ditetapkan berdasarkan kepada Akta dan Enakmen yang berkaitan. Pada keseluruhannya, penyerahan penyata kewangan oleh Agensi adalah baik di mana 13 daripada 14 penyata kewangan tahun 2010 telah diserahkan kepada Jabatan Audit Negara sehingga 31 Mei 2011. Daripada jumlah tersebut, 9 adalah daripada Pihak Berkuasa Tempatan manakala 3 daripada Badan Berkanun Negeri dan satu daripada Majlis Agama Islam. Kedudukan penyerahan penyata kewangan sehingga 31 Mei 2011 bagi Badan Berkanun Negeri, Majlis Agama Islam dan Pihak Berkuasa Tempatan adalah seperti di **Jadual 10.1**.

Jadual 10.1
Kedudukan Penyerahan Penyata Kewangan Agensi Kerajaan Negeri Setakat 31 Mei 2011

Bil.	Agensi	Penyata Kewangan Telah Disahkan (Tahun)	Penyata Kewangan Sedang Diaudit (Tahun)	Penyata Kewangan Belum Diterima (Tahun)
A. Badan Berkanun Negeri				
1.	Perbadanan Kemajuan Negeri, Negeri Sembilan	2009	-	2010
2.	Lembaga Muzium Negeri Sembilan	2009	2010	-
3.	Majlis Sukan Negeri Sembilan	2009	2010	-
4.	Perbadanan Perpustakaan Awam Negeri Sembilan	2009	2010	-
5.	Yayasan Negeri Sembilan	2009	2010	-
B. Majlis Agama Islam				
1.	Majlis Agama Islam Negeri Sembilan	2009	2010	-
C. Pihak Berkuasa Tempatan				
1.	Majlis Perbandaran Seremban	2009	2010	-
2.	Majlis Perbandaran Nilai	2009	2010	-
3.	Majlis Perbandaran Port Dickson	2009	2010	-
4.	Majlis Daerah Kuala Pilah	2009	2010	-
5.	Majlis Daerah Jelebu	2009	2010	-
6.	Majlis Daerah Jempol	2009	2010	-
7.	Majlis Daerah Rembau	2009	2010	-
8.	Majlis Daerah Tampin	2009	2010	-
Jumlah		14	13	1

Sumber: Jabatan Audit Negara

10.3. PENGESAHAN PENYATA KEWANGAN

Sehingga 31 Mei 2011, Jabatan Audit Negara telah mengesahkan sebanyak 14 penyata kewangan Agensi Kerajaan Negeri bagi tahun 2009 iaitu 5 penyata kewangan Badan Berkanun Negeri, satu penyata kewangan Majlis Agama Islam dan 8 penyata kewangan Pihak Berkuasa Tempatan. Sebanyak 14 Sijil Tanpa Teguran telah dikeluarkan iaitu 5 penyata kewangan Badan Berkanun Negeri, 8 penyata kewangan Pihak Berkuasa Tempatan dan satu penyata kewangan Majlis Agama Islam. Perbadanan Perpustakaan Awam Negeri Sembilan telah mendahului lain-lain Agensi kerana menyerahkan Penyata Kewangan bagi tahun 2010 lebih awal dan telah pun mendapat Sijil Audit sebelum 30 April 2011. Maklumat lanjut mengenai kedudukan persijilan penyata kewangan Agensi Kerajaan Negeri adalah seperti di **Jadual 10.2**.

Jadual 10.2
Kedudukan Persijilan Penyata Kewangan Agensi Setakat 31 Mei 2011

Bil.	Agensi	Tahun Penyata	Jenis Sijil Audit
A.	Badan Berkanun Negeri		
1.	Perbadanan Kemajuan Negeri, Negeri Sembilan	2009	Tanpa Teguran
2.	Perbadanan Perpustakaan Awam Negeri Sembilan	2009 & 2010	Tanpa Teguran
3.	Yayasan Negeri Sembilan	2009	Tanpa Teguran
4.	Lembaga Muzium Negeri Sembilan	2009	Tanpa Teguran
5.	Majlis Sukan Negeri Sembilan	2009	Tanpa Teguran
B.	Majlis Agama Islam		
1.	Majlis Agama Islam Negeri Sembilan	2009	Tanpa Teguran
C.	Pihak Berkuasa Tempatan		
1.	Majlis Perbandaran Seremban	2009	Tanpa Teguran
2.	Majlis Perbandaran Nilai	2009	Tanpa Teguran
3.	Majlis Perbandaran Port Dickson	2009	Tanpa Teguran
4.	Majlis Daerah Tampin	2009	Tanpa Teguran
5.	Majlis Daerah Kuala Pilah	2009	Tanpa Teguran
6.	Majlis Daerah Jelebu	2009	Tanpa Teguran
7.	Majlis Daerah Jempol	2009	Tanpa Teguran
8.	Majlis Daerah Rembau	2009	Tanpa Teguran
Jumlah		15	

Sumber: Jabatan Audit Negara

10.4. PEMBENTANGAN PENYATA KEWANGAN

Perkara 107(2) Perlembagaan Persekutuan menghendaki Laporan Ketua Audit Negara mengenai Akaun Agensi Negeri dibentangkan di Dewan Undangan Negeri. Enakmen penubuhan Badan Berkanun Negeri dan Seksyen 60(5) Akta Kerajaan Tempatan 1976 juga memperuntukkan supaya Penyata Kewangan yang diperakui oleh Ketua Audit Negara dibentangkan di Dewan yang sama. Sehingga 31 Mei 2011, Laporan Ketua Audit Negara mengenai 14 penyata kewangan Badan Berkanun Negeri, Majlis Agama Islam dan Pihak Berkuasa Tempatan telah dibentangkan di Dewan Undangan Negeri. Kedudukan pembentangan penyata kewangan adalah seperti di **Jadual 10.3**.

Jadual 10.3
Penyata Kewangan Badan Berkanun Negeri, Majlis Agama Islam Dan
Pihak Berkuasa Tempatan Yang Dibentangkan Sehingga 31 Mei 2011

Bil.	Agensi	Penyata Kewangan Terakhir Dibentangkan	Tarikh Penyata Kewangan Disahkan
A. Badan Berkanun Negeri			
1.	Perbadanan Kemajuan Negeri, Negeri Sembilan	2009	23.07.2010
2.	Perbadanan Perpustakaan Awam Negeri Sembilan	2009	14.06.2010
3.	Lembaga Muzium Negeri Sembilan	2009	05.07.2010
4.	Majlis Sukan Negeri Sembilan	2009	20.08.2010
5.	Yayasan Negeri Sembilan	2009	30.08.2010
B. Majlis Agama Islam			
1.	Majlis Agama Islam Negeri Sembilan	2009	16.08.2010
C. Pihak Berkuasa Tempatan			
1.	Majlis Perbandaran Seremban	2009	23.08.2010
2.	Majlis Perbandaran Nilai	2009	29.07.2010
3.	Majlis Perbandaran Port Dickson	2009	11.08.2010
4.	Majlis Daerah Tampin	2009	29.09.2010
5.	Majlis Daerah Kuala Pilah	2009	27.08.2010
6.	Majlis Daerah Jelebu	2009	20.07.2010
7.	Majlis Daerah Jempol	2009	02.08.2010
8.	Majlis Daerah Rembau	2009	29.07.2010
Jumlah		14	

Sumber: Jabatan Audit Negara

10.5. PRESTASI KEWANGAN

10.5.1. Analisis Kedudukan Kewangan

Analisis kedudukan kewangan Badan Berkanun Negeri dan Pihak Berkuasa Tempatan adalah berdasarkan kepada penyata kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2009. Jabatan Audit Negara telah mengesahkan penyata kewangan tahun 2009 bagi 5 Badan Berkanun Negeri, satu Majlis Agama Islam dan 8 Pihak Berkuasa Tempatan.

10.5.1.1. Badan Berkanun Negeri

Prestasi kewangan Badan Berkanun Negeri berdasarkan kepada penyata kewangan tahun 2009 yang telah disahkan adalah seperti di **Jadual 10.4**.

Jadual 10.4
Prestasi Kewangan Badan Berkanun Negeri Bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2009

Bil.	Agensi	Penyata Pendapatan Pada 31 Disember 2009			Lembaran Imbangan Pada 31 Disember 2009		
		Pendapatan	Perbelanjaan	Surplus/ (Defisit)	Aset Semasa	Liabiliti Semasa	Aset Semasa Bersih
		(RM Juta)	(RM Juta)	(RM Juta)	(RM Juta)	(RM Juta)	(RM Juta)
1.	Perbadanan Kemajuan Negeri, Negeri Sembilan	13.61	9.96	3.65	79.68	119.56	(39.88)
2.	Perbadanan Perpustakaan Awam Negeri Sembilan	7.04	7.79	(0.75)	4.21	2.83	1.38
3.	Yayasan Negeri Sembilan	16.42	14.74	1.68	54.17	18.61	35.56
4.	Lembaga Muzium Negeri Sembilan	1.61	1.69	(0.08)	0.31	0.09	0.22
5.	Majlis Sukan Negeri Sembilan	6.4	5.08	1.32	9.62	0.01	9.61
6.	Majlis Agama Islam Negeri Sembilan	62.95	49.86	13.09	88.31	4.89	83.42

Sumber: Penyata Kewangan Agensi Tahun 2009

- a. Merujuk kepada **Jadual 10.4**, 3 Agensi dan satu Majlis Agama Islam telah mencatatkan surplus bagi tahun 2009. Manakala, 2 lagi Badan Berkanun Negeri iaitu Perbadanan Perpustakaan Awam Negeri Sembilan dan Lembaga Muzium Negeri Sembilan telah mencatatkan defisit. Surplus yang telah dicatatkan bagi 3 Badan Berkanun Negeri dan satu Majlis Agama Islam adalah antara RM1.32 juta hingga RM13.09 juta dengan Majlis Agama Islam Negeri Sembilan mencatatkan surplus tertinggi iaitu sebanyak RM13.09 juta dan Majlis Sukan Negeri Sembilan mencatatkan surplus terendah iaitu RM1.32 juta. Manakala, defisit yang telah dicatatkan oleh Perbadanan Perpustakaan Awam Negeri Sembilan berjumlah RM0.75 juta adalah lebih tinggi berbanding Lembaga Muzium Negeri Sembilan berjumlah RM0.08 juta.
- b. Analisis Audit terhadap Lembaran Imbangan Badan Berkanun Negeri dan Majlis Agama Islam mendapati 5 daripada 6 penyata kewangan telah mencatatkan nilai aset semasa bersih antara RM0.22 juta dan RM83.42 juta. Majlis Agama Islam Negeri Sembilan telah mencatatkan aset semasa bersih tertinggi manakala Lembaga Muzium Negeri Sembilan mencatatkan aset semasa bersih terendah. Manakala Perbadanan Kemajuan Negeri, Negeri Sembilan mencatatkan nilai aset semasa bersih negatif RM39.88 juta.

10.5.1.2. Pihak Berkuasa Tempatan

Prestasi kewangan Pihak Berkuasa Tempatan berdasarkan kepada penyata kewangan tahun 2009 yang telah disahkan adalah seperti di **Jadual 10.5**.

Jadual 10.5
Prestasi Kewangan Pihak Berkuasa Tempatan Bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2009

Bil.	Pihak Berkuasa Tempatan	Penyata Pendapatan Pada 31 Disember 2009			Lembaran Imbangan Pada 31 Disember 2009		
		Pendapatan (RM Juta)	Perbelanjaan (RM Juta)	Surplus/ (Defisit) (RM Juta)	Aset Semasa (RM Juta)	Liabiliti Semasa (RM Juta)	Aset Semasa Bersih (RM Juta)
1.	MP Seremban	94.13	98.44	(4.31)	62.00	28.97	33.03
2.	MP Nilai	60.34	49.30	11.04	64.74	29.05	35.69
3.	MP Port Dickson	51.42	45.17	6.25	46.29	6.65	39.64
4.	MD Tampin	23.29	23.08	0.21	11.61	4.52	7.09
5.	MD Kuala Pilah	18.71	16.38	2.33	3.68	4.63	(0.95)
6.	MD Jelebu	9.09	9.81	(0.72)	3.58	1.99	1.59
7.	MD Jempol	14.68	13.13	1.55	15.48	3.26	12.22
8.	MD Rembau	15.93	15.52	0.41	3.69	3.60	0.09

Sumber: Penyata Kewangan Agensi Tahun 2009
 MP – Majlis Perbandaran, MD- Majlis Daerah

- a. Merujuk kepada **Jadual 10.5**, 6 Pihak Berkuasa Tempatan telah mencatatkan surplus bagi tahun 2009. Manakala 2 lagi Pihak Berkuasa Tempatan iaitu Majlis Perbandaran Seremban dan Majlis Daerah Jelebu telah mencatatkan defisit. Surplus yang dicatatkan bagi 6 Pihak Berkuasa Tempatan adalah antara RM0.21 juta hingga RM11.04 juta dengan Majlis Perbandaran Nilai mencatat surplus tertinggi iaitu RM11.04 juta dan Majlis Daerah Tampin mencatatkan surplus terendah iaitu RM0.21 juta. Manakala defisit yang telah dicatatkan oleh Majlis Perbandaran Seremban berjumlah RM4.31 juta adalah lebih tinggi berbanding Majlis Daerah Jelebu yang berjumlah RM0.72 juta.

- b. Analisis Audit terhadap Lembaran Imbangan bagi 8 Pihak Berkuasa Tempatan mendapati 7 daripada 8 penyata kewangan mencatatkan nilai aset semasa bersih antara RM0.09 juta hingga RM39.64 juta. Majlis Perbandaran Port Dickson telah mencatatkan aset semasa bersih tertinggi manakala Majlis Daerah Rembau mencatatkan aset semasa bersih terendah. Majlis Daerah Kuala Pilah mencatatkan nilai aset semasa bersih negatif iaitu RM0.95 juta.

10.6. ANALISIS TUNGGAKAN CUKAI TAKSIRAN

Jumlah keseluruhan tunggakan hasil bagi 8 Pihak Berkuasa Tempatan telah meningkat sejumlah RM5.54 juta atau 7% daripada RM79.43 juta pada tahun 2008 kepada RM84.97 juta pada tahun 2009. Kesemua 8 Pihak Berkuasa Tempatan telah mengalami peningkatan tunggakan cukai taksiran daripada tahun 2008 hingga 2009. Majlis Perbandaran Nilai mencatatkan tunggakan cukai taksiran tertinggi pada tahun 2010 iaitu sejumlah RM36.04 juta dengan peningkatan sejumlah RM1.73 juta. Manakala Majlis Perbandaran Seremban telah mencatatkan peningkatan tunggakan cukai taksiran tertinggi berbanding 7

Pihak Berkuasa Tempatan iaitu peningkatan sejumlah RM2.13 juta dengan jumlah RM23.79 juta pada tahun 2008 kepada RM25.92 juta pada tahun 2009. Sementara Majlis Daerah Kuala Pilah menunjukkan peningkatan terendah dan tunggakan cukai taksiran terendah berbanding 7 Pihak Berkuasa Tempatan yang lain bagi tahun 2009 iaitu peningkatan RM0.03 juta atau 3.6 % menjadikan jumlah tunggakan cukai taksirannya ialah RM0.87 juta bagi tahun 2009. Walaupun kesemua 8 Pihak Berkuasa Tempatan telah mengalami peningkatan tunggakan cukai taksiran pada tahun 2009 namun sebenarnya tindakan penguatkuasaan proaktif telah dibuat oleh Majlis bagi mendapatkan semula hasil yang tertunggak dalam tahun 2010. Kedudukan tunggakan cukai taksiran bagi tahun 2009 berbanding 2008 adalah seperti di **Jadual 10.6**.

Jadual 10.6
Tunggakan Cukai Taksiran Bagi Tahun 2009 Berbanding Tahun 2008

Bil.	Pihak Berkuasa Tempatan	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
		2008	2009	(RM Juta)	(%)
		(RM Juta)	(RM Juta)		
1.	Majlis Perbandaran Nilai	34.31	36.04	1.73	5.0
2.	Majlis Perbandaran Port Dickson	15.35	16.22	0.87	5.7
3.	Majlis Perbandaran Seremban	23.79	25.92	2.13	9.0
4.	Majlis Daerah Jempol	1.41	1.54	0.13	9.2
5.	Majlis Daerah Kuala Pilah	0.84	0.87	0.03	3.6
6.	Majlis Daerah Rembau	0.61	0.80	0.19	31.1
7.	Majlis Daerah Jelebu	1.17	1.25	0.08	6.8
8.	Majlis Daerah Tampin	1.95	2.33	0.38	19.5
Jumlah		79.43	84.97	5.54	7.0

Sumber: Penyata Kewangan Agensi Tahun 2009

10.7. RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

Pada keseluruhannya, prestasi penyerahan penyata kewangan adalah baik kerana 13 daripada 14 Agensi berjaya menyerahkan penyata kewangan tahun 2010 kepada Jabatan Audit Negara sehingga 31 Mei 2011. Pengurusan Penyata Kewangan juga baik kerana semua Agensi Kerajaan Negeri telah menerima Sijil Audit Tanpa Teguran bagi penyata kewangan tahun 2009. Pembentangan penyata kewangan Agensi adalah baik kerana semua penyata kewangan berserta Sijil Audit telah dibentangkan dalam Dewan Undangan Negeri. Prestasi kewangan Badan Berkanun Negeri adalah memuaskan kerana 4 Agensi mengalami surplus dan 2 Agensi mengalami defisit. Manakala prestasi kewangan Pihak Berkuasa Tempatan adalah baik di mana 6 Agensi memperolehi surplus dan 2 Agensi mengalami defisit. Bagaimanapun, prestasi kutipan cukai taksiran adalah kurang memuaskan kerana tunggakan pada akhir tahun 2009 menunjukkan peningkatan sebanyak RM5.54 juta atau 7% berdasarkan penyata kewangan yang telah diaudit. Bagi penambahbaikan kepada perkara yang dibangkitkan, Agensi Kerajaan Negeri disyorkan untuk mengambil langkah seperti berikut:

10.7.1. Agensi yang mengalami defisit dan kekurangan aset semasa bersih perlu mempertingkatkan prestasi kewangannya supaya pendapatan yang diperolehi dapat menampung perbelanjaan mengurus dan menanggung liabiliti semasa.

10.7.2. Pihak Berkuasa Tempatan perlu memastikan tunggakan cukai taksiran dapat dikurangkan dengan mengambil tindakan lebih tegas terhadap mereka yang gagal membayar cukai taksiran dalam tempoh masa yang ditetapkan seperti mengambil tindakan penguatkuasaan dan undang-undang.

**BAHAGIAN VI
PEMBENTANGAN LAPORAN
KETUA AUDIT NEGARA DAN
MESYUARAT JAWATANKUASA
KIRA-KIRA WANG AWAM
NEGERI**

11. PEMBENTANGAN LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA MENGENAI PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI

Perkara 107(2) Perlembagaan Persekutuan menghendaki Laporan Ketua Audit Negara mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri dan Pengurusan Kewangan Jabatan/Agensi Kerajaan Negeri dibentangkan dalam Dewan Undangan Negeri. Laporan Ketua Audit Negara mengenai Penyata Kewangan dan Pengurusan Kewangan Jabatan/Agensi Kerajaan Negeri Sembilan Tahun 2009 telah dibentangkan dalam Dewan Undangan Negeri pada 26 November 2010.

12. MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG AWAM NEGERI

Pada tahun 2010 dan sehingga 31 Mei 2011, Jawatankuasa Kira-kira Wang Awam Negeri telah bermesyuarat sebanyak 12 kali di mana 4 kali adalah bagi membincangkan Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Dan Pengurusan Kewangan Jabatan/Agensi Tahun 2006, 2007 dan 2008. Jawatankuasa juga telah memanggil Ketua-ketua Jabatan yang berkenaan supaya memberi penjelasan terhadap perkara yang dilaporkan. Selaras dengan peranan Jawatankuasa untuk memastikan wujudnya akauntabiliti awam, Jawatankuasa telah mengadakan mesyuarat secara berkala bagi membincangkan Laporan Ketua Audit Negara dan memastikan syor-syor Jawatankuasa diambil tindakan oleh Ketua Jabatan/Agensi Kerajaan Negeri. Butiran ringkas perkara yang dibincangkan oleh Jawatankuasa semasa mesyuarat adalah seperti di **Jadual 12.1**.

Jadual 12.1
Mesyuarat Jawatankuasa Kira-Kira Wang Awam
Negeri Sembilan Sepanjang Tahun 2010

Tarikh	Jabatan/Agensi	Perkara
29.01.2010	Majlis Daerah Kuala Pilah Jabatan Kehakiman Syariah	Laporan Ketua Audit Negara Tahun 2006 Pengurusan Kewangan
08.04.2010	Pejabat Daerah Dan Tanah Jempol	Laporan Ketua Audit Negara Tahun 2006 Pengurusan Kewangan
10.05.2010	Perbadanan Kemajuan Negeri, Negeri Sembilan	Laporan Ketua Audit Negara Tahun 2007 Pengurusan Kewangan
09.11.2010	Pejabat Kewangan Negeri Sembilan	Laporan Ketua Audit Negara Tahun 2008 Penyata Kewangan

Sumber: Jabatan Audit Negara

PENUTUP

Pada umumnya, tahap penyediaan dan penyerahan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri adalah bertambah baik. Begitu juga tahap pengurusan kewangan Jabatan/Agensi pada tahun 2010 telah menunjukkan prestasi lebih baik berbanding tahun 2009 kerana Jabatan/Agensi telah memberi fokus yang lebih sejak pelaksanaan Indeks Akauntabiliti oleh Jabatan Audit Negara mulai tahun 2007. Bagaimanapun, prestasinya masih boleh dipertingkatkan lagi sekiranya Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan bukan sahaja mengambil tindakan memperbetulkan kelemahan yang telah dibangkitkan oleh pihak Audit, bahkan juga mengambil tindakan *preventive* bagi memastikan kelemahan yang sama tidak berulang. Sehubungan ini, bagi memantapkan lagi prestasi pengurusan kewangan, adalah disyorkan perkara berikut:

- a. Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan perlu mengaturkan supaya pemeriksaan secara menyeluruh dijalankan untuk menentukan sama ada kelemahan yang dibangkitkan oleh Jabatan Audit Negara juga berlaku di bahagian lain dan seterusnya mengambil tindakan pembedahan memandangkan pengauditan yang dijalankan oleh Jabatan Audit Negara adalah berdasarkan kepada sampel dan skop tertentu.
- b. Jabatan/Agensi perlu mempertingkatkan keberkesanan fungsi Unit Audit Dalam (UAD). Antaranya ialah dengan memastikan anggota UAD mendapat latihan dan bimbingan yang secukupnya, perancangan audit tahunan disediakan supaya pengauditan dapat dilaksanakan mengikut keutamaan, penilaian dibuat secara objektif dan bebas bukan sahaja berkaitan dengan aspek kawalan dalaman malahan pengurusan risiko dan tadbir urus organisasi, melaporkan penemuan yang signifikan serta mengesyorkan cadangan yang memberi impak kepada organisasi.
- c. Bagi memperbaiki tahap pengurusan kewangan, penglibatan Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan perlu dipertingkatkan. Mereka perlu terlibat secara '*hands on*' dalam urusan tersebut.
- d. Ketua Jabatan perlu mewujudkan sistem *check and balance, frequent monitoring and audit spot checks*, mengadakan penilaian secara berkala ke atas kemahiran dan keupayaan pegawai serta memberi latihan kepada pegawai yang terlibat dengan pengurusan kewangan bagi meningkatkan kecekapan mereka. Ini adalah bagi mengelakkan pegawai kurang mahir atau kurang pengetahuan menggunakan budi bicara apabila membuat keputusan.

JABATAN AUDIT NEGARA

Putrajaya

2 Jun 2011

LAMPIRAN

**SIJIL KETUA AUDIT NEGARA
MENGENAI PENYATA KEWANGAN
KERAJAAN NEGERI SEMBILAN
BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2010**

Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan bagi tahun berakhir 31 Disember 2010 telah diaudit atas arahan saya selaras dengan Akta Audit 1957. Pihak pengurusan Kerajaan Negeri adalah bertanggungjawab terhadap Penyata Kewangan ini dan tanggungjawab saya adalah mengaudit dan memberi pendapat terhadap Penyata Kewangan tersebut. Pengauditan telah dilaksanakan dengan berpandukan piawaian pengauditan yang diluluskan.

Pada pendapat saya, Penyata Kewangan ini memberi gambaran yang benar dan saksama mengenai kedudukan kewangan Kerajaan Negeri Sembilan pada 31 Disember 2010; hasil operasi serta aliran tunainya bagi tahun tersebut berdasarkan piawaian perakaunan yang diluluskan. Rekod perakaunannya telah diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini.

(TAN SRI DATO' SETIA HAJI AMBRIN BIN BUANG)

Ketua Audit Negara

Malaysia.

Putrajaya

2 Jun 2011

Lembaran Imbangan
seperti pada 31 Disember 2010

Penyata	Nota	2010 RM	2009 RM	
WANG AWAM				
A	WANGTUNAI	7	296,585,323.09	265,708,878.66
B	PELABURAN	8	23,398,432.79	23,398,432.79
		<u>319,983,755.88</u>	<u>289,107,311.45</u>	
DIPEGANG BAGI:				
KUMPULAN WANG DISATUKAN				
C	AKAUN HASIL DISATUKAN	9	137,324,255.51	74,963,429.89
D	AKAUN PINJAMAN DISATUKAN	10	0.00	0.00
E	AKAUN AMANAH DISATUKAN	11	182,659,500.37	214,143,881.56
		<u>319,983,755.88</u>	<u>289,107,311.45</u>	

Lembaran Imbangan ini hendaklah dibaca bersama dengan penyata dan nota yang dilampirkan

Penyata Penerimaan dan Pembayaran Wang Tunai
bagi tahun berakhir 31 Disember 2010

	2010		2009	
	(RM)	(RM)	(RM)	(RM)
HASIL				
Hasil Cukai	119,656,746.63		113,513,068.86	
Hasil Bukan Cukai	153,551,766.70		71,261,224.22	
Terimaan Bukan Hasil	79,887,542.78		63,019,040.04	
		353,096,056.11		247,793,333.12
PINJAMAN				
Pinjaman Dalam Negeri	299,475,249.00		310,156,632.00	
		299,475,249.00		310,156,632.00
TERIMAAN MODAL				
Pelbagai Terimaan Modal	20,822,033.09		27,905,814.80	
Jualan Instrumen Kewangan	0.00		0.00	
		20,822,033.09		27,905,814.80
TERIMAAN LAIN				
Terimaan Amanah	0.00		146,398,992.75	
		0.00		146,398,992.75
JUMLAH TERIMAAN		<u>673,393,338.20</u>		<u>732,254,772.67</u>
BAYARAN				
PERBELANJAAN MENGURUS				
Emolumen	(103,249,093.47)		(98,075,923.84)	
Perkhidmatan Dan Bekalan	(60,353,433.88)		(64,109,569.15)	
Aset	(1,033,255.22)		(2,110,807.00)	
Pemberian & Kenaan Bayaran Tetap	(38,014,399.10)		(45,851,461.65)	
Perbelanjaan Lain	(1,116,824.25)		(3,538,651.89)	
		(203,767,005.92)		(213,686,413.53)
PERBELANJAAN PEMBANGUNAN				
Langsung	(85,004,568.17)		(86,342,057.80)	
Pinjaman	0.00		(10,015,261.09)	
		(85,004,568.17)		(96,357,318.89)
PERBELANJAAN MODAL				
Pelbagai Perbelanjaan Modal	0.00		0.00	
Pembelian Instrumen Kewangan	0.00		0.00	
		0.00		0.00
BAYARAN BALIK PINJAMAN				
Pinjaman Dalam Negeri	(17,968,224.57)		(14,560,583.82)	
Pinjaman Kepada Agensi	(299,475,249.00)		(294,179,601.00)	
		(317,443,473.57)		(308,740,184.82)
BAYARAN LAIN				
Bayaran Amanah	(36,301,846.11)		0.00	
		(36,301,846.11)		0.00
JUMLAH BAYARAN		<u>(642,516,893.77)</u>		<u>(618,783,917.24)</u>
Tambahan / (Kurangan) Wangtunai		30,876,444.43		113,470,855.43
Wangtunai Pada, 31 Disember 2009		265,708,878.66		152,238,023.23
Wangtunai Pada, 31 Disember 2010		<u>296,585,323.09</u>		<u>265,708,878.66</u>

**Penyata Akaun Memorandum
seperti pada 31 Disember 2010**

Penyata	Nota	2010	2009
		RM	RM
F			
ASET			
1 Pinjaman Boleh Tuntut	12(i)	356,805,261.62	360,059,913.74
2 Tunggakan Hasil	12(ii)	134,793,292.02	108,169,425.96
3 Pelaburan	12(iii)	6,297,500.00	6,297,500.00
G			
TANGGUNGAN			
1 Hutang Awam	13(i)	1,561,349,144.90	2,397,694,833.00

Penyata Akaun Memorandum ini hendaklah dibaca bersama dengan penyata dan nota yang dilampirkan

C Penyata Akaun Hasil Disatukan
seperti pada 31 Disember 2010

Perihal	2010			2009	
	Belanjawan	Sebenar		Sebenar	
	RM	RM	% Belanjawan	RM	% Belanjawan
BAKI PADA 1 JANUARI		74,963,429.89		79,417,094.12	
I HASIL					
Hasil Cukai	148,414,000.00	119,656,746.63	80.62	113,513,068.86	72.54
Hasil Bukan Cukai	57,007,000.00	153,551,766.70	269.36	71,261,224.22	108.21
Terimaan Bukan Hasil	340,004,000.00	79,887,542.78	23.50	63,019,040.04	98.15
Jumlah Hasil	545,425,000.00	353,096,056.11	64.74	247,793,333.12	86.47
II PERBELANJAAN MENGURUS					
Emolumen	105,669,450.31	103,249,093.47	97.71	98,075,923.84	92.10
Perkhidmatan Dan Bekalan	64,378,752.56	60,353,433.88	93.75	64,109,569.15	92.88
Aset	1,072,126.00	1,033,255.22	96.37	2,110,807.00	97.97
Pemberian Dan Kenaan Bayaran Tetap	383,320,367.13	124,982,623.67	32.61	84,412,045.47	77.95
Perbelanjaan Lain	1,259,000.00	1,116,824.25	88.71	3,538,651.89	99.71
Jumlah Perbelanjaan Mengurus	555,699,696.00	290,735,230.49	52.32	252,246,997.35	87.13
Lebihan /(Defisit) Bagi Tahun (I - II)	(10,274,696.00)	62,360,825.62		(4,453,664.23)	
BAKI PADA 31 DISEMBER		137,324,255.51		74,963,429.89	

Butir Lanjut : Penyata C1 dan C2

Nota Kepada Penyata Kewangan Kerajaan bagi tahun berakhir 31 Disember 2010

(Nota ini merupakan sebahagian daripada Akaun Awam dan perlu dibaca bersama dengannya)

DASAR DAN KAEDAH PERAKAUNAN YANG PENTING

1. Dasar Perakaunan

Dasar perakaunan adalah tertakluk kepada undang-undang dan peraturan yang berkaitan dengan pengurusan perakaunan dan kewangan Kerajaan Negeri.

2. Asas Perakaunan

Penyata Kewangan disediakan berasaskan tunai ubahsuai.

3. Kaedah Perakaunan

Kaedah perakaunan Kerajaan Negeri adalah berasaskan 2 konsep seperti terkandung di dalam Perlembagaan Persekutuan iaitu:-

- (a) Konsep Kumpulanwang Negeri Disatukan yang berpunca daripada keperluan bahawa segala hasil dan wang yang didapatkan atau diterima kecuali zakat, fitrah, baitulmal atau hasil agama Islam seumpamanya dimasukkan serta menjadi satu kumpulanwang yang dinamakan Kumpulanwang Disatukan bagi negeri itu (Fasal 97(2)); dan
- (b) Konsep bahawa tiada wang kecuali perbelanjaan tanggungan tertentu boleh dikeluarkan dari Kumpulanwang Negeri Disatukan melainkan diperuntukkan atau dibenarkan dengan cara lain oleh Dewan Undangan Negeri (Fasal 104).

Dewan Undangan Negeri memberi kuasa melakukan pembayaran daripada Kumpulanwang Disatukan melalui Akta Perbekalan Tahunan dan Akta Perbekalan Tambahan serta undang-undang lain. Kuasa membelanja

yang dibenarkan melalui Akta Perbekalan adalah untuk maksud yang ditetapkan serta amaun maksima yang baginya ia dibenarkan.

4. Pembentangan Penyata Kewangan

Penyata-penyata Akaun yang disediakan adalah mengikut kehendak Seksyen 16(1) Akta Tatacara Kewangan 1957 (Disemak 1972) seperti berikut:

- (a) Akaun Hasil Disatukan
- (b) Akaun Pinjaman Disatukan
- (c) Akaun Amanah Disatukan
- (d) Penyata Penerimaan dan Pembayaran Wang Tunai
- (e) Akaun Memorandum yang terdiri daripada penyata aset dan tanggungan

5. Entiti Perakaunan

Sebagai sebuah entiti perakaunan, Kerajaan Negeri adalah termasuk semua jabatan dan agensi Kerajaan Negeri tetapi tidak termasuk badan-badan berkanun, Pihak Berkuasa Tempatan dan syarikat milik Kerajaan.

6. Tahun Kewangan

Tahun Kewangan sebagaimana yang telah ditetapkan oleh Seksyen 3 Akta Tatacara Kewangan 1957 (Disemak 1972) adalah suatu tempoh dua belas bulan yang berakhir pada 31 Disember setiap tahun.

LEMBARAN IMBANGAN

7. Wang Tunai – Penyata A

Wang Tunai adalah terdiri daripada Wang Tunai Dalam Tangan, Wang Tunai Dalam Perjalanan dan Wang Tunai Dalam Bank

Nota Kepada Penyata Kewangan Kerajaan bagi tahun berakhir 31 Disember 2010

(Nota ini merupakan sebahagian daripada Akaun Awam dan perlu dibaca bersama dengannya)

termasuk Simpanan Tetap. Simpanan Tetap yang tempoh matangnya tidak melebihi tiga bulan dikategorikan sebagai tunai dalam bank dan juga bagi memenuhi

peruntukan para 5.1.2 Piawaian Perakaunan Kerajaan 7 (PKK7).

Baki Wang Tunai Dalam Bank menunjukkan kedudukan baki buku tunai setelah membuat pelarasan perbezaan baki antara buku tunai dan bank sebagaimana yang dilaporkan dalam Penyata Penyesuaian Bank.

8. Pelaburan – Penyata B

Pelaburan yang dilaporkan di dalam Lembaran Imbangan adalah pelaburan yang dibuat daripada lebih Kumpulanwang Disatukan.

Tiga daripada empat saham milik Kerajaan Negeri yang disenaraikan dalam Penyata B telah dicagarkan kepada Kumpulan Wang Amanah Pencen untuk membiayai pinjaman bagi pembelian tanah di Felda Sendayan iaitu Saham Malaysia Airports Holdings Berhad, Telekom Malaysia Berhad dan Tenaga Nasional Berhad.

9. Akaun Hasil Disatukan – Penyata C

(a) Akaun Hasil – Penyata C1

Kutipan hasil diakaunkan mengikut asas tunai dan diakaunkan secara jumlah kasar ke dalam Akaun Hasil kecuali diuntukkan sebaliknya oleh mana-mana undang-undang.

(b) Perbelanjaan Mengurus – Penyata C2

Perbelanjaan Bekalan

Semua kenaan peruntukan belanjawan bagi barang-barang dan perkhidmatan serta bayaran pindahan seperti caruman kepada Kumpulanwang Pembangunan dianggap sebagai perbelanjaan.

Terimaan balik terlebih bayaran yang dilakukan dalam tahun kewangan yang

sama dikreditkan kepada butir perbelanjaan dari mana bayaran asalnya dibuat, manakala yang berkaitan dengan perbelanjaan tahun-tahun lepas dikreditkan kepada akaun hasil..

Perbelanjaan Tanggungan

Perbelanjaan tanggungan terdiri dari perbelanjaan yang wajib dikenakan ke atas Kumpulan wang Disatukan mengikut Undang-undang Negeri. Walaupun peruntukan bagi menampung perbelanjaan tanggungan disertakan dalam anggaran yang dikemukakan ke Dewan Undangan Negeri, ianya tidak dimasukkan dalam Akta Perbelanjaan Bekalan kerana tanggungan telah sedia dibenarkan oleh undang-undang.

10. Akaun Pinjaman Disatukan – Penyata D

Pinjaman yang diterima oleh Kerajaan Negeri daripada Kerajaan Persekutuan dan punca kewangan yang lain di bawah kuasa undang-undang Negeri dan pembayarannya diakaunkan dalam Akaun Pinjaman. Terimaan dari pinjaman untuk pembiayaan projek dipindahkan ke Kumpulanwang Pembangunan. Bagi pinjaman yang diterima untuk pembangunan bekalan air pada tahun 2008 akan dipindahkan ke Akaun Amanah Pembangunan Bekalan Air.

Nota Kepada Penyata Kewangan Kerajaan bagi tahun berakhir 31 Disember 2010

(Nota ini merupakan sebahagian daripada Akaun Awam dan perlu dibaca bersama dengannya)

---

11. Akaun Amanah Disatukan – Penyata E

Akaun Amanah Disatukan mengakaunkan terimaan dan bayaran berikut:

- Semua wang yang diterima dan dibayar oleh mana-mana kumpulanwang amanah mengikut

terma dan peraturan yang dinyatakan dalam suratcara amanah (Seksyen 10, Akta Tatacara Kewangan 1957).

- Apa-apa wang pelbagai yang diamanahkan kepada seseorang pegawai awam tertakluk kepada kuasa yang diberi melalui arahan

amanah (Seksyen 9, Akta Tatacara Kewangan 1957) dan termasuklah penerimaan dan pembayaran wang deposit.

Bagi tahun berakhir 31 Disember 2010 lima (5) Akaun Amanah telah diklasifikasikan dari Seksyen 10 (Akaun Amanah Kerajaan) kepada Seksyen 9 (Akaun Amanah Awam) Akta Tatacara Kewangan 1957 seperti berikut:-

- i) Kumpulan Wang Amanah Untuk Pembiayaan Projek-Projek Rumah Awam Kos Rendah
- ii) Akaun Tabung Amanah Unit Penyelarasan
- iii) Akaun Kumpulan Wang Bagi Kawalan Penyakit Dan Rawatan Haiwan
- iv) Akaun Amanah Perusahaan Susu Lembu dan
- iv) Akaun Amanah PERHILITAN

(i) Kumpulanwang Amanah Kerajaan

Kumpulanwang Amanah Kerajaan mengakaunkan terimaan dari peruntukan Kerajaan dan bayaran mengikut Seksyen 10 Akta Tatacara Kewangan 1957 (Disemak 1972). Kumpulanwang Amanah Kerajaan terdiri daripada:

• Kumpulanwang Pembangunan – Penyata E1a

Kumpulanwang ini ditubuhkan di bawah Akta Kumpulanwang Pembangunan 1966 dan urusniaga yang berkaitan dengannya diakaunkan dalam Akaun Kumpulanwang Pembangunan.

Terimaan bagi Kumpulanwang ini adalah terdiri daripada pinjaman yang diambil bagi maksud pembangunan, caruman dari Akaun Hasil Disatukan dan terimaan bayaran balik pinjaman yang dikeluarkan daripada kumpulanwang ini.

Kumpulanwang ini hanya boleh dibelanjakan untuk tujuan tertentu mengikut Akta Kumpulanwang Pembangunan 1966.

• Kumpulanwang Amanah Bekalan Air – Penyata E1b

Kumpulanwang Bekalan Air ditubuhkan mengikut kehendak Akta 20/1960 serta menerima pakai Akta 230/1980 bagi tatacara kewangan dan perakaunan mengikut Arahan Amanah Jabatan Bekalan Air.

• Pelbagai Kumpulanwang Amanah Kerajaan – Penyata E1c

Kumpulanwang ini ditubuhkan di bawah Akta Tatacara Kewangan 1957 Seksyen

Nota Kepada Penyata Kewangan Kerajaan bagi tahun berakhir 31 Disember 2010

(Nota ini merupakan sebahagian daripada Akaun Awam dan perlu dibaca bersama dengannya)

10 bagi maksud tertentu selaras dengan Perlembagaan Persekutuan.

Sebahagian daripada kumpulanwang ini bercorak kumpulanwang pusingan. Sumber kewangan Kumpulanwang ini adalah peruntukan daripada Kerajaan Negeri.

Akaun Kena Bayar juga merupakan salah satu akaun di bawah

Kumpulanwang Amanah Kerajaan. Ia adalah jumlah yang terhutang kepada pembekal barang-barang dan perkhidmatan yang diperolehi oleh Kerajaan di mana bayarannya dibuat dalam bulan Januari tahun kewangan berikutnya.

(ii) Kumpulanwang Amanah Awam – Penyata E2

Kumpulanwang Amanah Awam adalah terdiri daripada Kumpulanwang Amanah Khas yang ditubuhkan di bawah Akta yang berkaitan dan Wang Amanah yang ditubuhkan di bawah Akta Tatacara Kewangan 1957 Seksyen 9 dan Seksyen 10. Kumpulanwang ini mengakaunkan terimaan dari Kerajaan Persekutuan dan orang awam yang diamanahkan kepada Kerajaan Negeri untuk tujuan tertentu.

• Kumpulanwang Penyelenggaraan Jalan Raya Negeri Sembilan

Kumpulanwang ini ditubuhkan melalui ketetapan (usul) Dewan Undangan Negeri. Terimaan Kumpulanwang ini adalah dari sumber pemberian Kerajaan Persekutuan. Kumpulanwang ini digunakan untuk membiayai kos

penyeleggaran semua jalan negeri dan lain-lain perbelanjaan pengurusan yang berkaitan.

• Akaun Amanah Kelas Mengaji Al-Quran dan Fardu Ain Negeri Sembilan (KAFA)

Akaun Amanah ini ditubuhkan dengan tujuan mengakaunkan terimaan peruntukan daripada JAKIM dan

lain-lain sumber untuk membiayai aktiviti mengurus KAFA seperti yang termaktub di dalam Arahan Amanah berkaitan.

• Akaun Amanah Sumbangan Geran Infrastruktur Perumahan Awam Kos Rendah (PAKR)

Akaun Amanah ini ditubuhkan dengan tujuan menerima sumbangan daripada Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan serta sumber lain bagi maksud perumahan awam kos rendah untuk membiayai kos projek PAKR yang melebihi RM25,000 seunit, bayaran Juru Perunding dan lain-lain bayaran yang berkaitan dengan sumbangan infrastruktur.

(iii) Deposit – Penyata E3

Akaun deposit mengakaunkan wang yang diterima khusus bagi sesuatu maksud di bawah mana-mana undang-undang atau perjanjian.

AKAUN MEMORANDUM

12. Aset – Penyata F

(i) Pinjaman Boleh Dituntut – Penyata F1

Akaun ini menunjukkan baki hutang Badan-badan Berkanun, Pihak Berkuasa

Nota Kepada Penyata Kewangan Kerajaan bagi tahun berakhir 31 Disember 2010

(Nota ini merupakan sebahagian daripada Akaun Awam dan perlu dibaca bersama dengannya)

Tempatan Negeri dan Agensi Negeri dengan Kerajaan Negeri yang mana pinjaman tersebut dibiayai oleh sumber Negeri dan Sumber Persekutuan.

(ii) Tunggakan Hasil – Penyata F2

Hasil yang sepatutnya dikutip oleh pejabat pemungut hasil tetapi tidak dapat dikutip sehingga akhir tahun kewangan.

(iii) Pelaburan – Penyata F3

Pelaburan yang telah dikenakan kepada perbelanjaan mengurus dan perbelanjaan pembangunan yang tidak dilaporkan dalam Lembaran Imbangan tetapi dilaporkan dalam Penyata Memorandum.

Satu daripada empat saham milik Kerajaan Negeri yang disenaraikan dalam Penyata F3 telah dicagarkan kepada Kumpulanwang Amanah Pencen untuk membiayai pinjaman bagi pembelian tanah di Felda Sendayan iaitu saham Petronas Dagangan Berhad.

13. Tanggungan

(i) Hutang Kerajaan Negeri – Penyata G

Akaun ini menunjukkan baki hutang yang terdiri dari semua pinjaman yang diambil oleh Kerajaan Negeri daripada Kerajaan Persekutuan dan punca kewangan lain untuk membiayai projek-projek pembangunan Negeri, Badan-badan Berkanun Negeri, Pihak Berkuasa Tempatan Negeri dan Agensi Negeri.

JABATAN AUDIT NEGARA MALAYSIA

No. 15, Aras 1-5

Persiaran Perdana, Presint 2

62518 WILAYAH PERSEKUTUAN PUTRAJAYA

www.audit.gov.my